

Evropská komise

ČÁST III: PŘÍLOHY K POKYNŮM PRO HODNOCENÍ DOPADŮ*

15. ledna 2009

Jak je uvedeno v Pokynech, některé části této Přílohy jsou závazného charakteru (cestovní mapy, diskontování, formát zprávy z hodnocení dopadů). Jiné přílohy poskytují podrobné poradenství k specifickým momentům analytického procesu hodnocení dopadů. Odbornější přílohy jsou navrhovány jako neúplná sbírka nástrojů otevřených pro další zlepšení a novelizace.

OBSAH

1. FORMÁT CESTOVNÍCH MAP	4
2. NAČASOVÁNÍ HODNOCENÍ DOPADŮ	6
3. FORMÁT ZPRÁVY Z POSOUZENÍ DOPADŮ	10
4. FORMÁT EXEKUTIVNÍHO SHRUTÍ Z POSOUZENÍ DOPADŮ	13
5. KONZULTACE ZÁJMOVÝCH STRAN V PRŮBĚHU POSUZOVÁNÍ DOPADŮ	14
5.1. APLIKACE MINIMÁLNÍCH STANDARDŮ PRO KONZULTACE	14
5.2. STANDARDY PRO KONZULTACI SOCIÁLNÍCH PARTNERŮ	16
5.3. SPECIFICKÉ POKYNY PRO KONZULTACE SPOTŘEBITELŮ / SPOTŘEBITELSKÝCH ORGANIZACÍ / SKUPIN PACIENTŮ	16
5.4. EFEKTIVNÍ VYUŽITÍ DOTAZNÍKŮ.....	17
6. VYMEZENÍ PROBLÉMU	19
6.1. SELHÁNÍ TRHU.....	19
6.2. SELHÁNÍ REGULACE.....	21
6.3. NESOULAD MEZI ZÁKLADNÍMI CÍLY EU A EXISTUJÍCÍ SITUACÍ	23
7. STANOVENÍ MOŽNOSTÍ – NÁSTROJE POLITIK	24
7.1. SAMOREGULACE	24
7.2. OTEVŘENÁ METODA KOORDINACE.....	25
7.3. POSKYTNĚTE INFORMACE A POKYNY.....	25
7.4. TRŽNÍ NÁSTROJE.....	25
7.5. PŘÍMÉ FINANČNÍ ZÁSAHY VEŘEJNÉHO SEKTORU	26
7.6. SPOLUREGULACE A STANDARDY	26
7.7. RÁMCOVÉ SMĚRNICE	27
7.8. NORMATIVNÍ REGULAČNÍ OPATŘENÍ	28
8. VYHODNOCENÍ SPECIFICKÝCH ASPEKTŮ HOSPODÁŘSKÝCH, SOCIÁLNÍCH A ENVIRONMENTÁLNÍCH DOPADŮ	29
8.1. DOPADY NA ZÁKLADNÍ PRÁVA	29
8.2. DOPADY NA POČET A KVALITU PRACOVNÍCH MÍST	30
8.3. DOPADY NA SPOTŘEBITELE.....	31
8.4. DOPADY NA MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY (TEST NA 'MSP').....	32
8.5. DOPADY NA TECHNOLOGICKÝ ROZVOJ A INOVACE	34
8.6. DOPADY NA FIRMY POKUD JDE O INVESTICE, PROVOZNÍ NÁKLADY, VÝROBKY A SLUŽBY	38
8.7. DOPADY NA MEZINÁRODNÍ OBCHOD A PŘESHraničNÍ INVESTICE.....	38
8.8. DOPADY NA ROZVOJOVÉ ZEMĚ	39
8.9. MAKROEKONOMICKÉ DOPADY.....	39
8.10. DOPADY NA ORGÁNY VEŘEJNÉ SPRÁVY	39
9. VYHODNOCENÍ NETRŽNÍCH DOPADŮ, ZEJMÉNA NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A	

ZDRAVÍ	40
9.1. PENĚŽNÍ VYJÁDRĚNÍ MIMOTRŽNÍCH DOPADŮ	40
9.2. KVANTITATIVNÍ ANALÝZA DOPADŮ NA ZDRAVÍ	40
9.3. PŘÍSTUP ZALOŽENÝ NA HODNOCENÍ ŽIVOTNÍHO CYKLU.....	45
10. VYHODNOCENÍ ADMINISTRATIVNÍ ZÁTĚŽE UKLÁDANÉ LEGISLATIVOU EU.....	46
10.1. PŘEHLED MODELU	46
10.2. POKYNY KROK ZA KROKEM.....	48
10.3. NÁSTROJ SBĚRU	58
10.4. PŘÍKLAD VYPLNĚNÉHO VÝKAZU	59
11. PŘÍSTUPY A NÁSTROJE PRO ANALÝZU DOPADŮ	61
11.1. APROXIMACE ČÍSEL	61
11.2. STROM PROBLÉMU / KAUZÁLNÍ MODELY	61
11.3. JAK VYHODNOTIT NÁKLADOVOU ÚČINNOST	64
11.4. WEBOVÝ PORTÁL 'NÁSTROJŮ PRO HODNOCENÍ DOPADŮ' ('IA TOOLS')	66
11.5. KVANTITATIVNÍ MODELY.....	67
11.6. DISKONTOVÁNÍ.....	72
12. ANALÝZA RIZIK.....	75
13. INDIKÁTORY, MONITORING A EVALUACE	77
13.1. INDIKÁTORY	77
13.2. MONITOROVÁNÍ.....	78
13.3. HODNOCENÍ.....	79
14. KNIHOVNA NEJLEPŠÍ PRAXE – PRAKTICKÉ PŘÍKLADY Z DŘÍVĚJŠÍCH ZPRÁV KOMISE K POSOUZENÍ DOPADŮ – KLÍČOVÉ ANALYTICKÉ KROKY	80

1. Formát cestovních map

CESTOVNÍ MAPA

Název iniciativy:
Řídící GŘ/ kontaktní osoba:
Předpokládané datum přijetí iniciativy (měsíc/rok):
Datum změny:
Verze č.:

ČÁST I - PART I – Počáteční screening posouzení dopadů & plánování dalších prací

Pozn.: Tato část bude zveřejněna s Legislativním a pracovním programem Komise na webové stránce Evropa

A. Kontext a definice problému

Jaký je politický kontext iniciativy? Jaký má tato iniciativa vztah k minulým a možným budoucím iniciativám a jiným politikám EU ?

Jaké jsou hlavní identifikované problémy?

Je činnost EU obhajitelná z hlediska subsidiarity?

B. Cíle iniciativy EU

Jaké jsou hlavní cíle politiky?

Znamená tato možnost rozvoje nové politiky EU v nových oblastech nebo oblastech strategické důležitosti?

C. Varianty

Jaké jsou varianty politiky? Jaké legislativní nástroje nebo "měkké" nástroje práva mohou být zvažovány? Přesáhly by nějaké legislativní iniciativy rutinní novelizaci existující legislativy?

Přesahuje činnost navržená ve variantách vícero oblastí politik nebo má dopady na činnosti realizované/plánované jinými útvary Komise?

Vysvětlete, jak varianty respektují princip úměrnosti

D. Úvodní vyhodnocení dopadů

Jaké jsou významné dopady, které pravděpodobně nastanou z jednotlivých variant politik (srov. Seznam dopadů v Pokynech pro hodnocení dopadů), přestože by tyto dopady nastaly až po následných iniciativách Komise?

Mohly by mít varianty dopady na rozpočet EU (nad 5 mil. €) a/nebo mělo by hodnocení dopadů také sloužit jako ex-ante hodnocení vyžadované Finančním nařízením?

Mohly by mít varianty významné dopady na zjednodušování/administrativní zátěž nebo na vztahy s třetími zeměmi?

Kdo je ovlivněn?

E. Plánování dalších prací na hodnocení dopadů

Jaké informace a údaje jsou již k dispozici? Jaké další informace je potřeba shromáždit? Jak to bude provedeno (interně nebo externími nasmlouvanými subjekty) a kdy? Jaký typ a úroveň analýzy bude prováděn (srov. se zásadou proporcionální analýzy)?

Jaké zájmové strany / experti byly/budou konzultováni, jak a v jaké etapě?

ČÁST II – Detailnější plánování včetně času & zdrojů

Pozn.: Pouze pro interní využití

F. Časová osa

Kdy práce na posouzení dopadů začnou?

Kdy bude Řídící skupina pro posouzení dopadů vytvořena? Která GŘ budou přizvána? Jak často se budou setkávat?

V případě, že plánujete externí zakázky (např. pro analytické studie, sběr dat, atd.), jaká lhůta je předpokládána pro zadávání veřejných zakázek a uzavření smlouvy?

Jaký je plán načasování pro předložení pracovní verze zprávy z posouzení dopadů Výboru pro posouzení dopadů (nejpozději 1 měsíc před jednáním Výboru pro posouzení dopadů) a interní připomínkové řízení (pro předběžný návrh a zprávu z posouzení dopadů)?

G. Zdroje

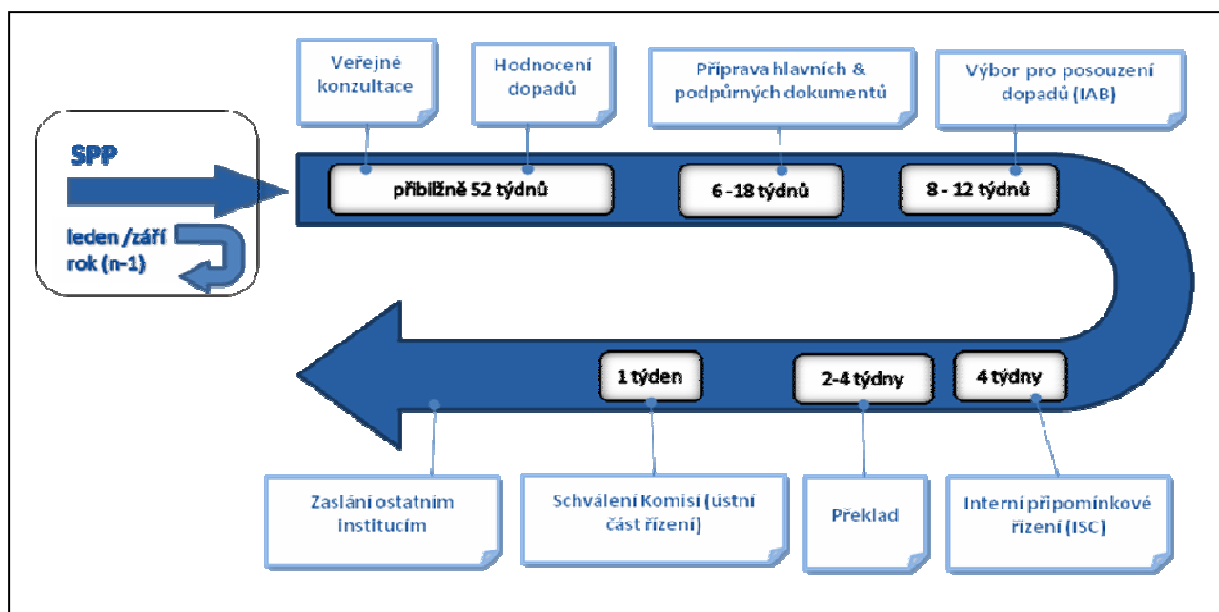
Jaké lidské a/nebo finanční zdroje byly vyčleněny stranou pro posouzení dopadů a finalizaci návrhu právního předpisu / koncepčního dokumentu?

H. Komunikace

Je plánováno nějaké zvláštní sdělení nebo informace o činnosti? Pokud ano, jaké a kdy?

2. Načasování hodnocení dopadů

Typický odpočet pro přípravu iniciativy obsažené v Legislativním a pracovním programu Komise ke schválení Komisí (v ústním řízení)

PLÁNOVÁNÍ KROK ZA KROKEM A UŽITEČNÉ ODKAZY

Následující kroky jsou součástí příprav témat v Legislativním a pracovním programu schvalovaném Komisí. Hlavní činnosti pro každý krok jsou vysvětleny a je poskytnut údaj o minimálních časových lhůtách, které by každému kroku měly být věnovány. Přestože pokroku v některých fázích může být bez pochyb dosaženo ve stejnou dobu, nespolehejte příliš na tuto možnost. Např. zatímco do určité míry můžete pracovat současně na přípravě posouzení dopadů a hlavního dokumentu, určitá posloupnost je nutná pro řádné zvážení výsledků veřejných konzultací a posouzení dopadů v samotném návrhu. Pod většinou kroků najdete webové odkazy, které poskytují více informací o principech a procedurách, které mají být v každém případě dodržovány.

Pokud je iniciativa zahrnuta do Legislativního a pracovního programu Komise (CLWP), důkladné přípravy by měly být již dokončeny pokud se týče např. veřejných konzultací a prací na posouzení dopadů.

Strategické plánování a programování

Leden/září(rok n-1)

K tomu, aby Komise měla možnost plánovat, připravit a představit její politické iniciativy účinně a promyšleným způsobem, je potřeba, abyste ohlašovali iniciativy co nejdříve. Pokud vaše iniciativy jsou součástí hlavních priorit Komise, měly by být zahrnuty do Roční politické strategie (APS), která je schvalována Komisí v únoru (rok n-1). Pokud je vaše iniciativa zahrnuta do Legislativního a pracovního programu Komise (CWLP), budete muset připravit cestovní mapu k návrhu v září (rok n-1). V tomto okamžiku byste měli již dosáhnout pokroku v externích konzultacích a posouzení dopadů.

Bez ohledu na to, zda vaše iniciativa je či není uvedena v Legislativním a pracovním programu Komise, měla by být zahrnuta do plánu agendy Komise v červenci (rok n-1).

<http://www.cc.cec/home/dgser/sg/i/spp/index.cfm?lang=en&page=cycle>

Krok 1 – Veřejné konzultace

Minimum 14 týdnů

Pro většinu návrhů bude nutné konzultovat zájmové strany a širokou veřejnost. V souladu s pravidly byste měli umožnit písemné veřejné konzultace v délce přinejmenším 8 týdnů. Budete muset vyčlenit také čas pro plánování konzultací a přípravu podkladového dokumentu (dokumentů), ke kterým konzultace bude vedena. Sami nejlépe budete vědět, jak dlouhý čas to bude vyžadovat, ale počítejte minimálně se 6 týdny.

V případě, že plánujete organizovat jednání, měli byste je ohlásit minimálně 4 týdny dopředu. Budete muset také analyzovat příspěvky (ačkoliv by to mohlo být možno provést souběžně nebo jako součást posouzení dopadů) a publikovat příspěvky do otevřených konzultací. Komise má za povinnost poskytnout zpětnou vazbu o výsledcích konzultací.

<http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/stakeholder/index.cfm?lang=en>

Vezměte prosím v úvahu, že pro určité typy návrhů může existovat povinnost konzultovat zvláštní fóra (komitologické výbory nebo expertní skupiny).

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_grpexp&lang=en&menu=on

Krok 2 – Hodnocení dopadů

přibližně 52 týdnů

Čas potřebný pro přípravu hodnocení dopadů bude odviset od složitosti a citlivosti návrhu, ale bude také záviset na způsobu, jak k tomu přistoupíte. Např. můžete potřebovat poplatit externí expertizu prostřednictvím veřejného výběrového řízení, který zřejmě vyžádá čas navíc. Zpravidla budete potřebovat vytvořit Řídící skupinu pro posouzení dopadů k včasnému zapojení ostatních útvarů, kteří mají zájem vůči danému návrhu. K tomu byste měli přidat čas pro veřejné konzultace (viz výše). Nedávná externí hodnocení systému posouzení dopadů Komise odhadla průměrný čas pro provedení posouzení dopadů na dobu přibližně 1 rok.

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_aimpact&lang=en&menu=on

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/i/impact/index_en.htm

Krok 3 – Příprava dokumentů

6 až 18 týdnů

Fáze přípravy není regulována interními pravidly Komise. Jako v případě posouzení dopadů, čas potřebný pro tvorbu iniciativy se bude výrazně lišit, a to od přibližně 6 týdnů pro jednoznačné a nekontroverzní sdělení až po 3-4 měsíce (nebo více) pro komplexní a důležité legislativní návrhy. Pouze vy budete vědět, kolik času byste měli tomuto věnovat, ale tento čas by měl obsahovat pravidelnou koordinaci s ostatními dotčenými GR a interní schválení vaším generálním ředitelem a kabinetem komisaře pro následné zahájení oficiálního interního připomínkového řízení. Je podstatné, abyste prokázal, jak se návrh vztahuje k předchozí práci na posouzení dopadů a konzultacích.

Krok 4 – Stanovisko Výboru pro posouzení dopadů

8 až 12 týdnů

Vaše posouzení dopadů byste měli předložit Výboru pro posouzení dopadů (IAB) alespoň čtyři týdny před jednáním IAB. Před tím, než tak učiníte, bude nutné návrh nechat schválit generálním ředitelem. Poté, co obdržíte stanovisko IAB, můžete potřebovat pracovat dále na posouzení dopadů a/ nebo předložit opětovně revidované posouzení dopadů Výboru pro posouzení dopadů. V tom případě můžete potřebovat přidat dalších 2 až 8 týdnů.

http://www.cc.cec/iab/i/index_en.cfm

Krok 5 – Interní připomínkové řízení

Minimálně 4 týdny

Pro dokumenty přesahující 20 stran (včetně posouzení dopadů a dalších podpůrných dokumentů) by ostatním útvarům mělo být umožněno odpovědět ve lhůtě 15 pracovních dnů (tj. 3 týdnů). Pro kratší dokumenty byste měli poskytnout 10 pracovních dnů (2 týdny). K této lhůtě byste měli přidat čas potřebný k úpravě textu po interním připomínkovém řízení (v to počítaje návrhy úprav učiněné GR pro překlady (DGT-Edit), vyjednávání s ostatními útvary a finalizace textu schváleného vaším generálním ředitelem a kabinetem komisaře. Čas k tomu potřebný bude záviset mj. na tom, do jaké míry je návrh komplikovaný, politicky citlivý nebo kontroverzní. Co nejvčasnější koordinace s ostatními útvary by se měla stát standardní praxí, která pomáhá odstranit pozdější problémy ve fázi, kdy je zahájeno interní připomínkové řízení.

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_consultinterserv&lang=en&menu=on

<http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/cis/index.cfm?page=intro&lang=en>

Krok 6 – Překlad

Minimálně 2 týdny

Překlad je rovněž důležitou fází, kterou útvary musí započítat do časového odpočtu. Tím, že je posledním krokem před přijetím, zpoždění v předchozích krocích nemůže vyústit ve zkrácení času potřebného (a předpokládaného) pro překlad. Exekutivní shrnutí posouzení dopadů musí být rovněž přeloženo. Měli byste vzít v potaz následující skutečnosti:

- GR pro překlady nezačne dříve, než je ukončeno vnitřní připomínkové řízení (ISC) a text ustálen, jinak dochází k významnému mrhání prostředků, které bylo kritizováno ze strany různých provedených auditů;
- Překlad musí být naprogramován; zpravodaj překladu by měl předem zaslat svou prognózu (přibližný počet stran a dat, založený na údajích, které se objevují v agendě plánování). To umožňuje GR pro překlady plánovat rozdělení zdrojů a dodržovat lhůty, pochopitelně za předpokladu, že zašlete text v předpokládaném termínu;
- Se zjednodušujícím opatřením “Akce 2”¹ budou překlady GR pro překlady zaslány zpět přímo Generálnímu sekretariátu. Generální ředitelství již nadále nebudou odpovědná za kvalitu překladů;
- Pro jakékoliv další detaily kontaktujte oddělení pro řízení poptávky na GR pro překlady (<http://www.cc.cec/DGT/planning/index.htm>) a především osoby v tomto oddělení, které mají na starosti vaše GR;
- Počet dnů potřebných pro překlad je odvislý od počtu stránek; platí, že pro prioritní (Legislativní a pracovní program Komise) a programové dokumenty s méně než 15 stranami můžete počítat s 2 týdny. V rámci “Akce 2” (viz výše) je GR pro překlady vázáno povinností respektovat lhůty, které budou schváleny žadatelským GR;
- K zasílanému dokumentu pro překlad přiložte jakýkoliv další referenční dokument, který by mohl přispět k lepšímu porozumění návrhu a tím k dosažení lepší kvality;

Pro jazyky potřebné v různých okamžicích postupu, viz:

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_regling&lang=en&menu=on

Krok 7 – Schválení Komisí (ústní část řízení)

Minimálně 6-9 dnů

Schválení dokumentu Komisí je zpravidla předjednáno na zvláštním jednání vedoucích kabinetů (“RSCC”) a následně na týdenních zasedáních vedoucích kabinetů (“Hebdo”).

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_reunhebdo&lang=en&menu=on

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_reunspec&lang=en&menu=on

---

¹ Viz společný dopis GS-GR pro překlady, č.j SG D(2007)3874). See joint letter SG-DGT ref. SG D(2007)3874)

Stávající pravidla jsou taková, že dokument s méně jak 15 stránkami by měl být předložen podatelně nejpozději 6 pracovních dnů před jednáním kolegia, tj. v úterý v týdnu před jednáním kolegia Komise (v pondělí, pokud jednání kolegia Komise probíhá ve Štrasburku).

Delší dokumenty by měly být předloženy nejpozději 8 pracovních dnů před datem schvalování (v pátek dva týdny před jednáním).

http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?doctm=otc_decispo&lang=en&menu=on

(viz také “další stránky” na této webové stránce)

V období před přijetím můžete rovněž připravit tiskové prohlášení, instrukce a hlavní body pro ústní představení vaším komisařem pro tiskovou konferenci nebo rozhovor.

Pro přijetí v rámci písemné procedury prosím konzultujte Manuál provozních postupů http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/manupro/index.cfm?lang=en&menu=on&doctm=otc_eta_ppe

Krok 8 – Zaslání ostatním institucím přes Generální sekretariát

Radě jsou zpravidla zasílány tři jazykové verze do dvou dnů po přijetí. Všechny jazykové verze musí být přístupné co nejdříve pro oficiální zaslání Radě a Evropskému parlamentu (a také národním parlamentům). Mějte prosím na paměti, že Rada považuje spis za oficiálně předány pouze tehdy, pokud byly doručeny všechny jazykové verze.

Revize právními korektory (nezaměňovat s názory právního útvaru v síti CIS)

Povšimněte si prosím, že pokud je revize všech jazykových verzí dokumentu považována skupinou právních korektorů (viz <http://www.cc.cec/sj/jurrev/index.html>) za nutnou, tento dodatečný krok musí proběhnout až po překladu, ale předtím, než bude rozhodovat Komise (tj. mezi kroky 6 a 7 v tomto odečtu), pokud je rozhodnutí prováděno na základě písemné procedury. V případě ústního řízení může revize výjimečně proběhnout poté, co je akt schválen kolegiem Komise. V takových případech jsou Radě a Parlamentu zasílány prozatímní verze.

3. Formát zprávy z posouzení dopadů

K zajištění soudružnosti napříč Komisí by měl být využíván následující formát zprávy z posouzení dopadů. Odrážky uvozují hlavní body analýzy k posouzení dopadů. Předpoklady, pravděpodobné nejistoty a nedostatky (spolehlivých) dat musí být vyznačeny v oddílech představujících klíčové kroky analýzy pro posouzení dopadů. V rozdílných oddílech by také měly být uváděny odkazy k podkladovým materiálům, ze kterých byly vyvozeny závěry (např. externí studie, zprávy, statistická data, znalecký posudek, vstupy od zájmových stran, apod.). Přímé internetové odkazy by měly být uváděny kdykoliv je to možné.

Zpráva by měla být napsána laikům srozumitelným jazykem a neměla **by přesahovat 30 stran** (s výjimkou příloh). Výjimky musí být odsouhlaseny Oddělením pro hodnocení dopadů Generálního sekretariátu.

- Standardní titulní list a oficiální dementi (např. "Tato zpráva zavazuje pouze útvary Komise zapojené do její přípravy a nepředjímá výslednou podobu jakéhokoliv rozhodnutí učiněného Komisí").
- Obsah

Oddíl 1: Procesní záležitosti a konzultace zájmových stran

- Identifikace: pověře é Generální ředitelství, odkaz na plánovanou agendu / pracovní dokumenty.
- Organizace a načasování: poskytněte obecnou chronologii posouzení dopadů a upřesněte, která GR se zapojila do Řídící skupiny pro posouzení dopadů (ISAG).
- Konzultace Výboru pro posouzení dopadů (IAB): Krátce vysvětlíte, jak doporučení IAB vedla ke změnám ve srovnání s dřívější verzí návrhu
- Konzultace a expertíza:
  - Uveďte, zda byla využito externích odborných konzultací, a pokud ano, jak
  - Uveďte, které skupiny zájmových stran byly konzultovány, v jaké fázi procesu posouzení dopadů a jakou formou (veřejné či na základě cílené konzultace; pokud cíleně, vysvětlíte proč?)
  - Uveďte hlavní výsledky, rozdílné vyjádřené postoje a způsob, jak tyto vstupy byly zvažovány nebo proč nebyly vzaty v potaz
  - Uveďte, zda minimální konzultační standardy Komise byly naplněny a pokud ne, uveďte důvod.

Sekce 2: Vymezení problému

- O jakou záležitost nebo problém, který může vyžadovat opatření, se jedná?
- Jaké jsou základní důvody problému?
- Kdo je problémem ovlivněn, jakým způsobem a do jaké míry?
- Jak by se problém vyvíjel, pokud by zůstaly všechny věci stejné? Pozn. Scénář(e) vývoje by měly vzít v úvahu již přijatá nebo plánovaná opatření EU, členských států a dalších aktérů.
- Má EU právo jednat a je přidaná hodnota zásahu EU zřejmá – viz základní Smlouvy, "test nezbytnosti" (subsidiarita) a omezení základních práv?

Oddíl 3: Cíle

- Jaké jsou obecné cíle? Jaké jsou specifitější/operativnější cíle?

- Zdůrazněte soulad těchto cílů s ostatními politikami EU a případně horizontální cíle, jako jsou Lisabonská strategie a Strategie udržitelného rozvoje nebo na ochranu základních práv.

Oddíl 4: Možnosti politiky

- Jaké jsou možnosti pro dosažení cílů a řešení problému? Pozn.: varianta “žádné opatření na úrovni EU” by měla být zvažována vždy a je vysoce doporučováno zahrnout i nelegislativní variantu, pokud tuto možnost již kolegium Komise předem nevyloučilo nebo existuje předchozí závazek pro právní opatření.
- Jaká varianta byla v úvodní fázi vyřazena a proč? Pozn.: odkávejte se na kritéria předběžného prověření (slabá efektivnost, účinnost nebo soudružnost s ostatními cíly a politikami). Buďte zvláště konkrétní a přesní pro vyřazené varianty, které získaly výraznou podporu mezi zájmovými stranami.

Oddíl 5: Analýza dopadů

- Jaké jsou pravděpodobné ekonomické, sociální a environmentální dopady každé z možností z užšího seznamu?
- Vyjmenujte pozitivní a negativní dopady, přímé a nepřímé, včetně těch vně EU.
- Připojte vyhodnocení administrativní zátěže.
- Upřesněte nejasnosti a způsob, jakým mohou být dopady ovlivněny při změně parametrů.
- Zahrňte dopady v EU a mimo EU.
- Specifikujte, které dopady se pravděpodobně v průběhu času změní a jak.
- Určete jaké relevantní sociální skupiny, ekonomické sektory a konkrétní regiony jsou ovlivněny?
- Jaké jsou potenciační překážky pro dodržování předpisů?

Oddíl 6: Srovnání variant

- Uveďte, jaké pozitivní / negativní dopady byly zvažovány pro každou z variant z užšího výběru.
- Představte výsledky porovnání.
- Představte agregované a rozčleněné výsledky.
- Uveďte, pokud analýza potvrzuje, že zásah na úrovni EU by měl přidanou hodnotu..
- Upozorněte na kompromisy a synergické účinky spjaté s každou z variant.
- Pokud je to možné, seřadte varianty podle rozdílných kritérií hodnocení.
- Pokud je to možné a vhodné stanovte preferovanou variantu..

Oddíl 7: Monitoring a evaluace

- Jaké jsou klíčové ukazatele pokroku při dosahování cílů?
- Jaké jsou v hrubých obrysech možná opatření pro monitoring a evaluaci?

Přílohy

- Představte odborné podpůrné materiály.

- Představte klíčové veřejné konzultační dokumenty a shrnutí odpovědí (pokud nejsou přístupné prostřednictvím veřejného internetového odkazu).
- Poskytněte klíčové studie a činnosti vykonané externími konzultanty (pokud nejsou dostupné prostřednictvím veřejného internetového odkazu).

4. Formát exekutivního shrnutí z posouzení dopadů

Exekutivní shrnutí by mělo být **samostatným dokumentem a nemělo by přesáhnout 10 stran**. Mělo by a) představit shrnutí popisu problému a cílů; b) představit analýzu principu subsidiarity; c) představit rozsah identifikovaných variant a variant hodnocených podrobněji; d) představit hlavní ekonomické, sociální a environmentální dopady každé varianty a v odůvodněných případech e) výsledek porovnání variant při udání kritérií pro porovnání. Pro body d) a e) by exekutivní shrnutí mělo obsahovat srozumitelnou prezentaci jakýchkoliv kvantifikovaných přínosů a nákladů jednotlivých variant. Ty by měly pokrýt administrativní náklady pro podniky a občany, další náklady na plnění a náklady pro veřejnou správu.

Exekutivní shrnutí by mělo používat následující formát:

1. Definice problému: o jaký problém se přesně jedná, kdo je nejvíce postižen a proč je veřejná intervence nutná?

2. Analýza subsidiarity: Je činnost EU obhajitelná s ohledem na princip subsidiarity (Nezbytnost a přidaná hodnota zásahu EU)?

3. Cíle iniciativy EU: Jaké jsou hlavní cíle politiky?

4. Varianty politik: Jaké varianty byly zvažovány a které byly hodnoceny podrobněji?

5. Hodnocení dopadů: Jaké jsou hlavní hospodářské, environmentální a sociální dopady každé varianty zvláště pokud jde o (kvantifikované / peněžitě vyjádřené) přínosy a náklady (včetně odhadů administrativní zátěže), ostatní náklady na plnění a náklady na implementaci pro veřejnou správu)?

6. Srovnání variant: Jaká je preferovaná varianta na základě kterých kritérií / zdůvodnění?

7. Monitoring a evaluace: Jaká jsou pravidla ke zjištění skutečných nákladů a přínosů a míry dosažení zamýšlených efektů?

5. Konzultace zájmových stran v průběhu posuzování dopadů

‘Minimální standardy Komise pro veřejné konzultace (...) platí pro konzultace s širokou veřejností, a také tehdy, pokud Komise usiluje o pohledy skupin občanské společnosti a dalších zájmových stran z důvodu volebních obvodů, které reprezentují, než z důvodu odborných znalostí, které vlastní.’²

Konzultace zájmových stran v procesu posuzování dopadů musí být vedeny v souladu s obecnými principy Komise a minimálními standardy pro konzultace.³ Následující kapitoly poskytují detailní pokyny pro aplikaci minimálních standardů jako doplnění informací uvedených v hlavním textu.

5.1. Aplikace minimálních standardů pro konzultace

Minimální standard A	Poskytněte konzultační dokumenty, které jsou srozumitelné, stručné a zahrnují všechny potřebné informace
-----------------------------	--

Pro to, abyste byli úspěšní, musíte jasně určit cíle konzultací. Měli byste dát respondentům informace o tom, jaký druh výstupů je od nich očekáván. Bylo by např. užitečné odlišit mezi otázkami, které mají otevřené možnosti a otázkami, kde je prostor pro úvahu více omezen. Otázky by měly být specifické a dotýkat se konkrétních záležitostí. Je nutno se vyhnout suggestivním nebo zavádějícím formulacím. Zájmové strany by měly být podporovány, aby poskytovaly podpůrné informace ke svým příspěvkům tak, aby útvary Komise mohly lépe vyhodnotit důvody, které stojí za poskytnutými názory.

Minimální standard B	Konzultujte všechny relevantní cílové skupiny
-----------------------------	---

Měli byste jasně definovat cílové skupiny před zahájením konzultací, jelikož zapojení relevantních zájmových stran je klíčové pro úspěšný konzultační proces. Konzultace mohou být otevřené pro širokou veřejnost, omezeny na specifické kategorie zájmových stran (jakýkoliv člen ve vybrané kategorii se může zúčastnit) nebo omezeny na vzorek vybraných jedinců / organizací (mohou se účastnit pouze jmenovitě uvedení v seznamech). Měli byste vždy zahrnout všechny cílové skupiny a sektory, které budou významně ovlivněny nebo zahrnuty do implementace politiky, včetně těch vně EU (toto mapování je součástí určení problému). Měli byste vždy zahrnout organizace, které uvedly cíle, které jim dávají zájem na konkrétní politice.

Dávejte pozor před zahrnutím pouze “obvyklých podezřelých” do vašeho konzultačního procesu. Zamyslete se rovněž nad na první pohled méně zjevnými zájmovými skupinami ovlivněnými návrhem jako celkem a potřebou nastolit rovnováhu v kategoriích zvolených pro konzultace. Mějte na paměti, že existují rozdíly mezi rozdílnými typy zájmových stran co se týče přístupu a dostupnosti zdrojů a že můžete potřebovat oslovit nové kategorie zájmových stran k jejich zapojení v konzultačním procesu.

Měli byste vyhledat aktivně relevantní zájmové strany pro vaše konzultace. Předchozí konzultace k příbuzným tématům stejně jako konzultace v rámci Řídící skupiny pro posouzení dopadů jsou pro tento případ vhodným zdrojem. Může být užitečné kontaktovat celoevropské

² KOM(2002) 713, s.7.

³ KOM(2002) 704. Viz http://europa.eu.int/eurex/lex/LexUriServ/site/en/com/2002/com2002_0704en01.pdf.

federace zájmových stran a sítě, stejně jako reprezentace a delegace EK. Evropské konzultace by mohly někdy profitovat z konzultací zahájených na národní úrovni a vice versa.

Minimální standard C	Zajistěte dostatečnou publicitu a zvolte nástroje odpovídající cílovým skupinám
-----------------------------	---

Měli byste vždy usilovat o celé spektrum pohledů zájmových stran a o transparentnost, abyste se vyhnuli pastí specifických skupin. Pro tento účel je zpravidla nutná publicita. Otevřené veřejné konzultace, "Váš hlas v Evropě".⁴ Příspěvky do těchto konzultací by měly být publikovány na internetu. Také výsledek dalších konzultací (např. zápisy z jednání) by měl být publikován, pokud je to možné.

Výběr konzultačních nástrojů bude do značné míry záviset na tom, kdo potřebuje být konzultován a k jakému tématu, a na čase a zdrojích, které jsou dostupné. Tyto nástroje zahrnují konzultační výbory, expertní skupiny, otevřená slyšení, ad hoc jednání, konzultace prostřednictvím internetu, dotazníky, cílové skupiny, semináře / workshopy apod. V mnoha případech je nutné použít více než jeden nástroj k dosažení všech relevantních zájmových stran.

Rozumí se, že strukturované a cílené konzultace (např. dotazník s uzavřenými otázkami týkajícími se konkrétních záležitostí) poskytnou informaci, které je jednodušší zpracovat, než nestrukturované a obecné konzultace (např. žádost zájmovým stranám k poskytnutí připomínek k Bílé knize).

Rostoucí počet útvarů shledává užitečným využití nástroje Interaktivní tvorby politik vyvinutý GŘ pro VNITŘNÍ TRH k provozování jejích strukturovaných dotazníků. K příkladům, co provádět a co ne při tvorbě dotazníků, viz Příloha 5.4 k 'Využití dotazníků'.

Minimální standard D	Poskytněte dostatek času pro účast
-----------------------------	------------------------------------

Konzultace by měly být zahájeny co nejdříve k maximalizaci jejich dopadů na přípravu politik a měly by trvat tak dlouho, jak je potřebné k naplnění účelů, pro které byly prováděny. Hlavním pravidlem je poskytnout těm, kteří se účastní konzultací, dostatečný čas pro tuto účast. Minimální lhůta pro konzultace je **nejméně osm týdnů** pro otevřené konzultace. Přesto mohou být za určitých podmínek⁵ nezbytné delší lhůty pro konzultace. Pro jednání by mělo být publikováno oznámení 20 dnů předem.

Minimální standard E	Poskytněte – kolektivní nebo individuální – poděkování za odpovědi a zpětnou vazbu
-----------------------------	--

Přijetí příspěvků by mělo být potvrzeno. Publikování příspěvků na internetu do 15 pracovních dnů je považováno za potvrzení.

Měli byste podat zprávu zájmovým stranám a veřejnosti o tom, jakým způsobem byl vstup do vašich konzultací vyžádán a použit. Konzultační proces, jeho hlavní výsledky (hlavní skupiny připomínek) a způsob, jak vyjádřené názory byly zvažovány (nebo proč nebyly zohledněny), by měly být zpracovány do zprávy (ve formě shrnutí) z posouzení dopadů a v předkládací zprávě doprovázející návrh Komise.

⁴ Viz http://europa.eu.int/yourvoice/consultations/index_en.htm.

Minimální standardy pro konzultace: 'Na druhé straně konzultační proces delší než osm týdnů může být vyžadováno, aby se vzaly v potaz: potřeba evropských nebo národních organizací konzultovat jejich členy za účelem vytvoření konsolidovaného pohledu; určité existující závazné nástroje (to se vztahuje především na požadavky na oznámení podle dohody WTO); specifčnost daného návrhu (např. z důvodu různorodosti zájmových stran nebo složitosti daného případu); hlavní období dovolených.'

Zpětná vazba by ideálně měla být poskytnuta v různých fázích konzultačního procesu. Je dobrou praxí publikovat zprávu z konzultací poté, co je ukončena veřejná konzultace. Zpráva by měla obsahovat zpětnou vazbu o hlavních výsledcích konzultací a poskytnout informaci o následných krocích, které mají být podniknuty. Pokud je publikována zpráva z konzultací, měla by být připojena ke zprávě z posouzení dopadů. Pokud ne, je doporučeno / dobrou praxí přiložit ke zprávě shrnutí hlavních výsledků konzultací.

Internet není jedinou cestou, jak poskytnout zpětnou vazbu. Je možné např. zorganizovat veřejné jednání pro všechny zájmové strany po konzultacích považovaných za politicky důležité.

5.2. Standardy pro konzultaci sociálních partnerů

Pro konzultaci sociálních partnerů existují specifická ustanovení. Rozdíly by měly být činěny mezi iniciativami v oblasti sociálních politik a iniciativami se sociálními důsledky pro specifický sektor:

Opatření sociální politiky

Mějte prosím na paměti, že existují **specifická ustanovení pro konzultaci sociálních partnerů** (management a práce) co se týče iniciativ v oblasti sociální politiky např. zdraví a bezpečnosti práce na pracovišti, pracovních podmínek, sociálního zabezpečení a sociální ochrany pracovníků a informací a konzultací (viz Smlouva články 137-139 k sociálnímu dialogu a zvláště článek 137 o příslušných oblastech politiky). Jsou zde **dvě etapy** konzultačního procesu: v první etapě jsou sociální partneři konzultováni k obecnému směřování iniciativy, poté následně v druhé etapě k jeho skutečnému obsahu. Proto se minimální standard pro konzultace *nevztahují* na sociální dialog, ale vztahují se na ostatní typy konzultací zájmových stran v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí.

Iniciativy se sociálními důsledky pro specifický sektor

Rozhodnutí Komise 90/500/ES stanoví, že každý sektorový výbor pro sociální dialog pro oblast aktivit, pro který je zřízen, "musí být konzultován k vývoji na komunitární úrovni se sociálními důsledky". Měli byste proto ověřit zda-li vaše iniciativy vytvoří sociální důsledky pro sektor, ve kterém existuje výbor pro sociální dialog⁶. Pokud tento případ nastane, musí být organizace konzultací výboru organizována s pomocí oddělení sociálního dialogu a průmyslových vztahů na GR pro zaměstnanost.

5.3. Specifické pokyny pro konzultace spotřebitelů / spotřebitelských organizací / skupin pacientů

Pro návrhy s dopady na spotřebitele může být využit **Přehled nástrojů pro konzultace spotřebitelů**.⁷ Přehled nástrojů pro konzultaci spotřebitelů obsahuje:

- Konzultace Evropské spotřebitelské konzultační skupiny (European Consumer Consultative Group - ECCG)⁸, která je složená z evropských a národních spotřebitelských organizací
- Přímé konzultace spotřebitelů prostřednictvím dalších nástrojů jakým je Eurobarometr⁹, Focus groups¹⁰, občanské poroty¹¹, veřejná slyšení, setkání ve městech¹².

⁶ Seznam výborů je k nalezení na:

http://ec.europa.eu/employment_social/social_dialogue/sectoral_en.htm#table

⁷ <http://www.cc.cec/home/dgsgserv/sg/stakeholder/index.cfm?lang=en&page=tools>

⁸ Evropská spotřebitelská konzultační skupina je konzultační skupinou Komise založenou Rozhodnutím Komise 2003/709/ES z 9. října 2003.

⁹ Standardní a specializovaný Eurobarometer: (příklad EB k ochraně spotřebitelů na vnitřním trhu). Je využíván GR Komunikace pro obecný soubor otázek ve vztahu k EU záležitostem. Tento nástroj je vhodně uzpůsoben pro hloubkovou průřezovou analýzu a pro relativně dlouhé dotazníky. Využívá techniky pohovorů tváří v tvář, provádějící rozhovory se vzorkem zhruba 1000 tazatelů z jednoho členského státu (v závislosti na populaci

Kdykoliv jsou identifikovány dopady na zdraví, je doporučováno konzultovat Fórum pro zdravotní politiku k získání vstupů od činitelů v oblasti veřejného zdraví včetně organizací pacientů.¹³

5.4. Efektivní využití dotazníků

Struktura dotazníků

- Vložte úvod shrnující kontext, rozsah a cíle konzultací. Vysvětlete, kdy mohou respondenti očekávat zpětnou vazbu a poskytněte informaci o dalších fázích procesu.
- Požádejte respondenty o poskytnutí dostatečných údajů umožňujících identifikaci (tj. dostatečných k vyhodnocení reprezentativnosti odpovědí apod.) při zahrnutí odpovídajícího ustanovení o ochraně údajů do dotazníku.
- Poskytněte instrukce respondentům tam, kde je to přímo relevantní.
- Pokud dotazník není nebo pouze částečně určen široké veřejnosti, jednoznačně uveďte cílové respondenty. Pokud nejsou všechny otázky použitelné pro všechny respondenty, uveďte jako první "filtrující" otázky (např. v konzultacích Komise ke změně velikosti obalů - pre-packaging - byli respondenti tázáni, zda jsou spotřebiteli, producenty nebo maloobchodníky a následně nasměrováni k specifickým otázkám).
- Postupujte od obecných k detailnějším otázkám.
- Zvažte v případě potřeby vložení standardní otázky nebo otázky použité v předchozích konzultacích. Takové otázky umožňují srovnání napříč studiemi.
- Na konec dotazníku požádejte, zda Komise může kontaktovat respondenta, pokud by situace vyžadovala další podrobnosti k poskytnutým informacím.
- Na konci dotazníku poskytněte prostor pro zpětnou vazbu (umožněte respondentům uvést komentáře ke konzultacím – k relevantnosti dotazníku apod.) a poděkujte respondentům za vyplnění dotazníku.

Formulace otázek

Dobrá praxe obecně

- Tvořte otázky co nejkratší a nejjednodušší, zvláště pokud mají být překládány. Zvláště se vyhněte dvojím negacím. Např. nekladte otázku: *Jak moc by se vám nelíbila nemožnost obdržet všechny relevantní informace z jediného zdroje?* To je obtížné pro čtení. Uveďte: *Jak by se vám líbila možnost...?*
- Pokud je nemožné přijít s krátkou a jednoduchou otázkou, vložte "kontrolní otázku". Kontrolní otázka je přeformulování problematické otázky vložené v jiné části dotazníku. Pokud

---

země). Bleskový Eurobarometer (příklad – postoje podnikatelů k otázkám přeshraničního prodeje a ochrany spotřebitelů). Je vhodně uzpůsoben na krátké a jednoduché dotazníky, pro které jsou potřebné relativně rychlé výsledky. Bleskové výzkumy umožňují zacílení na specifické skupiny (manažery malých a středních podniků, farmáře, učitele, apod.)

¹⁰ Tento nástroj je účinný na provedení hloubkové studie postojů vybrané společenské skupiny vůči danému tématu (např.: focus group k názoru spotřebitelů na SGI). Přesto výsledky nemohou být obecně extrapolovány na celou populaci. Metodika využívá focus groups 8 až 10 lidí nebo individuální pohovory. Diskusní pokyny jsou nedirektivní a ponechávají určitý prostor pro spontánní vyjádření.

¹¹ Malý panel neodborníků. Obdobně k trestní porotě pečlivě vyhodnocuje záležitost veřejného významu a poskytuje výrok. Dobré pro rozvinutí kreativních a inovativních řešení obtížných problémů.

¹² Cílem těchto jednání je přímo zapojit "občany" v rozhodovacím procesu. Na těchto jednáních reprezentativní skupina občanů je přizvána k poskytnutí komentářů a návržení variant politik pro zvláštní legislativní iniciativu a nebo project. Tento nástroj je zvláště využíván ve USA. Od 1997 organizace "America Speaks" organizuje setkání ve městech (Town Meetings) v 31 státech USA. Jednání jsou věnována široké škále rozhodnutí na místní úrovni, úrovni států i celofederální úrovni.

¹³ Viz na: http://ec.europa.eu/health/ph_overview/health_forum/policy_forum_en.htm

odpovědi k oběma otázkám nejsou identické, ukazuje to, že respondent plně neporozuměl otázce. Obě odpovědi by tudíž neměly být brány v potaz.

- Položte pouze jednu otázku v čase. Odpovědi k dvojitým otázkám může být obtížné nebo nemožné interpretovat. Netázejte se: *Pokusili jste se získat informace o nových pravidlech od státních úřadů, ale neuspěli jste při získání relevantních odpovědí? Ano / Ne.* Pokud zní odpověď “ne”, znamená to, že respondent se nepokusil získat informace nebo že neuspěl v získání relevantních odpovědí? Pokud je otázka formulována tímto způsobem, není možné to sdělit.
- Zahrňte dostatek adekvátních informací, abyste připomenuli nebo lidi upozornili na skutečnosti nebo jevy, které by mohli jinak přehlédnout, ale vyhněte se otázkám navozujícím “správné odpovědi”. Neformulujte otázky následujícím způsobem: *Neřekli byste, že .....?* nebo *Nesouhlasíte s tím, že .....?*
- Tvořte otázky konkrétní. Neptejte se: *Jsou příležitosti pro konzultace dobře propagovány?* Slovo “dobře” je příliš vágní na to, aby bylo analyticky užitečné. Místo toho se ptejte: *Jsou příležitosti pro konzultace propagovány prostřednictvím (zaškrtněte relevantní odpovědi): 1) tiskoviny, 2) televize, 3) internet;* buďte zvláště opatrný u slova ‘pravidelně’. Nahraďte ho specifickým odkazem na ‘jak často v průběhu posledních tří měsíců’. Pokud se dotazujete respondentů na rozpomenutí se na proběhlé události, je vhodnější lhůtu omezit.

Uzavřené otázky

Uzavřené otázky umožňují rychlou odpověď. Jsou snadné co do kódování a vyrovnání rozdílů mezi srozumitelnými a špatně se vyjadřujícími respondent. Nicméně z důvodu jejich omezené škály možností mohou uzavřené otázky vest k zavádějícím závěrům. Proto při tvorbě uzavřených otázek:

- Pokuste se vyhnout otázkám “ano/ne” které poskytují relativně málo informací.
- Místo toho poskytněte vícero typů přesnějších odpovědí. Zvláště se ujistěte, že dostupné možnosti umožňují “neutrální” nebo “střední” odpovědi. Běžné formáty zahrnují: *Reklama na tabákové výrobky by měla být zakázána na sportovních akcích: “Naprosto souhlasím”, “souhlasím”, “jsem nerozhodnutý”, “zásadně nesouhlasím” (Likertova stupnice). Chtěl bych vidět tabákovou reklamu: “zcela zakázanou”, “omezenější než je nyní”, “stejnou jako nyní” nebo “méně omezenou než nyní” (Guttmanova stupnice). Alternativně požádejte, zda by se respondent umístil ve škále hodnocení od 1 do 10, kde 1 znamená “vůbec ne” a 10 “zcela”.*
- Ujistěte se, že poskytnuté varianty obsahují odpovědi jako “nevím”, “odmítám uvést” nebo “nevztahuj se”, pokud existuje pravděpodobnost, že mohou představovat některé odpovědi.

Otevřené odpovědi

Otevřené odpovědi poskytují větší svobodu projevu. Respondenti mohou modifikovat své odpovědi. Není zde tedy zkreslení z důvodu omezeného rozsahu odpovědí. Nicméně je to mnohem časově náročnější co do kódování / interpretace takových odpovědí a je zde velké riziko pro nesprávný výklad.

Vzhled dotazníku

- Využívejte grafiku střídavě. Grafika významně zpomaluje čas pro stahování, zvláště pro respondent připojené k internet prostřednictvím modemu.
- Používejte vhodné barvy a fonty. Použití tučného písma a kurzívy, nebo změna barvy u klíčových slov může učinit váš dotazník srozumitelnější. Na druhou stranu, přílišná rozmanitost vzhledu může být pro respondenty rozptylující.

- Vyhněte se tvorbě rozsáhlých stránek, které vyžadují, aby respondenti rolovali text na obrazovce k zobrazení části dotazníku.
- Poskytněte dostatek prostoru pro rozsáhlé odpovědi, zvláště pokud se jedná o otevřené otázky.

Poté, co byl dotazník navržen

Pokud je konzultace prováděna ve vícero jazycích, poskytněte dostatek času a zdrojů pro překlad dotazníku, pracovních pokynů apod. Překlad elektronického nástroje by měl proběhnout až poté, co je originální verze dokončena a testována.

Pečlivě otestujte finální dotazník před jeho vyvěšením na web. Ověřte vzhled stránek a ujistěte se, že všechny záložky, vlastnosti, výběry a další odkazy fungují tak, jak jste je zamýšleli (např. ověřte, zda respondenti mohou vybrat pouze jednu z variant při odpovědi na otázku s vícero možnostmi, které se vzájemně vylučují)..

Při analýze odpovědí u otevřených otázek buďte vnímaví ke kulturním rozdílům. Vaši respondenti budou s vysokou pravděpodobností tvořit vzorek s velkým počtem národností.

6. Vymezení problému

6.1. Selhání trhu

Výsledky tržních sil mohou selhávat za ideály společnosti z řady důvodů:

Tržní ceny neodrážejí reálné náklady společnosti

Externalita vytvářejí náklady (“negativní externalita”) a přínosy (“pozitivní externalita”), které se neodrážejí v tržních cenách. Pokud se toto děje, ceny zboží a služeb neodrážejí jejich hodnotu pro společnost. V případě negativních externalit, jakými jsou znečištění, to znamená, že směřujeme k produkci a spotřebě příliš velkého množství zboží a služeb, které vedou k růstu externalit. Opak je pravdou o pozitivních externalitách.

Příklady: Emise CO₂ a Schéma obchodování s emisemi (Emission Trading Scheme – ETS) / Politika udržitelné průmyslové výroby

Spalování fosilních paliv vede k vypouštění CO₂ do ovzduší. Ačkoliv zde existují náklady pokud se jedná o klimatické změny a jejich dopady, neodrážejí se tyto ceny v tržních cenách, jelikož nepřipadají přímo na výrobce, ale na společnost jako celek (soukromé náklady < společenské náklady). Jelikož tržní ceny ne plně reflektují náklady, je spotřebováno příliš mnoho zboží. Veřejný zásah by měl být zaměřen na zajištění toho, aby náklady externalit byly zahrnuty v jejich tržních cenách. V případě emisí CO₂, schéma obchodování s emisemi (ETS) znamená, že producenti musí platit za povolenky za účelem vypouštění CO₂. Náklady externality se stávají náklady přímo nesené producenty, které budou přeneseny na trh a tudíž omezí spotřebu na optimálnější úroveň. Alternativou k mechanismu tržní internalizace, jakým je ETS, jsou daně, které reflektují náklady externality (často uváděných jako Pigouva daň).

Poptávka po elektřině a vytápění se pochopitelně odvíjí od elektrických spotřebičů a zateplení domácností. Ačkoliv internalizace prostřednictvím ETS by se měla postarat o externalitu. Lidé se mohou rozhodnout, jaký elektrický spotřebič koupí s ohledem na pořizovací cenu v obchodě a tudíž nemusí brát v potaz náklady na elektřinu spotřebiče v průběhu jeho používání. Je více důvodů, proč tomu tak může být. Pokud je selhání trhu výsledkem nedostatku informací, např. chybějící informace o spotřebě přístroje, možným zásahem může být poskytnutí informací prostřednictvím (dobrovolného, nebo regulovaného) štítkování. Příklad takového schématu je Štítek energetické účinnosti (Energy Efficiency Label) pro kuchyňské a koupelnové spotřebiče (bílé zboží). Ale i pokud je toto učiněno, spotřebitelé je nemusí racionálně využít a jednat krátkodobým (krátkozrakým) způsobem pokračováním koupě levnějších produktů s vyšší spotřebou elektřiny (a tudíž nakonec nákladnějších). Tento typ tržního selhání může vyžadovat silnější intervenční přístup a to je důvod, proč část Politiky udržitelné průmyslové výroby (SIP) předpo-

kládá stanovení standardu produktu v rámci Směrnice o eco-designu k zajištění toho, aby výrobky splňovaly určité minimální standardy, pokud jde o spotřebu energie.

Problémy hlavního činitele jsou definovány jako vychýlení pobídek mezi dvěma stranami a můžeme na ni natrefit na trhu s pronájmy. Pronajímatelé jsou primárně vedeni pobídkami udržet náklady co nejnižší a nesmí investovat do dražších materiálů, jako jsou okna s menší propustností tepla, zatímco nájemníci, kteří platí poplatky, normálně také nemají důvody do nich investovat. Možná odpověď naznačená v SIP by opět zahrнула stanovení standardu produkt.

Výše uvedené příklady ukazují, že problémy nejsou často příčinou jednoho selhání, ale v důsledku kombinace selhání, které pak vyžadují rozdílné typy veřejného zásahu. V případě neexistence řešení všech tržních selhání mohou spotřebitelská rozhodnutí společnosti vést k nadprodukcí a nadměrné spotřebě zboží, která vede k růstu externalit. Vzhledem k určení problému je důležité jednoznačně identifikovat selhání, která mohou vyžadovat veřejný zásah.

Nedostatečná nabídka veřejných statků

Klíčové charakteristiky veřejného statku jsou (i) spotřeba veřejného statku jedním člověkem neomezuje množství dostupné pro spotřebu ostatních, a (ii) jakmile je veřejný statek dodán, je dostupný pro spotřebu celou společností. Důsledkem je, že je obtížné a/nebo nežádoucí z pohledu společnosti účtovat jednotlivcům individuální spotřebu za dotyčné statky či služby tak, že neregulované trhy dodají příliš málo veřejných statků, pokud je dodají vůbec. Zatímco velmi málo statků a služeb může být *nekompromisně* nazýváno 'veřejným statkem' – národní obrana je jediným příkladem – mnoho prokazuje některé z rysů veřejných statků.

Příklad: dopravní zácpy. V případě, že silnice není ucpaná, potom jeden dodatečný vůz neovlivní využití silnice ostatními řidiči a historicky, s výjimkou zvláštních případů jako jsou zpoplatněné dálnice, bylo nemožné nebo nepřiměřeně nákladné účtovat uživatelům přímo za prospěch, který získávají z využití silnice.

Existují určité překryvy mezi veřejnými statky a "službami veřejného zájmu", ale koncepty nejsou shodné. Druhý jmenovaný pokrývá služby, jakými jsou lékařská péče, zásobování energií nebo vodou. Zatímco soukromé trhy mohou jednoduše nedodat veřejné statky (protože je nemožné je přímo účtovat spotřebitelům), žádná taková technická překážka nezabraňuje soukromým trhům poskytovat služby veřejného zájmu. Ačkoliv jich mohou dodat příliš malé množství nebo za ceny, které společnost shledává jako nepřijatelné.

Technologický pokrok může změnit hranici mezi soukromými a veřejnými statky, nebo pravděpodobnost, že trhy dodají služby veřejného zájmu za přijatelné ceny. Například již brzo by mělo být technicky možné a relativně levné účtovat přímo uživatele silnic přímo, zatímco rozvoj ve výrobě elektřiny může zlevnit dodávky energie do vzdálených venkovských obcí.

Nedostatek nebo slabá soutěž

Článek 98 Smlouvy o ES stanovuje, že členské státy a Společenství by měly jednat ve shodě s principy otevřeného trhu s volnou soutěží podporující efektivní alokaci zdrojů. Pokud podniky čelí žádné nebo slabé, ať už skutečné nebo potencionální volné soutěži, potom množství a kvalita statků a služeb, které produkují, může pokulhávat za společensky efektivní úrovní.

Při hodnocení toho, zda trh trpí nedostatečnou volnou soutěží, byste se neměli podívat pouze na počet firem dodávajících na trh z EU, ale také zda existuje soutěž ze strany firem z ostatních zemí. Měli byste se také podívat na to, zda existující firmy čelí potencionální soutěži ze strany nově vstupujících firem na trh.

Tyto indikátory o struktuře trhu slouží jako upozornění, že trh nemusí fungovat dobře, ale samy o sobě nemusí být dostatečné pro to, aby vám umožnily učinit závěr, že slabá soutěž je příčinou problému – můžete potřebovat další důkazy, jakými je např. neobvykle vysoký zisk nebo vysoké rozpětí mezi cenou a náklady, tj. ceny, které jsou podstatně vyšší než mezní náklady, nebo se objevují znaky tajných dohod mezi firmami nebo jejich zneužívání ze

strany firem.

Mějte na paměti, že některé trhy nemusí být dostatečně velké, aby podporovaly více než jen omezené množství firem. To je případ, kde firma nemůže přežít pod vysokou úrovní objemu produkce, která přináší **úspory z rozsahu** – to znamená že průměrné výrobní náklady klesají ve firmě tím, čím více produkuje – které jsou nezbytné. Rizikem je, že v průběhu času nejsilnější firma může zbývající konkurenty vytěsnit z trhu a ovládnout monopol. Jelikož úspory z rozsahu jsou často spojené s vyššími vstupními náklady pro vstup na trh (např. nákladným vybavením nebo výzkumem), držitel monopolu na takovém trhu se nemusí obávat potenciačních nových konkurentů. Úspory z rozsahu mohou také vest k **přirozenému monopolu**, situaci, ve které je efektivní pro jednu firmu zásobovat celý trh. Tzv. "síťová odvětví" – doprava, energetika a telekomunikace – mohou vykazovat určité rysy přirozených monopolů (viz náklady elektrických vedení nebo poslední míle telefonních kabelů), i když technologické změny, např. v mobilních telekomunikacích, může napomoci zachovat nějakou soutěž. Regulace v těchto sektorech je hlavně zaměřena na prevenci zneužití významné tržní síly, a to cenovou regulací, zajišťující přístup třetím stranám, nebo pravidly výběrových řízení k zajištění toho, aby veřejná soutěž zamezila zneužívání. Některá z těchto pravidel mohou v průběhu času zastarat z důvodu technologických změn nebo z důvodu struktury trhu..

Chybějící nebo neúplné trhy

Trhy nemohou poskytovat některé statky a služby, přestože jim společnost přisuzuje hodnotu. Příkladem je pojištění v nezaměstnanosti. Jiné statky a služby mohou být dodávány za omezujících podmínek. Zvláště malé firmy a osoby samostatně výdělečně činné nemusí být schopny získat prostředky na financování investic, pokud banky požadují, aby jejich půjčky byly kryty jistěním; potenciační studenti mohou mít problém si vypůjčit oproti jejich očekávaným budoucím příjmům.

'Rozdělené' pobídky

Dalším typem tržního selhání je problém 'pána a správce' (Principle-Agent problem), který nastává tehdy, kdy dvě strany, které jsou vázány smlouvou, mají odlišné cíle a rozdílnou úroveň znalostí (také známé jako "split-incentive problem", problém rozdílné motivace). Běžným příkladem je vztah pronajímatel - nájemce. Tento problém nastává tehdy, když pronajímatel poskytuje spotřebiče využívající energie (jako je lednička, nebo osvětlení), ale nájemce platí účty za elektřinu. V této situaci je malá motivace pro pronajímatele vybrat co nejúspornější spotřebiče.

Nedokonalá informace

Spolehlivá informace je zásadní pro hladké fungování trhů, stejně jako pro správnou přípravu regulace a zásahů orgánů veřejné správy. Mnoho rozhodnutí je nicméně ovlivněno nedokonalými informacemi o klíčových parametrech, jakými jsou kvalita, cena, poptávka, náklady nebo budoucí vývoj. Asymetrický přístup k informacím nebo nepřiměřené náklady přístupu k informacím mohou vést ke vzniku tržního selhání (pokud tato informační záležitost není způsobena selháním regulace). Využití nástrojů jako "otevřené metody koordinace" nebo benchmark /výměna nejlepší praxe představují možné přístupy k záležitostem nedokonalých informací (viz sekce 7.2 a 7.3).

Příklad: volba spotřebitelů a informace. Pokud nejsou spotřebitelům známy faktory jako je spotřeba energie nebo různé modely domácích spotřebičů, nebo nutriční obsah potravin, nejsou schopni činit informovaná rozhodnutí ve svém vlastním zájmu nebo širších zájmů společnosti.

6.2. Selhání regulace

Jednání orgánů veřejné správy může mít výsledky, které nejsou v nejlepším zájmu společnosti. V takových případech mluvíme o 'regulačních selháních'.

Nedostatečně vymezená vlastnická práva / právní rámec

Dobře fungující trhy závisí mj. na existenci dobře definovaných a uznávaných vlastnických práv.

Příklad: nepřiměřená vlastnická práva: Nebudete ochotni koupit vozidlo, pokud osoba, od které kupujete, si ho může vzít bez obav zpět bez sankcí. Externality typu znečištění ovzduší pocházejí ze selhání orgánů veřejné správy určit vlastnická práva v životním prostředí, tudíž je implicitně dávají znečišťovatelům.

Nedostatečně definované cíle a záměry

Tvůrci politik nebo orgány veřejné správy mohou nepřesně užívat definované pojmy k popisu cílů a záměrů. To může vest k regulačním selháním.

Nezamýšlené důsledky jako bariéry vstupu nebo expanze

Orgány veřejné správy nemusí být schopny předvídat účinky všech jednání. Regulace může např. ochránit stávající podniky před vstupem konkurence ze strany firem nabízejících výrobky a služby, které jsou inovativnější a dosahují vyšší kvality.¹⁴

Příklady nezamýšlených důsledků:

1. Legislativa v oblasti životního prostředí, která ukládá přísnější emisní standard na nové zdroje znečištění než na existující zařízení může prodloužit životnost starších, tudíž špinavějších výrobních závodů, zpomalit šíření nových technologií, zvýšit vstupní náklady do výrobních odvětví a tudíž snížit konkurenceschopnost místo toho, aby vedla k menšímu znečištění.

2. Legislativa zasahující do způsobů, jakými podniky soutěží, je často zamýšlena za účelem urovnání selhání trhu (např. informační asymetrie, slabé kupní síly, nedostatečných podnětů pro investice do inovací apod.). Příklady zahrnují legislativu o maximálních cenách nebo minimálních standardech kvality, regulaci stanovující charakteristiku výrobků a služeb, omezení ohledně reklamy nebo co do poskytování určitého typu služeb. Regulace může také omezit přístup k důležitým zdrojům surovin jako jsou suroviny, půda, práva duševního/průmyslového vlastnictví IPR, know-how nebo technologií dotýkajících se výrobních metod. Tato pravidla mohou mít nezamýšlené vedlejší účinky, jelikož omezují různorodost inovativních výrobků a služeb. Mohou vytvořit nebo zvětšit vstupní překážky a dodavatelé některých statků a služeb mohou být vyloučeni z trhu a tím omezit právo volby spotřebitelů. S tím, jak klesají pobídky a možnosti účastníků trhu soutěžit, klesá s ním i prospěch spotřebitelů;

3. Další typ regulace, který může mít negativní vedlejší účinky, je legislativa, která podporuje proti-soutěžní jednání účastníků trhu nebo posiluje jeho účinky. (Např. regulace zavádějící fixní prodejní kvóty pro určité výrobky nebo regulace podporující diskuzi a koordinaci činnosti mezi společnostmi). Taková regulace může jako vedlejší výstup přimět podniky dohodnout se o cenách a obchodních podmínkách, což pro nováčky vytváří obtížnější podmínky pro nováčky co do vstupu na trh a ceny mohou být udržovány na uměle vysokých hodnotách. Spotřebitelé se budou mít hůře.

'Regulační past'

Orgány veřejné správy nikdy nebudou mít dokonalé informace o důsledcích činností, které navrhuje k realizaci. Zájmové skupiny ve společnosti mohou proto dobrovolně poskytovat informace orgánům v naději, že ovlivní připravovanou regulaci ve svůj prospěch. Jelikož určité složky společnosti, jako malé podniky nebo spotřebitelé, mají menší možnosti zviditelnit svá stanoviska směrem k orgánům veřejné správy než ostatní, může to vést k regulaci, která zvýhodňuje jednu skupinu na úkor jiných, a to není v zájmu společnosti jako celku.

Selhání při implementaci a vymáhání

Politiky mohou být implementovány za využití souboru mechanismů nebo struktur. Pokud je odpovědnost za implementaci delegována na nižší úroveň veřejné správy – jak je pravidlem u politik EU – potom můžeme shledat obtížným zajistit, aby byla politika odpovídajícím způ-

¹⁴ For further details see the additional guidance prepared by DG COMP and available on the Europa website at <http://ec.europa.eu/comm/competition/publications/advocacy>

sobem implementována a vynucována národními orgány veřejné správy, které jsou nakonec za ni zodpovědné. Navíc implementace a vynucování mohou být v návrhu politiky nedostatečně regulovány. To může vest k narušení soutěže na vnitřním trhu v momentě, kdy je legislativa EU transponována do národního právního řádu.

Příklady: V minulosti Směrnice 98/93 zavazovala členské státy udržovat zásoby ropy k dodávkám na vnitřní trh. Absence jasně formulovaných implementačních principů dala vzniknout soutěži a problémům na vnitřním trhu (např. národní pravidla upřednostňovala rafinerie před nevýrobci a zavazovala společnosti zachovávat bezpečnostní zásoby pro spotřebu v členských státech a tím bránila volnému pohybu motorových paliv).

Dalším zajímavým příkladem je Směrnice 97/13 o společném rámci pro obecnou autorizaci a individuální licence v oblasti telekomunikačních služeb (UMTS licence – tzn. *Univerzální mobilní telefonní systém, mobilní síť třetí generace, pozn. předkladatele*). Podle této směrnice musí členský stát udělovat jednotlivé licence prostřednictvím otevřených, nediskriminujících a transparentních procedur, mohou se však samy rozhodnout, zda budou požadovat poplatky za udělení těchto licence. Zatímco některé členské státy vypisovaly veřejné soutěže, aby těžily z vysokých příjmů za prodej těchto licencí, jiné udílely tyto licence zdarma. Tato záležitost dává podnět k důležitým otázkám ohledně diskriminace určitých podniků.

6.3. Nesoulad mezi základními cíly EU a existující situací

Níže se nachází neúplný seznam cílů Smluv, které mohou napomoci lépe popsat problém a identifikovat cíle a možnosti řešení.

- Podpora harmonického rozvoje ekonomických činností a neinflačního růstu (Článek 2 Smlouvy o ES).
- Podpora vysoké úrovně zaměstnanosti a sociální ochrany (Článek 2 Smlouvy o ES). Podle Smlouvy o ES sociální ochrana je přijata k zahrnutí podpory zaměstnanosti, zlepšených životních a pracovních podmínek, přiměřenou sociální ochranu, dialog mezi vedením a zaměstnanci, rozvoj lidského kapitálu s ohledem na trvale vysokou zaměstnanost a boj proti vyloučení.
- Podpora vysoké úrovně konkurenceschopnosti a konvergence ekonomické výkonnosti (Článek 2 Smlouvy o ES).
- Zajištění ochrany základních práv v rámci politik EU (Smlouva o EU, článek 6).
- Zachování míru a mezinárodní bezpečnosti a podpora cílů mezinárodní spolupráce Společné zahraniční a bezpečnostní politiky (Smlouva o EU, článek 11).
- Ochrana bezpečnosti občanů, nebo práv občanů uznávaných Smlouvou. To zahrnuje prevenci a boj s kriminalitou a terorismem (Smlouva o EU, článek 29).
- Prevence a boj proti diskriminaci založené na národnosti, pohlaví, rasovém a etnickém původu, náboženském vyznání nebo víry, postižení nebo sexuální orientaci (Články 12 a 13 Smlouvy o ES).
- Podpora veřejného zdraví (Článek 152 Smlouvy o ES) a vysoké úrovně ochrany spotřebitelů, což zahrnuje ochranu zdraví, bezpečnosti a ekonomických zájmů spotřebitelů (Článek 153 Smlouvy o ES).
- Věnování plné pozornosti dobrým životním podmínkám zvířat v rámci politik Společenství v oblasti zemědělství, dopravy, vnitřního trhu a výzkumných politik (Protokol 33 o ochraně a dobrých životních podmínkách zvířat).
- Článek 98 Smlouvy o ES stanovuje, že členské státy a Společenství by měly jednat ve shodě s principy otevřeného tržního hospodářství a volné soutěže podporující efektivní alokaci zdrojů. .

- Posílení hospodářské a sociální soudružnosti. Podle Smlouvy o ES (Článek 158) toho má být dosaženo prostřednictvím snížení rozdílů mezi rozdílnou úrovní rozvoje různých region a zaostalosti znevýhodněných region a ostrovů, včetně venkovských oblastí.
- Ochrana životního prostředí. Environmentální ochrana je základní součástí udržitelného rozvoje.

7. Stanovení možností – nástroje politik

Za normálních podmínek existuje množství dostupných rozdílných nástrojů politik k dosažení (operativních) cílů. Je velmi důležité, aby bylo zvažováno vícero možností v rámci posouzení dopadů a ve všech posouzení dopadů byly pečlivě posouzeny alternativy k 'tradičním' formám regulace. Tyto nástroje jsou popsány níže, nejsou však v žádném případě seřazeny podle pořadí preferencí.

7.1. Samoregulace

Komise může považovat za vhodnější nepředkládat legislativní návrh tam, kde existují dobrovolné dohody a jsou dostatečné co do dosažení cílů obsažených ve Smlouvách a nevytváří problémy s hospodářskou soutěží. Může také navrhnout prostřednictvím například doporučení¹⁵, aby tento typ smluv uzavřely strany, aby se vyhnuly nutnosti používat legislativní nástroj bez toho, aniž by byla vyloučena legislativní varianta v případě, že se smlouva ukáže nedostatečná nebo neúčinná. V Mezi-institucionální dohodě o lepší tvorbě právních předpisů¹⁶ všechny tři instituce uznávají potenciál obsažený v samo-regulaci. Komise se zavázala provádět kontrolu dohod o samoregulaci. Může zvážit podání legislativního návrhu, pokud není samoregulační praxe shledávána uspokojivou co se týče reprezentativnosti dotčených stran, sektorového nebo zeměpisného pokrytí a přidané hodnoty daných závazků.

Samoregulace pokrývá širokou škálu postupů, společných pravidel, kodexu chování a dobrovolných dohod, kterými si ekonomičtí aktéři, sociální partneři, nevládní organizace a organizované skupiny dobrovolně stanoví, že budou regulovat a organizovat své aktivity. Samoregulace nezahrnuje legislativní akt.

Schopnost využívat samoregulaci do vysoké míry závisí na existenci subjektů a procesů podporujících samoregulaci, včetně budování konsenzu nad obsahem a kontrolou vynuovení mezi aktéry na trhu.

Samoregulace může poskytnout větší rychlost, reakci a pružnost, jelikož může být ustavena a změněna rychleji než legislativa. Může být proto preferována na trzích, které se rychle proměňují.

Samoregulace vyžaduje, aby byla otevřeným a transparentním procesem, jelikož může vytvářet příležitosti pro koluzní ujednání mezi soupeři. V některých případech totiž může samoregulace připravit půdu pro průmyslové podniky, aby se zdržely konkurenčního jednání a koordinovaly svou činnosti k odražení konkurence ze strany nováčků v neprospěch spotřebitelů. To by mohlo platit také pro svobodná povolání charakterizovaná vysokou mírou samoregulace profesními organizacemi. Stanovení cen, doporučené ceny, regulace reklamy, požadavky pro vstup, vyhrazená práva a pravidla upravující strukturu podnikání a multi-

¹⁵ Na základě čl. 249 Smlouvy o ES Komise může činit doporučení. Navíc článek 211 Smlouvy o ES stanovuje, že Komise vypracuje doporučení nebo zaujme stanoviska k otázkám pojednávaným ve Smlouvě, jestliže tak smlouva výslovně stanoví nebo jestliže to Komise považuje za nutné. Rozdíl od legislativních nástrojů je ten, že doporučení nemá závaznost a nemusí mít nutně přímou vazbu k existující legislativě EU nebo ustanovením Smluv. Doporučení jsou často používána k stimulaci koordinace národních politik. Mohou být použita v kontextu spíše samoregulace než spoluregulace, jelikož druhý případ typicky zahrnuje legislativní akt.

¹⁶ OJ C 321/1 z 31. prosince 2003.

Viz http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/c_321/c_32120031231en00010005.pdf.

disciplinární praxe přijatá těmito orgány může být skutečně omezující a škodlivá pro spotřebitele.¹⁷

Příklad: Charta Evropské aliance pro samoregulaci reklamy (European Advertising Standards Alliance EASA). V červnu 2004 EASA veřejně odsouhlasila Samoregulační chartu reklamy, kterou stanovila závazek v tomto odvětví zavést deset klíčových principů efektivní samoregulace pro regulaci reklamy napříč EU-25. Principy charty byly dále diskutovány během Kulatého stolu reklamy organizovaného GR pro zdraví a spotřebitele, kterému předsedal Robert Madelin během let 2005-2006¹⁸. Během kulatého stolu byly identifikovány klíčové podmínky pro účinnou a uznávanou samoregulaci, mezi nimi např. informovanost, konzultace se zájmovými stranami, transparentnost a reakce na nové výzvy médií. Následně EASA zavedla kontrolní systém, který zpětně reportuje o stavu národních samoregulačních mechanismů v rozdílných členských státech na základě vybraného počtu kritérií.

7.2. Otevřená metoda koordinace

V některých oblastech mohou být opatření EU doplněna či posílena aktivitou členských států za využití tzv. "otevřené metody koordinace". Ta znamená podporu spolupráce, výměnu nejlepší praxe a odsouhlasení společných cílů a pokynů pro členské státy, někdy podpořenou národními akčními plány. Metoda může být způsobem, jak zvýšit váhu Společenství v oblastech, kde je jen malý prostor pro legislativní činnost

Příklad: Metoda je úspěšně používána v Evropské strategii pro zaměstnanost, v oblasti Sociální ochrany a začleňování a prostřednictvím projektů osvědčených postupů, zejména pokud jde o podnikání.

7.3. Poskytněte informace a pokyny

Cílů EU může být dosaženo zajištěním toho, aby občané, spotřebitelé a producenti byli lépe informováni. Tento typ nástrojů politik zahrnuje informace a publikační kampaně, pokyny, požadavky na zveřejnění a / nebo zavedení standardizovaných testů nebo ratingových systémů.

Nástroj má některé důležité výhody. V řadě případů je rentabilní. Navíc je snadno uzpůsobitelný měnícím se situacím. Obecně je nejužitečnější v oblastech, kde sociologické a psychologické faktory mají velký dopad na jednání. Přesto v oblastech, kde jsou ekonomické a právní faktory převládající, musí být těchto nástrojů užíváno s opatrností, jelikož jejich účinek může být omezen.

Příklad: Uložte poskytovatelům služeb požadavky na transparentnost (např. nemocnicím, aby publikovaly data o podílu úspěšných případů některých ošetření, nebo poskytovatelům takových služeb jako v případě právníků poskytujících informace o svých speciálních dovednostech).

7.4. Tržní nástroje

Tržní nástroje ovlivňují chování hráčů na trhu poskytováním (pozitivních / negativních) peněžních pobídek nebo zárukou některých základních pravidel hry. Možné alternativní typy jsou:

¹⁷ Viz Zpráva Komise z 9. února 2004 o hospodářské soutěži ve svobodných povoláních; http://europa.eu.int/comm/competition/liberal_professions/final_communication_en.pdf.

¹⁸ Viz Zpráva Komise o Kulatém stolu EU o samoregulaci v reklamě na: http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/self_regulation/index_en.htm

- **Obchodovatelné kompenzace**

Umožňují producentům vzájemně vyjednávat a obchodním jednatelům zajistit celkovou shodu bez toho, aniž by musela být nutně vynucována od všech výrobců na stejné úrovni.

- **Obchodovatelná povolení**

Hlavní výhodou obchodovatelných kompenzací a povolení je jejich pružnost a nákladová rentabilita. Potencionálně umožňují významné snížení nákladů na dodržování předpisů, jelikož mohou být přerozděleny firmám, které čelí nejnižším nákladům na přizpůsobení. Navíc mohou být snadněji kontrolované, jelikož nabízejí pobídky firmám, aby je dodržovaly.

Hlavní nevýhodou je jejich potencionální složitost spojená s otázkami, jako je nutnost zajistit uspokojivě úvodní distribuci povolenek. Využití tržních nástrojů znamená s největší pravděpodobností zapojení legislativy.

Příklad: Návrh Komise na systém pro obchodování s povolenkami emisí skleníkových plynů.¹⁹

- **Daně nebo poplatky**

Daně, poplatky a platby jsou potencionálně užitečnými nástroji k ovlivnění soukromého chování ve vztahu k veřejným cílům. Stejně jako jiné tržně orientované nástroje poskytují pružnost a nákladovou účinnost a mohou být využity k zajištění toho, že uživatelé platí společenskou cenu za svou spotřebu. Na úrovni EU je schopnost koordinovat daně omezená vzhledem k nutnosti jednomyslného rozhodnutí v Radě. Pokud jsou využity daňové nástroje k dosažení specifických cílů politik, musí být zajištěno, že jsou v souladu s pravidly ES o poskytování státní pomoci.

Příklad: V oblasti environmentálních politik jsou daně často používány k tomu, aby platili znečišťovatelé.

- **Uložení požadavků ohledně pojištění a finančního zajištění**

Mimo zajištění toho, aby bylo dostupné dostatečné množství prostředků k řešení potencionálních škod, vytvářejí takováto pravidla pobídku k minimalizaci takovýchto škod:

- **Pravidla vlastnictví a pravidla týkající se odpovědnosti**
- **Omezení cen a / nebo množství (licence, kvóty, apod.)**

7.5. Přímé finanční zásahy veřejného sektoru

Přímé finanční zásahy veřejného sektoru by měly být využívány tehdy, pokud jsou ostatní nástroje v dosažení cílů politik méně účinné. Jsou často používána v naléhavých případech, nebo jako přechodná opatření. Tyto finanční zásahy obvykle znamenají poskytnutí statků či služeb veřejným sektorem prostřednictvím veřejných výdajových programů. Obecně jsou tyto platby zacíleny na poskytnutí veřejných statků a výsledků, které by nebyly za běžných podmínek trhem poskytnuty, nebo jako kompenzace na přechodnou dobu za negativní důsledky politické změny. Takovéto zásahy mohou mít redistribuční účinky. Aplikace takovýchto nástrojů vyžaduje soulad s pravidly ES v oblasti státní podpory.

Příklad: Strukturální fondy EU

7.6. Spoluregulace a standardy

Spoluregulace je mechanismem, ve kterém legislativní akty Společenství svěřují dosažení cílů definovaných legislativními orgány stranám, které jsou v dané oblasti uznávané (jakými jsou hospodářské subjekty, sociální partneři, nevládní organizace nebo asociace – viz mezi-

¹⁹ KOM(2001)581 z 23. října 2001.

institucionální dohoda o lepší tvorbě právních předpisů, čl. 18). Tento přístup zahrnuje stanovení regulačního rámce, ve kterém jsou stanoveny lhůty a mechanismy pro implementaci, monitorovací mechanismy aplikace legislativy a sankce. Legislativní orgán také stanovuje, do jaké míry je definování a implementace opatření ponecháno pověřeným stranám. Takováto ustanovení, např. sektorové dohody, musí být v souladu s právními předpisy Společenství a musí být v zájmu veřejnosti.

Spoluregulace musí být transparentní. Zástupci veřejnosti musí mít přístup k aktům a implementačním ustanovením. Sektorové dohody a prostředky implementace musí být zpřístupněny veřejnosti v souladu s opatřeními, které musí být ještě definovány. Zúčastněné strany musí být považovány Komisí, Radou a Evropským parlamentem za reprezentativní, organizované a zodpovědné a podle Meziinstitucionální smlouvy musí být 'uznávány v dané oblasti' (jako jsou ekonomické subjekty, sociální partneři, nevládní organizace nebo asociace).

Spoluregulace kombinuje výhody závazného charakteru legislativy s flexibilními samoregulačními přístupy při implementaci, které podporují inovaci a čerpají ze zkušenosti zúčastněných stran. Nevýhodou je potřeba stanovit monitorovací mechanismy.

Jiným přístupem, který může sloužit jako alternativa k legislativě, nebo může částečně nahradit detailní regulaci, je využití evropské normy. To vyžaduje zahrnutí evropských organizací pro normalizaci²⁰. Tyto organizace by měly být také konzultovány, pokud se varianta návrhu politiky odkazuje k evropské normě a může vyžadovat změny v jakékoliv z nich.

Příklady: (1) 'Nový přístup' k regulaci výrobků, kdy jsou zásadní požadavky stanoveny v regulačním rámci, ponechávajícím na rozhodnutí podniků a průmyslu, jak splní jejich požadavky včetně využití harmonizovaných norem; (2) Dohody mezi sociálními partnery jako alternativní metody regulace v oblastech dotčených pracovními podmínkami a přístupy k práci.

7.7. Rámcové směrnice

Ve svém Akčním plánu pro "Zjednodušení a zlepšení regulatorního prostředí" se Komise zavázala vrátit se k původní definici směrnice, jak je stanoveno ve smlouvě, tzn. omezit obsah směrnice na podstatné aspekty legislativy. Proto by směrnice měly být, pokud je to možné, svou povahou obecné a pokrývat cíle, období platnosti a zásadní aspekty legislativy, zatímco technické detaily by měly být předmětem prováděcích opatření, nebo ponechány na členských státech.

Rámcové směrnice stanovují obecné principy a požadavky pro legislativu v různých odvětvích. Následné 'dceřinné' směrnice v každém odvětví musí odpovídat obecným požadavkům rámcové směrnice.

Zatímco rámcové směrnice poskytují větší pružnost členským státům, jejich nevýhodou je riziko vedoucí k rozmanitosti Fice či méně neslučitelných opatření implementovaných v různých členských státech. Přesto 'dceřinné směrnice' nesmí vrátit zpět získanou pružnost tím, že by byly přespříliš normativní. V souladu s Mezi-institucionální smlouvou o lepší tvorbě právních předpisů²¹ by mělo být nastolena řádná rovnováha mezi obecnými principy a detailními ustanoveními způsobem, který umožní se vyhnout přílišnému užití prováděcích opatření Společenství.

Příklad: Směrnice o národních emisních stropcích²² stanovuje národní emisní cíle členským státům bez toho, aniž by stanovovala, jakým přesně způsobem jich má být dosaženo.

²⁰ Tyto organizace jsou uvedeny ve SMĚRNICI 98/34/ES EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY z 22. června 1998 stanovující postup pro poskytování informací v oblasti technických standardů a regulace. Další informace mohou být poskytnuty ze strany ENTR I/3 Normalizace.

²¹ OJ C 321/1 z 31. prosince 2003, viz http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2003/c_321/c_32120031231en00010005.pdf.

²² Směrnice 2001/81/ES, OJ L309/22 z 27. listopadu 2001, viz http://europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2001/l_309/l_30920011127en00220030.pdf.

7.8. Normativní regulační opatření

Zahrnutí povinných standardů do legislativy (nařízení, směrnice nebo rozhodnutí) je často využívaným politickým řešením. Užitečné rozlišení může být provedeno mezi:

1. Tradičními politikami 'naříd' a kontroluj'

Stanovují užití určitých principů, technologií nebo návrhů. Výhodou je relativně snadná kontrola a vynucování. Jejich nevýhodou je skutečnost, že budou pravděpodobně méně rentabilní a nepodporují technologické inovace nebo rozvoj nad rámec normy.

Příklady: Nejvýznamnější příklady mohou být nalezeny v řadě regulací použitelných na výrobu automobilových výrobků nebo v některých 'Referenčních dokumentech nejlepších dostupných technik' (BREFs - 'Best available techniques REFerence documents') připravených v rámci Směrnice o integrované prevenci a omezení znečišťování.²³

2. Výkonnostně orientované standardy

Výkonově orientované standardy stanovují požadovanou výkonnost cílové populace. Neposkytují do detailu přesné mechanismy, kterými je shody dosahováno, ale spíše specifikují kritéria, která mají být sledována, aby této shody bylo dosaženo. Jsou často upřednostňovány před strojírenskými nebo konstrukčními normami, jelikož zvyšují flexibilitu k dosažení regulačních norem. Standardy by měly být flexibilní, aby umožňovaly agregaci nebo vyrovnání mezi různými závody nebo aktéry, a to i regionálně nebo na národní úrovni za předpokladu, že to nemá nepřijatelný vliv na celkový výsledek.

Příklad: Normy, u kterých lze očekávat jejich splnění novými zařízeními v rámci Směrnice o velkých spalovacích zařízeních (1998 a 2001)²⁴.

Pokud se ukazuje, že existující legislativa nefunguje účinně, může být alternativou k přísnějším pravidlům či legislativě posílení pravomocí v oblasti vyšetřování a ukládání sankcí nebo možná zjednodušení pravidel, jejichž plnění se zdá být obtížné.

---

²³ Směrnice 1996/61/ES, OJ L 257/26 z 10. října 1996, viz <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996L0061:EN:HTML>.

²⁴ Směrnice 1998/609/EHS a 2001/80/ES (OJ L 309/1 z 27. listopadu 2001).

8. Vyhodnocení specifických aspektů hospodářských, sociálních a environmentálních dopadů

Ekonomické dopady politik, ať již jsou zaměřeny na dosažení ekonomických, sociálních nebo environmentálních dopadů, jsou zpravidla přenášeny do ekonomiky prostřednictvím změn cen a nákladů. Tyto změny ovlivňují chování (některých) aktérů, které na oplátku ovlivňují firmy, spotřebitele, domácnosti a orgány veřejné správy.

Jako pomůcku pro identifikaci hospodářských dopadů a porozumění jejich charakteristik tato příloha stanoví **nevyčerpávajícím** způsobem další vodítko, které může pomoci při identifikaci potencionálních dopadů iniciativy v oblastech uvedených v tabulkách dopadů v kapitole 8.2 hlavních Pokynů.

Při identifikaci hospodářských dopadů by zvláštní pozornost měla být věnována faktorům, které jsou považovány za důležité pro produktivitu²⁵ a tudíž konkurenceschopnost EU. Konkurenceschopnost je měřítkem schopnosti ekonomiky poskytnout své populaci vysokou a rostoucí životní úroveň a vysokou míru zaměstnanosti na udržitelné úrovni. Opravdová soutěž v příznivém podnikatelském prostředí je hlavní hnací silou růstu produktivity a konkurenceschopnosti.²⁶

8.1. Dopady na základní práva

Tato příloha obsahuje přehled práv, svobod a principů obsažených v Chartě základních práv Evropské unie:

Kapitola I – Důstojnost

- Lidská důstojnost
- Právo na život
- Právo na nedotknutelnost lidské osobnosti
- Zákaz týrání a nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání
- Zákaz otroctví a nucených prací

Kapitola II - Svobody

- Právo na svobodu a bezpečí
- Respektování soukromého a rodinného života
- Ochrana osobních dat
- Právo uzavřít manželství a založit rodinu
- Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání
- Svoboda projevu a vyjadřování
- Svoboda shromažďování a sdružování
- Svoboda umění a věd
- Právo na vzdělání
- Svoboda výběru povolání a právo zapojit se do práce
- Svoboda podnikání
- Právo na vlastnictví
- Právo na azyl
- Ochrana v případě vystěhování, vyhoštění nebo vydání

Kapitola III – Rovnost

- Rovnost před zákonem
- Zákaz diskriminace
- Kulturní, náboženská a jazyková rozmanitost
- Rovnost mezi mužem a ženou

---

²⁵ Tj. investice, inovace, podnikání, lidský kapitál a konkurenční prostředí

²⁶ Viz Sdělení Komise o proaktivní soutěžní politice z 20. dubna 2004, Sekce 2.1

- Právo dítěte
- Právo starších osob
- Zapojení lidí s tělesným postižením

Kapitola IV – Solidarita

- Právo pracovníka na informování a projednávání v podniku
- Právo na kolektivní vyjednávání a akci
- Právo na přístup ke službám
- Ochrana v případě neoprávněného propuštění
- Slušné a spravedlivé pracovní podmínky
- Zákaz dětské práce a ochrana mladých lidí v práci
- Rodinný a pracovní život
- Sociální zabezpečení a sociální pomoc
- Zdravotní péče
- Přístup k službám obecného hospodářského zájmu
- Ochrana životního prostředí
- Ochrana spotřebitelů

Kapitola V – Práva občanů

- Právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu
- Právo volit a být volen v obecních volbách
- Právo na řádnou správu
- Právo na přístup k dokumentům
- Evropský ombudsman
- Právo na petice
- Svoboda pohybu a pobytu
- Diplomatická a konzulární ochrana

Kapitola VI – Spravedlnost

- Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces I
- Presumpce nevinu a právo na obhajobu
- Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů
- Právo nebyť souzen nebo být trestán dvakrát v trestním řízení za stejný trestný čin

Kapitola VII – Obecná ustanovení dotýkající se výkladu a aplikace Charty

- Oblast použití
- Rozsah a výklad práv a principů
- Úroveň ochrany
- Zákaz zneužití

Úplný text Charty stejně jako některé výklady, které mají za cíl upřesnit jeho ustanovení, jsou zveřejněny v Úředním věstníku C 303, 14.12.2007 a jsou dostupné prostřednictvím <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?year=2007&serie=C&textfield2=303&Submit=Search&ihmlang=en>

8.2. Dopady na počet a kvalitu pracovních míst

Při analýze **dopadů na počet pracovních míst** je důležité odhadnout přímé a nepřímé účinky co do absolutních změn v počtu pracovních míst (vytvořených, zrušených nebo transformovaných), které odlišují očekávané krátkodobé účinky od očekávaných střednědobých účinků. Pokud je to možné, tyto odhady by měly být také vyjádřeny v míře zaměstnanosti, nezaměstnanosti a čistých účinků. Bude rovněž užitečné stanovit podrobnější členění podle odvětví a typu zaměstnání (smluvní typ, úroveň, atd.). Je důležité zjistit, které skupiny obyvatel budou mít prospěch z vytváření nových pracovních míst.

Musí být zvažovány **účinky na kvalitu pracovních míst**. Kvalita pracovních míst závisí na řadě faktorů. Deset hlavních bylo popsáno ve Sdělení Komise a v Rozhodnutí Evropské rady

o ukazatelích kvality:²⁷

- vnitřní kvalita zaměstnání (včetně výše odměny a spravedlnosti)
- dovednosti, celoživotní vzdělávání a profesní rozvoj
- rovnost mužů a žen
- zdraví a bezpečnost v práci
- rovnováha mezi flexibilitou a bezpečností
- začlenění a přístup na trh práce
- organizace práce a pracovního života
- sociální dialog a zapojení zaměstnanců
- rozmanitost a zákaz diskriminace (na základě pohlaví, věku, zdravotního postižení, náboženství a víry, rasy a etnického původu, sexuální orientace)
- celkový pracovní výkon (včetně produktivity).

Při analýze **rozložení dopadů** by zvláštní pozornost měla být věnována:

- sektorovému rozložení předpokládaných účinků
- geografickému rozložení předpokládaných účinků
- příležitostem otevřeným pro skupiny a jednotlivce v současné době vyloučené z trhu práce
- Rozdělení podle pohlaví a věkového pásma a podle dalších skupinových vlastností, pokud jsou k dispozici, jako jsou osoby se zdravotním postižením, nebo rasové a etnické skupiny
- Účinkům na příjem a kupní sílu rozdílných skupin.

Pokud je pravděpodobné, že nastanou hlavní dopady v oblasti restrukturalizace společnosti v určitém odvětví, analýza nesmí být omezena na statický časový horizont, ale měla by vzít v úvahu **proces implementace a proces adaptace** aktérů. Mělo by být tudíž možné odhadnout kapacitu všech dotčených pracovníků za účelem předvídání změn a přizpůsobení se tempu těchto změn, stejně jako disponibilních sociálních záložních zdrojů. Dále by měly být zvažovány účinky na 'přechody' mezi prací a počátečním vzděláváním, odbornou přípravou, nečinností a odchodem do důchodu.

8.3. Dopady na spotřebitele

V mnoha případech mohou vést návrhy, které mají vliv na fungování trhů a činnosti firem, k nepřímým dopadům na koncové spotřebitele a domácnosti. V jiných mohou být spotřebitelé ovlivněni návrhy přímo. V této souvislosti je třeba zvážit otázku, zda návrh pravděpodobně ovlivní:²⁸

- ceny produktů a služeb, které spotřebitelé musí platit. Pokud ano, kterých se to týká a o kolik ceny vzrostou či poklesnou?

---

²⁷ Sdělení Komise (2001) "Zaměstnanost a sociální politiky: rámec pro investice do kvality", KOM(2001)313 konečné znění, Evropská Rada (2001), "Indikátory kvality v práci"; Sdělení k "zlepšení kvality v práci", KOM (2003) 728 v konečném znění.

²⁸ V případech, kdy je u návrhu očekáváno, že bude mít významné dopady na blaho spotřebitelů nebo když je zdůvodnění pro politickou intervenci založeno na škodách způsobených spotřebitelům, mohou být konzultovány následující příručky: http://ec.europa.eu/consumers/strategy/facts_studies_en.htm?update16jan

- informace o spotřebitelských výrobcích
- rozsah / kvalita / bezpečnost spotřebitelských výrobků a služeb
- způsob, jakým jsou spotřebitelské výrobky a služby dostupné
- ochrana dat
- (jednorázové) příjmy domácností a mzdy
- úroveň ochrany spotřebitelů
- důchody nebo držená aktiva
- možnosti pro domácnosti si vypůjčit / spořit peníze, např. prostřednictvím přístupu k finančním službám
- přístup k odškodnění pro spotřebitele při vymáhání škod způsobených porušením práva.

8.4. Dopady na malé a střední podniky (Test na 'MSP')

Měli byste brát v potaz malé a střední podniky (MSP) v každém z analytických kroků při provádění hodnocení dopadů. Pro zvláště důležité kroky je podrobnější návod uveden níže:

(1) Konzultace se zástupci MSP

Následující návrhy ke způsobu konzultací zástupců MSP doplňují obecné pokyny k části konzultací zájmových stran.

Zpráva z r. 2005 o konzultacích se zájmovými stranami při tvorbě politik drobného podnikání na národní / regionální úrovni poskytuje příklady dobré praxe:²⁹

- kulaté stoly se zájmovými stranami,
- testy Panelů podnikatelů pro kontrolu nových iniciativ flexibilním a rychlým způsobem,
- zvláštní výbory,
- využití IT nástrojů (on-line konzultace, fóra),

Jiné specifické návrhy pro konzultaci zájmových stran ze strany malých a středních podniků s podporou GŘ pro podniky:

- Pokud jsou organizována slyšení se zájmovými stranami, zajistěte, aby zástupci MSP byly přizváni (útvary pro MSP GŘ PRO PODNIKY mohou v tomto smyslu pomoci),
- Pravidelné mítinky mezi týmem Zmocněnce pro MSP na GŘ PRO PODNIKY a organizacemi MSP mohou být užitečnou a relativně rychlou cestou pro získání zpětné vazby z tohoto sektoru,
- Enterprise Europe Network může být využit k přímé zpětné vazbě od MSP napříč EU (úvar E2 GŘ PRO PODNIKY může být kontaktován pro více informací). Síť poskytuje podporu a poradenství podnikatelům, zvláště MSP v celé Evropě. Tvoří jí téměř 500 partnerských organizací ve více než 40 zemích.
- European Business Test Panel, ačkoliv není výslovně zaměřena na MSP, je rovněž alternativou ke zvážení (je spravovaný GŘ PRO VNITŘNÍ TRH).³⁰

(2) Předběžné vyhodnocení podniků, které by mohly být ovlivněny

Během této fáze byste měli zjistit, zda jsou MSP mezi postiženou populací. Měli byste identifikovat charakteristiky podniků / sektor(ů), které by mohly být zasaženy. Měly být prozkoumány všechny důležité zdroje informací včetně zástupců MSP. Neúplný seznam prvků ke zvážení zahrnuje případně:

²⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/entrepreneurship/support_measures/stakehold/index.htm

³⁰ http://ec.europa.eu/yourvoice/ebtp/faqs/index_en.htm

- Počet podniků a jejich velikost (mikropodniky, malé, střední a velké podniky)
- Podíl na zaměstnanosti v různých dotčených kategoriích postižených podniků
- Váha rozdílných druhů malých a středních podniků v sektoru / sektorech (mikro-, malých a středních podniků)
- Propojení s jinými sektory a možný dopad na subdodávky

Pokud předběžné vyhodnocení vede k závěru, že MSP jsou mezi dotčenými zájmovými stranami, měla by být provedena hlubší analýza a v případě potřeby vzata v úvahu při určování cílů a rozpracování variant politiky v hodnocení dopadů.

(3) Měření dopadů na MSP

Rozdělení potencionálních nákladů a přínosů návrhů s ohledem na velikost podniku při rozlišování mezi mikropodniky, malými, středními a velkými podniky by mělo být analyzováno kvalitativně a kvantitativně, pokud je to možné a přiměřené.

Je důležité zjistit, do jaké míry návrh ovlivňuje konkurenceschopnost MSP či na podnikatelské prostředí, které bude mít vliv na jejich působení.

Je pravděpodobné, že opatření EU by mohlo mít přímé účinky a nepřímé prospěšné účinky na MSP. Přímé výhody typu zlepšené pracovní podmínky, zvýšená konkurenceschopnost atd. by se (ve stejné fázi) měly odrazit ve snížených nákladech pro MSP. Ale tyto přínosy mohou být vyváženy rozličnými náklady, z nichž některé mohou nepřiměřeně dopadnout na MSP, zvláště:

- finanční náklady – vytvořené povinností platit poplatky nebo cla
- věcné náklady – vytvořené povinností přizpůsobit povahu výrobku / služby a / nebo produkce / dodávky služeb za účelem splnění ekonomických, sociálních a environmentálních standard (např. nákup nového vybavení, školení zaměstnanců, dodatečné investice, které mají být provedeny)
- administrativní náklady – vytvořené povinností zlepšit informace o činnosti nebo výrobcích společnosti včetně jednorázových a opakujících se administrativních nákladů (např. zdroje k získání či poskytování informací).

Náklady a dopady zjištěné pro MSP by měly být porovnány s náklady velkých podniků. Za tímto účelem je možné srovnat celkové náklady zjištěné na počet zaměstnaných osob k získání průměrných nákladů na jednoho zaměstnance³¹. Nebo je také možné srovnat náklady zjištěné na celkové režijní náklady nebo obrat společnosti³².

Kromě toho by bylo užitečné zvážit následující doplňkové prvky:

- možnou ztrátu konkurenceschopnosti z důvodu vnějších faktorů, jako je dostupnost finančních prostředků, daňové režimy, přístup ke zdrojům nebo dovednostem, atd.
- možné změny v chování konkurentů, dodavatelů či zákazníků
- Možné dopady na překážky vstupu na trh, konkurenci na trhu a strukturu trhu, například z hlediska možností vstupu pro MSP na trhy
- možné dopady na inovace, chápané jako obojí technologické, tak i ne-technologické inovace (proces, marketing, apod.)
- Prospěch případně přicházející z návrhu (snížení zátěže, zvýšená produktivita a konkurenceschopnost, větší investice a inovace, apod.).

(4) Posoudit alternativní možnosti a zmírňující opatření

Pokud výše uvedená analýza nákladů a přínosů ukazuje, že MSP čelí relativně vyšší zátěži,

³¹ One could use for instance the thresholds of the SME definition: 10, 50 and 250 employees.

³² Representative samples containing both SMEs and large companies can also be used.

Ize zvažovat využití specifických opatření pro MSP s cílem zajistit rovné podmínky a ohled na princip přiměřenosti. Pokud analýza provedená v předchozí části ukazuje, že MSP jsou nepřiměřeně dotčeny nebo znevýhodněny ve srovnání s velkými podniky, lze zvažovat užití možných zmírňujících opatření.

Výběr specifických opatření k využití bude učiněn případ od případu. Neúplný seznam opatření ke zvážení zahrnuje:

- **úplnou či částečnou výjimku podle velikosti pro MSP a mikro-podniky** (Příklad: podniky pod určitou úrovní nemusí splňovat určité specifické povinnosti, pokud to nenařušuje původní účel legislativy)
- **dočasné snížení nebo výjimky** (Příklad: přechodná období během nichž mají MSP výjimku či delší lhůtu pro splnění určitých povinností)
- **snížení daní nebo přímá finanční podpora** za účelem kompenzace vzniklých nákladů za předpokladu, že je to v souladu se stávající legislativou (právními předpisy v oblasti hospodářské soutěže)
- **snížené poplatky** (např. pokud jsou tyto poplatky zvláště vysoké nebo představují fixní náklady, kterými budou nepřiměřeně dotčeny MSP)
- **zjednodušené oznamovací povinnosti pro MSP** (příklad: v oblasti statistiky využijte možných synergií s již existujícími oznamovacími povinnostmi)
- **zvláštní informační kampaně či uživatelské příručky, školení a vyčleněné asistenční služby / kanceláře** (Příklad: zvláštní asistenční služby pro MSP přizpůsobené poskytovat informace pro malé podniky)
- **systematicky promýšlejte obecná opatření na zjednodušení, ze kterých by zvláště mohly těžit MSP** (příklad: možnost využití on-line zařízení, zjednodušené inspekce).

Při hodnocení možných zmírňujících opatření pro MSP je důležité, aby náklady, které by mohly přinést, byly plně zvažovány a zahrnuty do finálního hodnocení.

8.5. Dopady na technologický rozvoj a inovace

Návrhy mohou přímo či nepřímo vést k dopadům na technologický rozvoj a inovační aktivity firem stejně jako na způsob, jakým jsou firmy a instituce organizovány.

Za účelem identifikace těchto účinků je navrhován **dvou-fázový přístup**:

1. Rozpoznání inovace
2. Vyhodnocení dopadů

1. Rozpoznání inovace

Prvním krokem v hodnocení dopadů inovací je zjistit, zda-li a do jaké míry je pravděpodobné, že jedna z možných forem inovací nastane jako přímý či nepřímý důsledek návrhu. Z koncepčního hlediska může být inovace inkrementální (přírůstková) nebo radikální: v prvním případě se jedná o krok vpřed po technologické trajektorii s obecně drobnými vylepšeními vykonanými buď na procesech nebo výrobcích; druhý případ zahrnuje spíše než poskytování vylepšených výrobků nebo služeb podle stejných zásad podobně jako tomu je v současné době zavedení zcela nového výrobku nebo služby.

Inovace mohou nabývat mnoha forem. Inovace nejsou pouze technologické, jelikož se mohou týkat oblastí podnikání jako jsou organizace, marketing apod. Inovace také mohou zahr-

novat hmotný majetek (např. výrobky), ale také nehmotný majetek (např. služby).³³ Následující rámeček nabízí orientační seznam a konkrétní definice hlavních kategorií inovací:

- ✓ **Inovace podnikového modelu:** zahrnuje změnu způsobu, jakým se provádí podnikání pokud jde o zachycení hodnoty.
- ✓ **Ekoinovace:** pojem používaný k popisu výrobků a procesů, které přispívají k udržitelnému rozvoji. Ekoinovace je komerční aplikací znalostí k vyvolání přímých či nepřímých ekologických zlepšení.
- ✓ **Marketingové inovace:** je vývojem nových marketingových metod se zlepšením produktového designu nebo obalů, propagace výrobků nebo ceny.
- ✓ **Organizační inovace:** zahrnuje tvorbu nebo změnu obchodních struktur, postupů a modelů a může tudíž zahrnovat inovaci procesní, marketingovou a inovaci podnikového modelu.
- ✓ **Procesní inovace:** zahrnuje implementaci zcela nové nebo výrazně vylepšené metody produkce nebo způsobu doručování.
- ✓ **Inovace výrobku:** zahrnuje zavedení nového zboží nebo služby, která je nová nebo výrazně vylepšená. To může zahrnovat vylepšení funkčních charakteristik, technických schopností, snadnosti obsluhy nebo kterékoli jiné dimenze.
- ✓ **Inovace ve službách:** odkazuje k servisu inovace výrobků, který může obsahovat ve srovnání s výrobní inovací zboží nebo procesní inovací relativně menší technický pokrok, ale více interaktivní a náročný na informace.
- ✓ **Inovace v dodavatelském řetězci:** nastává tam, kde inovace nastupuje při získávání vstupních produktů od dodavatelů a při dodávce výsledných výrobků spotřebitelům.

2. Vyhodnocení dopadů

Všechny organizace mohou inovovat včetně například, nemocnic, univerzit či samospráv. Dopady se mohou projevit při tvorbě, šíření a použití / využití znalostí a mohou být hodnocené od [-] do [+++], pokud očekávané dopady jsou v tomto pořadí negativní / žádné / nízké / střední / vysoké. Kontrolní seznam níže poskytuje rámec pro prozkoumání přímých dopadů (odlišujíc krátkodobý horizont až do 3 let a středně / dlouhodobý horizont od ostatních systémových dopadů):

---

³³ Pro formální definici inovací a měření vědeckých a technologických aktivit viz také Manuál z Osla (OECD/European Commission) at: <http://www.oecd.org/dataoecd/35/61/2367580.pdf>.

Kontrolní seznam inovací	Očekávané dopady		
I. Vytváření znalostí	Krát- kod.	Středně- dob.	Nepří- mé/systé- mové
Nárůst ve veřejných investicích do vědy a výzkumu (V&V)			
Podíl podniků získávajících veřejné finance na inovace			
Řešení stávajících překážek výzkumu a rozvojovým aktivitám			
Poskytování přímé podpory aktivitám v oblasti V&V (nárůst úrovně podnikového V&V)			
Zvýšení dovedností zaměstnanců nebo nabírání nových zaměstnanců s inovačními kapacitami			
Poskytování nepřímé podpory (organizační, souvisejících informací atd.) pro oblast V&V			
Snadnější propojení mezi univerzitami a průmyslem (včetně vytváření spin-off firm)			
Levnější či snazší přístup k finančním prostředkům (veřejné finance, podpora soukromých režimů rizikového kapitálu atd.)			
Založení koordinovaných sítí pro sdílení znalostí a výzkum			
II. Šíření znalostí	Krátko- dobé	Středně- dobé Dlouho- dobé	Nepřímé /systé- mó- vé
Vývoz technologicky vyspělých produktů jako podíl na celkovém vývozu			
Vyrovnaní počátečního nedostatku konkurenceschopnosti ve srovnání s existujícími výrobky či procesy (např. usnadněním nebo zpomalováním reorganizace výroby a ostatních procesů ve firmách)			
Vzrůstající důvěra v inovace (např. prostřednictvím demonstračních projektů)			
Příspěvek k zavedení / rozšíření nových standardů			
Podpora schémat transferu technologií			
Vyhýbání se účinkům "uzavření" některých technologií stanovením výkonnostních standardů výkonu a postupným zacházením s novými technologiemi jako s existujícími?			
Podpora vytváření nových obchodních společností (např. odstraňováním bariér pro vstup a expanzi) a začínajících firem			
Příspěvek k vytváření inovativní kultury (např. prostřednictvím událostí pro zvyšování povědomí, šíření informací apod.)			
III. Využití / použití znalostí	Krátko- dobé	Středně- dobé Dlouho- dobé	Nepřímé /systé- mó- vé
Zavádění a šíření nových technologií uživateli			
Představení / šíření:			
- nových výrobních metod			
- nových technologií			
- nových výrobků / služeb			
Příspěvek k zavedení ekoinovací (např. nových pracovních postupů a efektivnějšího využití přírodních zdrojů, nižších nákladů na čištění, které snižují náklady pro podniky)			

Příspěvek ke vzniku poptávky po inovacích (např. uvedení na trh inovačních výrobků a služeb nebo o důvěře spotřebitelů v nich)			
Zaměstnanost ve službách a výrobě s vysokou přidanou hodnotou (% celkového počtu zaměstnanců)			
Podpora vytvoření technologické infrastruktury a distribučních kanálů			
Příspěvek k odstranění bariér inovacím (např. komplexní legislativní požadavky)			
Podpora financování systému pro podniky (např. rizikový kapitál, další možnosti financování apod.)			
Podpora rozvoje vedlejších / vedoucích trhů			
Účinek na práva duševního vlastnictví:			
- patenty			
- ochranné známky			
- autorská práva, další typy práv know-how			

Ukazatelé inovací na úrovni EU

Evropský inovační žebříček (The European Innovation scoreboard - EIS) je každoročně publikován od roku 2000. Je to nástroj vyvinutý Evropskou komisí v rámci lisabonské strategie pro vyhodnocení a porovnání inovačního výkonu členských států a vybraných třetích zemí³⁴. EIS byla založena na 25 ukazatelích³⁵ zahrnutých v tabulce níže.

VSTUP – Inovační faktory		
1.1	Absolventi vědeckých a technických oborů na 1000 obyvatel ve věku 20-29	Eurostat
1.2	Populace s vysokoškolským vzděláním na 100 obyvatel ve věku 25-64	Eurostat, OECD
1.3 nový	Ukazatel míry rozšíření vysokorychlostního internetu (počet připojení na 100 obyvatel)	Eurostat, OECD
1.4	Účast na celoživotním vzdělávání na 100 obyvatel ve věku 25-64	Eurostat
1.5 nový	Úroveň dosaženého vzdělání mladých (% populace ve věku 20-24 s ukončeným vzděláním přinejmenším 2. stupně)	Eurostat
VSTUP – Vytváření znalostí		
2.1	Veřejné výdaje na V&V (% HDP)	Eurostat, OECD
2.2	Výdaje podniků na V&V (% HDP)	Eurostat, OECD
2.3 nový	Podíl V&V v odvětv. zprac. průmyslu se stř. a vys. technol. náročností (medium high-tech a high-tech) (% z výrobních výdajů na V&V)	Eurostat, OECD
2.4 nový	Podíl podniků získávajících veřejné finance na inovace	Eurostat (CIS4)
VSTUP – Inovace & podnikání		
3.1	MSP investující vlastní zdroje (% MSP)	Eurostat(CIS4)
3.2	Inovativní MSP spolupracující s ostatními (% z MSP)	Eurostat (CIS4)
3.3	Výdaje na inovace (% z obratu)	Eurostat(CIS4)
3.4	Počáteční fáze rizikového kapitálu (% HDP)	Eurostat
3.5	Výdaje na informační a komunikační technologie (% HDP)	Eurostat, Světová banka
3.6	MSP využívající organizační inovace (% HDP)	Eurostat(CIS4)
VÝSTUP – Aplikace		
4.1	Zaměstnanost v high-tech službách (% z celk. počtu zaměstnanců)	Eurostat
4.2 nový	Export techn. vyspělých výrobků jako podíl celkového vývozu	Eurostat
4.3	Prodej nových produktů na trhu (% z obratu)	Eurostat (CIS4)
4.4	Prodej nových produktů pro firmy (% z obratu)	Eurostat (CIS4)
4.5	Zaměstnanost ve stř. a vys. technolog. náročné výrobě (% z celk. počtu pracovních sil)	Eurostat OECD
VÝSTUP – Duševní vlastnictví		
5.1	Patenty EPO na milion obyvatel	Eurostat OECD
5.2	Patenty USPTO na milion obyvatel	Eurostat OECD
5.3 nový	Trojité patentové rodiny (tradic patent family) na mil. obyv.	Eurostat, OECD
5.4 nový	Nové komunitární patenty na mil. obyv.	Eurostat OECD

³⁴ EIS 2007 zahrnuje inovační ukazatele a analýzy trendů pro všech 25 členských států EU, stejně jako pro Bulharsko, Rumunsko, Turecko, Island, Norsko, Švýcarsko, USA, Japonsko, Austrálii, Kanadu a Izrael

³⁵ Tyto ukazatele jsou spojeny do kompozitního ukazatele *Souhrnný inovační index (Summary Innovation Index - SII)*, který poskytuje přehled relativní národní inovační výkonnosti www.eis.eu

Ostatní ukazatele o inovačních aktivitách firem jsou poskytovány šetřením Společenství o inovacích (Community Innovation Survey - CIS), zahrnujícího členské státy EU, Island a Norsko. Data jsou sbírány každé čtyři roky. CIS je navržen k získání informací o inovačních aktivitách v podnicích, stejně jako o rozličných aspektech procesu jako jsou účinky inovací, použité zdroje informací, náklady atd. Edice statistických knih Eurostatu 2008 'Vědecké technologie a inovace v Evropě' klade zvláštní důraz na výsledky posledního výzkumu Společenství o inovacích (CIS4) http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-EM-08-001/EN/KS-EM-08-001-EN.PDF.

8.6. Dopady na firmy pokud jde o investice, provozní náklady, výroby a služby

Návrhy mohou mít zamýšlené či nezamýšlené dopady na výrobu a podnikatelská rozhodnutí firem. V kontextu pravděpodobných dopadů na firmy, pokud jde o investice, provozní náklady, výroby a služby, bude návrh:

- přímo či nepřímo ovlivňovat dostupnost nebo ceny vstupů např.:
  - surovin, polotovarů, součástek, apod.?
  - strojů a zařízení?
  - práce
  - licenčních poplatků, nákladů na inspekce, atd.?
- mít účinek na náklady a / nebo dostupnosti financování firem?
- ovlivnit úroveň a / nebo načasování investic ze strany firem?

Jako důsledek investičních rozhodnutí a změn dostupnosti a / nebo nákladu vstupů bude mít návrh vliv na:

- způsob, jakým firmy produkují výrobky a služby?
- Rozsah výrobků a služeb, které firmy produkují (nové výrobky nebo náhražky)?
- Množství zboží a služeb, které firmy produkují?
- Finanční životaschopnost firem v současné době působících na relevantním trhu?
- Budou mít firmy prospěch z lepší značky a firemní image nebo skrze výhody přijetí praxe společenské odpovědnosti firem?

Konečně pokud firmy čelí zvýšeným nákladům, které jsou výsledkem návrhu, je struktura trhu taková, že mohou přenést některé nebo všechny tyto náklady na své zákazníky, nebo zpět na své dodavatele?

8.7. Dopady na mezinárodní obchod a přeshraniční investice

Návrhy mohou mít důsledky na podmínky, v rámci nichž evropské podniky fungují ve srovnání se svými hlavními konkurenty mimo země EU. Tyto důsledky se mohou lišit v krátkodobém a dlouhodobém výhledu. Informovanost o hlavních charakteristikách režimu, kterým zahraniční konkurenti čelí, je nezbytnou součástí přezkumu hospodářských dopadů.

V kontextu pravděpodobných dopadů na obchod a přeshraniční investice bude návrh:

- Zvyšovat nebo snižovat rozdíly mezi regulačními režimy, kterým čelí podniky v EU a konkurence mimo země EU?
- Vystavovat podniky EU do výhodnější nebo znevýhodňující situace ve srovnání s jejich mezinárodními konkurenty?

- Budou čistší společnosti a sektory posilovat, a to buď přímo, nebo nepřímo, prostřednictvím odklonu poptávky od znečišťujících firem a sektorů?
- Napomáhat nebo bránit obchodu a přeshraničním investicím v EU nebo z EU do třetích zemí?
- Jaký bude mít dopad na Společenství co se týče závazků vůči Světové obchodní organizaci (WTO)?
- Přispívat k přesunu ekonomických aktivit do nebo ze zemí mimo EU?
- Bude výhoda počátečního náskoku před konkurencí ('first-mover' advantage) vytvářena s dalšími zeměmi, které by mohly následovat?

8.8. Dopady na rozvojové země

Politiky EU mohou ovlivnit rozvojové země v řadě oblastí. Z ekonomického pohledu je potřeba dopady na rozdílné sektory (zemědělství, těžební průmysl, výrobu a služby) rozlišovat, tam, kde je to potřebné. Příslušné ekonomické proměnné zahrnují: růst HDP, HDP per capita, saldo běžného účtu, podnikatelské prostředí, makroekonomická stabilita, obchodní podmínky, příjmy z export, příjmy z daní a míra inflace. V sociální oblasti a oblasti životního prostředí by měly být použity ukazatele rozvojových cílů tisíciletí (MDG) (zdravotnictví, školství, bezpečnost potravin, životní prostředí ...)³⁶.

Politiky EU mohou mít rovněž nezamýšlené ekonomické, sociální a environmentální dopady. Často samotný fakt, že je změněna politika EU, může znamenat výzvu pro rozvojové země, pokud potřebují přizpůsobit svou politiku přizpůsobení se novým standardům. Mnoho rozvojových zemí má slabou správu a je pro ně obtížné se adaptovat na měnící se regulaci.

8.9. Makroekonomické dopady

Předchozí oddíly se věnovaly dopadům, které jsou mikroekonomické nebo sektorové povahy. Ačkoliv tyto dopady budou mít nějaký účinek na fungování ekonomiky, účinek na makroekonomické agregáty jakými jsou hospodářský růst, míra nezaměstnanosti apod. bude často spíše menší a nemusí být proto zvažován do detailů v analýze. Přesto v některých případech může mít návrh dopady, které jsou rozeznatelné na makroekonomické úrovni nebo dopady na mikroekonomické úrovni mohou narůstat do dopadů na makroekonomické úrovni a v těchto případech by měly být zvažovány:

- Hospodářský růst a jeho vazby na lidský a fyzický kapitál, účast na pracovním trhu, nezaměstnanost, fungování výrobních a kapitálových trhů, atd.
- Úrovně cen a stabilita a jejich vazby na agregovanou poptávku a nabídku, produkční náklady, atd.

8.10. Dopady na orgány veřejné správy

V případě orgánů veřejné správy by úvaha měla být věnována jejich roli vůči návrhu:

- Jsou orgány veřejné správy ve skutečnosti zahrnuty do jeho implementace?
- Jsou orgány veřejné správy ovlivněny jako jeho přímí či nepřímí adresáti?

V prvním případě vzniklé náklady (např. náklady na lidský kapitál nebo náklady na infrastrukturu)

---

³⁶Další informace o vyhodnocování dopadů na rozvojové země mohou být nalezeny v pokynech dostupných na webové stránce GŘ PRO ROZVOJ: <http://www.cc.cec/home/dgserv/dev/newsite/index.cfm?objectid=B2B23341-9062-F9B0-3B44AB431A98B352>

туру, spolufinancování projektů, náklady na vymáhání...) by neměly být pojmány jako hospodářské dopady, ale jako **implementační náklady** a zvažovány vedle implementačních nákladů vydávaných EU. V tomto ohledu by pozornost měla být věnována pravděpodobným dopadům návrhu na veřejné výdaje, budoucí rozpočtové závazky, zdanění a tam, kde je to odůvodněné, dopadům na rozpočtovou rovnováhu veřejného sektoru a objem vládního dluhu.

V druhém případě, kdy jsou orgány veřejné správy příjemci iniciativy často pod pláštěm ekonomických subjektů a zvláště jako zaměstnavatelé, mohou být potom relevantní některé z otázek v oddíle 7.1 a 7.7. Orgány veřejné správy mohou být rovněž zapojeny jako aktéři v implementaci návrhu a jako jeho přímí či nepřímí příjemci.

9. Vyhodnocení netržních dopadů, zejména na životní prostředí a zdraví

Celkový seznam dopadů provedených v kroku 1 (jak byl vysvětlen v oddíle 8.3 Pokynů) může zahrnovat určité netržní dopady jakými jsou vlivy na zdraví nebo dopady na životní prostředí. Bude potom často možné pokračovat s kvantifikací a monetizací těchto dopadů. Jelikož uvedení údajů o těchto typech dopadů může být obtížné, je důležité využít spolehlivé analýzy a stanovit jasný proces a metodologii, které budou použity.

Může nastat skutečnost, že není proveditelné změřit všechny náklady a přínosy co do peněžního vyjádření, přestože může být možné stále kvantifikovat dopady rozdílných variant. V těchto případech nemonetární přístupy mohou být využity za účelem umožnit politikům provést informovanou volbu mezi rozdílnými alternativami.

9.1. Peněžní vyjádření mimotržních dopadů

Monetarizace netržních dopadů je nejsnazší tehdy, pokud mohou být hodnoty spojeny s tržními cenami.³⁷ Např. škody na plodinách ze znečištění ovzduší mohou snížit výnosy plodin, což je možné poměrně snadno peněžně vyjádřit. Avšak tam, kde nejsou hodnoty dopadů přímo odhaleny v tržních cenách, musí být využity jiné techniky.

Existují způsoby kalkulace peněžitých nákladů a přínosů statků, které nemají přímou tržní cenu. Ty buď odrážejí 'ochotu zaplatit za' nebo 'ochotu přijímat' konkrétní výsledek a sestávají ze **stanovených preferencí** (podmíněné oceňování, společná analýza, volba experimentů) a **odhalených preferencí** (metoda cestovních nákladů, hédonistické oceňování).

Metody odhalených preferencí jsou založeny na důkazech z reálných tržních transakcí, jakými jsou třeba korelace mezi rušením hlukem a cenami domů. Jako takové jsou založeny na konkrétních jednáních lidí, kteří vynakládají skutečné náklady.

Metody stanovených preferencí na straně druhé zahrnují konstrukci hypotetických trhů a dotazování lidí prostřednictvím dotazníků a pohovorů, jak oceňují daný výsledek. Tyto techniky byly využity v širokém spektru okolností a dobře navržené průzkumy jsou zobrazeny k poskytnutí solidních odhadů, které jsou velmi podobné těm, které pocházejí z metod vyjevených preferencí. Nejpozoruhodnější použití zahrnuje hledání odhadů pro snížení rizik předčasných úmrtí a nesmrtelných zranění, nebo stanovení hodnot výsledků v oblasti životního prostředí, využití veřejných parků nebo historických budov.

9.2. Kvantitativní analýza dopadů na zdraví

Legislativa může mít dopad na zdraví, buď přímý, pokud je změna výsledků v oblasti zdra-

---

³⁷ 'EXIOPOL, FP6 integrovaný projekt poskytuje informaci o novém environmentálním účetním rámci využívajícím data o externalitách a vstupních a výstupních nástrojích pro analýzu; <http://www.feem-project.net/exiopoli/index.php>.

votnictví stanovenou prioritou, nebo nepřímý jako výsledek řešení jiných souvisejících záležitostí. Se zdravotními dopady se nejčastěji setkáváme při ochraně životního prostředí, zdravotní péči, bezpečnosti výrobků, bezpečnosti práce, ochraně spotřebitelů apod. Přestože není k dispozici jednotná metodika pro jejich analýzu, je důležité zajistit, aby posouzení dopadů Komise bylo podepřeno důkladnými analýzami, které jsou konzistentní. To neznamená spoléhání na jednu metodologii, ale spíše skutečnost, že podobné případy jsou řešeny konzistentním způsobem. S ohledem na proporční analýzu je žádoucí použít kvantitativní přístupy tam, kde je to možné, aby byla umožněno transparentnější porovnání nákladů a přínosů. Rizika nemohou být nikdy úplně vyloučena, aniž by vznikly vysoké náklady. V těchto případech analýza nákladů a přínosů může pomoci při rozhodování, zda například je účinnější utratit peníze na snížení znečištění ovzduší s cílem zlepšit zdraví, než zlepšovat zdravotní péči.

Existuje vícero metod pro kvantitativní vyhodnocení návrhů s potencionálními dopady na zdraví. Rozdíl může být činěn mezi monetárními a nemonetárními metodami. Nemonetární přístupy jsou potencionálně méně kontroverzní a mohou být vhodné při analýze nákladové účinnosti, zatímco monetární přístupy jsou potřebné, pokud je cílem představit srozumitelnou analýzu nákladů a přínosů. Nemonetární přístupy mohou být někdy vyjádřeny peněžité přidělením peněžitých hodnot jejím výsledkům. Následující odstavce nastiňují nejprve nejčastější nemonetární přístupy, které jsou potom následovány krátkým úvodem do nejstandardnějších monetárních přístupů.

Nemonetární přístupy

(1) Kvalita života vztažená k dosaženému věku (Quality Adjusted Life Years - QALY)

Metoda QALY používá dostupné informace o cílech zlepšení v oblasti zdraví / kvality života a kombinuje ji s dobou trvání tohoto zlepšení. Rok života v dokonalém zdravotním stavu je počítán jako 1.0, zatímco roky strávené v jiném než perfektním zdravotním stavu jsou oceněny hodnotami nižšími než 1.0. Hodnoty jsou obecně odvozeny z průzkumu pacientů a doktorů (uvedené priority) a představují průměr mezi rozdílnými sociálními skupinami. QALYs umožňují agregaci většího počtu dotčených jednotlivců. Je možné využít stejnou váhu pro každého jednotlivce nebo přizpůsobit váhy tak, aby odrážely preference pro jednotlivé cílové skupiny. Budoucí životy mohou být diskontovány za využití společného diskontního faktoru.

(2) Ztracená léta v důsledku předčasného úmrtí nebo invalidity (Disability Adjusted Life Years - DALY)

DALY je velmi podobná QALY, a to v tom, že je jeho účinnou negativní hodnotou. Měří počet kvalitních let ztracených v porovnání k benchmarkovému scénáři. V ostatních aspektech není koncepčně odlišný od QALY a měl by vést ke stejnému posouzení.

(3) Zdravá délka života (HLY) Healthy Life Years (HLY)

Přístup HLY měří počet zbývajících let kvalitního života na osobu. Je podobný QALY a také zde by měly být roky života v budoucnu diskontovány a váhy mohou být využity pro agregaci napříč jednotlivci. Technicky vzato je HLY sumou QALY za využití zbývajících očekávané délky života jako horní hranice pro sčítání. Je zahrnut do souboru ukazatelů využívaných v lisabonské strategii. Přesto pokud jsou aplikovány správně, tak by QALY a HLY měly vést ke stejným závěrům.

Předchozí studie ve zdravotnickém sektoru využívaly hodnot 50 000 – 80 000 eur pro QALY. Tento rozsah může být použit jako údaj pro účel posouzení dopadů, ale měl by být přizpůsoben pro konkrétní návrh, aby reflektoval jeho specifický kontext.

Monetární přístupy

Mnoho rozhodnutí vede k snížení rizik, avšak ne k jejich úplné eliminaci. Cílem monetarizace dopadů ve zdravotnictví není umístit peněžité hodnoty na něčí život, ale srovnat přínosy snížení rizik oproti jejich nákladům. Jakékoliv rozhodnutí v tomto kontextu znamená implicitní

uvedení peněžní hodnoty na přínosy pro zdraví. Rozhodovací proces bude snazší a může být konzistentnější a transparentnější, pokud máme peněžítý odhad hodnoty přínosů pro zdraví.

Následující monetární přístupy jsou standardními metodami pro tento účel:

(1) Přístup založený na 'účetním stylu'

(1.1) Náklady na léčbu nemocí (Cost of Illness - COI)

Metoda nákladů na léčbu nemocí je spíše jednoduchý nástroj zahrnující pouze lékařské výdaje spojené s výskytem nemoci. Pokud varianta snižuje míru výskytu nemoci, ušetřené lékařské výdaje mohou být odhadnuty a představovat přínos. Naopak pokud varianta vede ke zhoršení zdravotní situace, je možné uvést související přímé náklady. Přesto je užitečnost této metody omezená, jelikož neobsahuje jiné nepřímé náklady pro společnost, jakými jsou ztráta odpracovaných hodin, nebo jak lidé oceňují jejich vlastní zdraví. V některých situacích to také vede k zvráceným výsledkům: např. aktivita, která zabíjí někoho, kdo by jinak strávil čas v nemocnici, by byla nahlížena při využití přístupu COI jako prospěch.

(1.2) Lidský kapitál

Metoda lidského kapitálu usiluje o měření ztrát budoucích výdělků v případě invalidity nebo předčasného úmrtí. Může být rovněž interpretována jako měřítko ztrát na sociálním zabezpečení způsobených smrtí / invaliditou / nižší produkcí. Potencionální kritika může být taková, že tato metoda vede k rozdílným hodnotám životů v závislosti na předpokládaných budoucích výdělcích, které by mohly být nahlíženy jako nemorální a nekladou žádnou hodnotu na lidi, kteří jsou mimo pracovní sílu (jako v případě starých lidí). Průměrné hodnoty by mohly být využity na snížení těchto obav nebo pokud jednotlivci ovlivnění variantou nemohou být v průběhu procesu identifikováni dostatečně přesně.

(2) Přístup založený na přednostním přístupu

Jinou metodou na vyhodnocení dopadů na zdraví je analýza stanovených nebo odhalených preference jednotlivců (viz výše) s ohledem na jejich vystavení zvláštním situacím, která zahrnují zdravotní rizika. Toto může být měřeno za využití konceptu 'Ochoty platit' (Willingness To Pay – WTP) za účelem zlepšení nebo 'Ochoty přijmout' (Willingness To Accept - WTA) kompenzaci za zhoršení. Dva koncepty, které využívají těchto metodologií, jsou Hodnota statistického života (Value of a Statistical Life - VOSL) a Hodnota statistického roku života (Value of a Statistical Life Year - VOLY).

(2.1) Hodnota statistického života (VOSL)

VOSL je odvozen zjišťováním vůle jednotlivců zaplatit (WTP) za nižší riziko úmrtnosti vydělené tímto snížením rizika. Jako taková metoda VOSL neměří hodnotu života samotného, ale místo toho klade peněžní hodnotu na ochotu přijmout mírně vyšší nebo nižší úroveň rizika. Samozřejmě, dovedeno do extrému je život každého neocenitelný a nelze ho peněžně vyjádřit.

(2.2) Hodnota statistického roku života (VOLY)

VOLY měří obecněji ochotu platit (WTP) za nárůst jednoho roku navíc očekávané délky života. Je třeba uvést, že VOSL ani VOLY neposkytují měřítko kvality života. Za tímto účelem by bylo nutné je kombinovat s opatřeními uvedenými výše.

Využití výše zmíněných oceňovacích konceptů může vest k morální kritice. Myšlenka 'ohodnocení něčího života' je nahlížena jako neetická. Opravdu nemůžeme – a neusilujeme – ohodnocovat naše životy nebo životy druhých. Přesto změny v rizicích jsou rozdílnou věcí.

Zatímco nikdo by nevyměnil svůj život za sumu peněz, většina lidí bude připravena vybrat si mezi bezpečnostním vybavením s rozdílnými cenami a poskytujícími odlišnou úroveň ochrany, nebo mezi rozdílnými způsoby přecházení ulice v porovnání s úsporami času. Můžeme tudíž zjistit hodnotu, kterou jedinec oceňuje malé změny v rizicích.

Příklady: Předpokládejte, že konkrétní bezpečnostní prvek automobilu (jakým je např. airbag) sníží riziko smrtelné nehody v případě jinak smrtelného zranění o 50% a že pravděpodobnost takové nehody je 0,1 % pro průměrného řidiče (což znamená, že statisticky jeden z 1000 řidičů bude mít takovou nehodu). Pokud cena za airbag činí 500 eur a 70% automobilů je z *vlastní vůle* vybaveno airbagem, znamená to, že 70% řidičů je ochotno zaplatit 500 eur za snížení pravděpodobnosti smrtelné nehody o 0,05%. To zase znamená, že hodnota, kterou řidiči těchto vozů přisuzují životu, je přinejmenším v průměru $2,000 * 500 = 1$ milion eur.³⁸ Tento názorný příklad také ukazuje, že se ohodnocení rizika mezi jednotlivci liší. Zatímco 30% řidičů (těch, kteří nemají automobil vybaven airbagem) implicitně přisuzují nižší hodnotu (danou omezením jejich rozpočtů), někteří z řidičů, kteří si koupí přídatný bezpečnostní prvek mohou přisuzovat podstatně vyšší hodnotu svému životu, ale stále budou muset platit pouze 500 eur za airbag.

Předpokládejte, že znečištěním ovzduší můžeme očekávat vznik rizika předčasné smrti 1 z 1000 jedinců. Také předpokládejte, že 1000 lidí byly vystaveny tomuto riziku a každý byl ochotný zaplatit průměrně €1,500, aby snížil riziko předčasné smrti na nulu. Poté, co by použití tohoto rizikového faktoru na tuto skupinu nás vedlo očekávat průměrně jedno úmrtí ($1 z 1000 * 1,000$), a agregovaná ochota zaplatit za vyhnutí se riziku je €1,500 * 1,000, potom hodnota prevence této statistické osudovosti je 1.5 milionu.

Využití Komisí

Výběr správné metodologie pro hodnocení dopadů na zdraví závisí na individuálních podmínkách, jakými jsou samotný případ nebo úroveň vyžadované analýzy (viz kritérium poroční analýzy). Komise využívala rozdílné metodologické přístupy v minulosti a je důležité porovnat výběr metodologie oproti tomu, jak již bylo s podobným problémem nakládáno v minulosti. GR ENV, TREN, SANCO, ENTR a EMPL využily některé z metodologií představených v této sekci, stejně jako řada členských států nebo našich mezinárodních partnerů.

Praktický příklad – zlepšení kvality ovzduší

V kontextu Tématické strategie pro ovzduší byl prováděn výzkum pro vyhodnocení dopadů zlepšení kvality ovzduší na zdraví. Jednalo se o hodnoty uvedené v tabulce níže (založené na výzkumech ve Francii, Spojeném království a Itálii provedených jako součást New Ext projektu (2004). S ohledem na nejistoty v metodikách a analýzách byla citlivost zachycena za využití jak mediánových, tak průměrných hodnot a za využití hodnot VOSL a VOLY.

Tabulka: Hodnoty statistického života a let života (mediánové a průměr) (Zdroj, New Ext, 2004)

	Hodnota statistického života (VOSL) (€)	Hodnota statistického roku života (VOLY) (€)
Medián	980,000	52,000
Průměr	2,000,000	120,000

Použití rozsahů transparentně ukazuje obsaženou nejistotu, pokud jde o ocenění hodnoty

³⁸ Jelikož $1/2000 = 0.05\%$.

změn ve zdravotním stavu populace. Zvolená metoda také ukazuje obecnou úroveň dopadů bez předstírané přesnosti neodůvodněné metodikou. Přínos pro zdraví rozdílných variant byl odhadnut jak v kvantifikované, tak peněžité formě.

V rámci Tématické strategie pro ovzduší byla oceněna i nemocnost. Tři komponenty byly ohodnoceny pro rozdílné zdravotní výsledky a ve vztahu k třem rozdílným elementům:

- (1) Zdrojové náklady, tj. náklady na zdravotní péči placenou zdravotní službou v dané zemi nebo hrazenou pojištěním, a jakákoliv další osobní přímé výdaje učiněné jednotlivcem (nebo rodinou).
- (2) Náklady příležitosti, tj. náklady, pokud jde o ztracenou produktivitu (ztráta pracovního času (nebo výkonu na menší než plnou kapacitu)) a náklady příležitosti pro volný čas (ztráta volného času) včetně neproplacené práce.
- (3) Ne-užitečnost, tj. jiné sociální nebo hospodářské náklady včetně jakýchkoliv omezení nebo snížení požitku z požadovaných volnočasových aktivit, nepohodlí nebo nepříjemností (bolest nebo utrpení), obava z budoucnosti a obavy a nepohodlí pro rodinné příslušníky a další. Nutno poznamenat, že z důvodu nedostatku dat byl tento komponent zařazen jen zřídka.

Doporučené rozmezí hodnot

Tam, kde mohou být získány specifické odhady dopadů na zdraví ke konkrétní politice prostřednictvím např. externích studií, by měly být tyto využity v posouzení dopadů. Nicméně pokud takové výzkumy nebyly předtím provedeny, předchozí odhady z jiných oblastí politik by měly být využity jako odhady. Výzkumy provedené v minulosti vyústily v hodnoty 1-2 mil. eur pro Hodnotu statistického života (VOSL) a 50.000-100.000 eur pro Hodnotu statistického roku života (VOLY) v Evropě. Tyto rozsahy by měly být využity pro účely posouzení dopadů, pokud nejsou v kontextu návrhu k dispozici konkrétnější odhady.

Technika přínosů nebo přenosu nákladů (obvykle nazývaných 'přenosy hodnot') může být rovněž využita k odhadu hodnot dopadů, které nemají tržní ceny. V této technice jsou hodnoty získané v jedné studii přeneseny do jiné studie. Např. odhady nákladů na prevenci nehod motorových vozidel v jednom členském státu mohou být použity k odhadu nákladů v jiném členském státu. Použití těchto technik zvyšuje nejistotu odhadovaných hodnot, ale může být nápomocné v poskytnutí řádových odhadů pravděpodobných dopadů nebo tam, kde jsou časová nebo finanční omezení.

Pro ulehčení techniky přenosu hodnot byla vyvinuta databáze hodnotících studií. Na webových stránkách Evropa můžete nalézt vyhodnocení možnosti adaptace jedné takové databáze pro použití v EU.³⁹ Při oceňování dopadů platí zásada proporcionality tak, jako ve všech částech posouzení dopadů: nevěnujte příliš energie oceňováním netržních dopadů, pokud tvoří velmi malou část celkových dopadů. Je doporučováno konzultovat vaše podpůrné oddělení pro hodnocení dopadů pro další pokyny.

Ve všech monetárních přístupech by měly být uváděny jak kvantitativní, tak peněžité odhady. Například odhad počtu lidských životů, které by byly zachráněny, by měl být uváděn současně s peněžitou hodnotou předpokládaných přínosů.

Náklady emisí oxidu uhličitého

Jak je uvedeno v Pokynech, je důležité identifikovat v případě potřeby environmentální dopady a poté je ocenit peněžní hodnotou. Příkladem oblastí, kde tak může být učiněno, je vypouštění jednotek oxidu uhličitého (nebo jiných skleníkových plynů).

---

³⁹ <http://ec.europa.eu/environment/enveco/others/index.htm#valuation> pod 'Hodnocením Environmentálního ohodnocení přírodních zásob (EVRI) a jeho rozšíření na EU'

- Krok 1 – kvantifikace emisí: prvním krokem je provedení odhadu, zda opatření povede k dodatečným emisím oxidu uhličitého nebo jiného skleníkového plynu.
- Krok 2 – ekvivalent emisí: některé skleníkové plyny jsou mnohem škodlivější než jiné pokud jde o škody při určitém množství. Při porovnání variant nebo sdružením různých skleníkových plynů je užitečné je vyjádřit v jednotkách jejich úpravou vzhledem k jejich potenciálu přispět ke globálnímu oteplování k zajištění porovnatelnosti a / nebo rovnocennosti.
- Krok 3 – oceňování emisí: skleníkové plyny by měly být ideálně oceňovány za použití společenských nákladů uhlíku (social costs of carbon – SCC). Jedná se o dnešní celkové náklady dílčí vypuštěné jednotky oxidu uhličitého při součtu úplných celkových nákladů škod, které způsobuje po celou dobu v atmosféře. Představuje to, co by společnost měla teoreticky být ochotna zaplatit nyní, aby se vyhnula budoucím škodám způsobenými dalšími emisemi oxidu uhličitého.

Účinkem uvedení nákladů skleníkových plynů je posílit hodnotu varianty s nižšími dopady oxidu uhličitého vzhledem k variantám, které mají větší dopady.

Otázka toho, jakou hodnotu použít pro ohodnocení emisí, by měla být diskutována s experty ve vašem oddělení pro hodnocení dopadů. Vzhledem k nejistotě ohledně této záležitosti je pravděpodobné, že může být nejlepší použití rozsahu hodnot.

9.3. Přístup založený na hodnocení životního cyklu

Jedním z běžně používaných nástrojů při hodnocení environmentálních dopadů je **posuzování životního cyklu (Life-cycle Assessment – LCA)**.⁴⁰ Jedná se o proces hodnocení účinků, které má výrobek na životní prostředí po celou dobu své životnosti. Může být použit ke studiu environmentálních dopadů buď výrobku nebo funkce výrobku, pro kterou je výrobek vytvořen. LCA je obvykle označována za analýzu od 'kolébky do hrobu' a může být užita k zajištění toho, aby bylo dosaženo maximální účinnosti zdrojů a aby environmentální problémy nebyly jednoduše přesouvány z jedné fáze životnosti do jiné.⁴¹

Přístup založený na posuzování životního cyklu je užitečný, protože některé materiály jsou používány v mnoha rozdílných výrobcích – hliník je například přítomen v okenních rámech, letadlech a pivních sudech – a zkoumání environmentálních dopadů takového zdroje pouze v jednom výrobku nám toho neříká příliš o jeho celkových dopadech a způsobu, jak s ním nakládat. Tento přístup může být rovněž použit pro výrobky: například každý elektrický spotřebič bude mít environmentální dopady (jakým je užití energie) při své výrobě, dopravě na trh a odbytiště a ne pouze během jeho použití. Konečně porozumění tomu, jak koncové technologie posouvají environmentální dopady proti proudu, může být dalším příkladem.

Klíčovými prvky posuzování životního cyklu jsou:

- identifikace a kvantifikace zahrnuté environmentální zátěže, např. spotřebované energie a surovin, vzniklých emisí a odpadů;
- vyhodnocení potencionálních dopadů těchto zátěží;
- hodnocení dostupných variant pro redukci environmentálních dopadů.

⁴⁰ Jiným užitečným nástrojem pro identifikaci a posouzení environmentálních dopadů je princip analýzy Hnacích sil, vlivů, stavu, dopadů a odpovědí (Driving Forces, Pressures, States, Impacts, Responses - DPSIR) (viz webová stránka Evropské agentury pro životní prostředí (<http://www.eea.eu.int/main.html>) brožura 'jak zdůvodňujeme' (navštíveno v únoru 2005)). Princip DPSIR používaný hojně Evropskou agenturou pro životní prostředí, je rozšířením modelu 'vlivu-stavu-odpovědi' vyvinutého OECD.

⁴¹ Pro podrobnější detaily viz webová stránka Evropské agentury pro životní prostředí http://glossary.eea.eu.int/EEAGlossary/L/life_cycle_assessment.

10. Vyhodnocení administrativní zátěže ukládané legislativou EU

Pokud je pravděpodobné, že opatření uloží **významnou administrativní zátěž** na podnikatele, neziskový sektor nebo orgány veřejné správy, musí být uplatněn níže představený **Standardní nákladový model EU**.⁴² Hlavní cíl modelu je vyhodnocení **čistých nákladů informačních povinností** ukládaných legislativou EU (čisté náklady = náklady zavedené návrhem, pokud je přijat, minus náklady, které by eliminoval na úrovni EU a / nebo národní úrovni). Útvary Komise jsou vyzývány také k aplikaci modelu na předběžném základě pro vyhodnocení nákladů ukládaných na občany. Možnost a potřeba peněžitého vyjádření v tomto případě je ponecháno jejich uvážení.

V principu je postačující měřit administrativní zátěž pouze pro preferovanou variantu. Nicméně pokud jsou informační povinnosti jádrem návrhu (např. změna štítků nebo požadavky na podávání zpráv), potom by administrativní zátěž měla být vyhodnocena pro všechny zvažované návrhy variant.

Implementace bude pochopitelně předmětem principu proporční analýzy (viz Rozsah aplikace a očekávaná úroveň přesnosti). Stupeň podrobnosti při hodnocení bude záviset na očekávaném rozsahu nákladů, dopadů a dostupnosti spolehlivých a reprezentativních údajů (viz Krok 7. – výběr zdroje dat a v případě potřeby vývoj nástroje na sběr dat).

10.1. Přehled modelu

Definice administrativních nákladů a administrativní zátěže

Administrativní náklady jsou definovány jako **náklady vznikající** podnikům, neziskovému sektoru, orgánům veřejné správy a občanům **při plnění povinností vyplývajících z právních předpisů při poskytování informací** o jejich činnosti nebo výrobě, ať již orgánům veřejné správy nebo soukromým stranám. **Informaci je třeba chápat v širokém smyslu**, tj. včetně štítkování, vykazování, registrace, monitoringu a vyhodnocování nutného k poskytování informací (viz Box 1: Typy informačních povinností). V některých případech musí být informace předloženy orgánům veřejné správy nebo soukromým stranám. V jiných případech musí být pouze dostupná pro inspekce nebo na vyžádání.

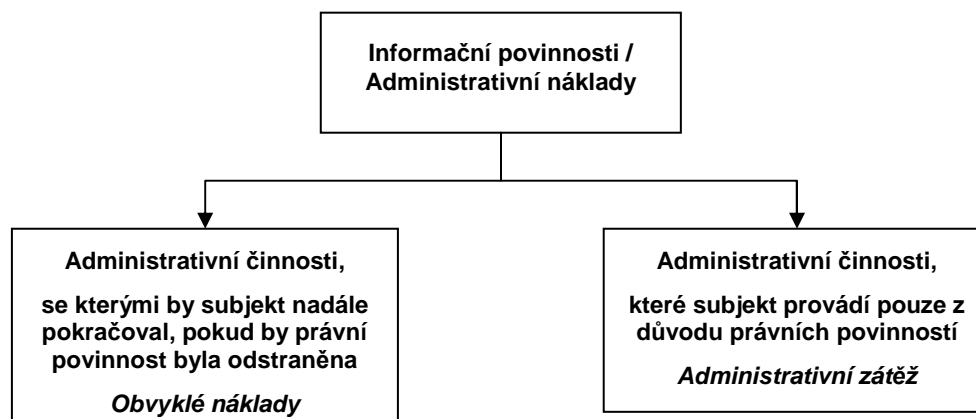
Příklad: Legislativa ke kvalitě ovzduší stanovuje povinnost uchovávat registry emisí znečišťujících látek a povinnost nepřesáhnout práh znečištění. Uchování registru emisí znečišťujících látek je administrativním nákladem, zatímco činnost směřující k dodržení limitů znečištění jí není. Tento typ nákladů na dodržování je někdy uváděn jako "věcné náklady", protože povinnost ovlivňuje podstatu (průmyslové) aktivity. Udržování registru samo o sobě nemá za následek žádnou povinnost změnit výrobní proces, povahu koncových výrobků nebo zacházení s emisemi. Splnění emisních limitů bude vyžadovat podstatnou změnu na těchto úrovních (například instalaci nových filtrů).

Opakované administrativní náklady a tam, kde jsou významné, **jednorázové administrativní náklady** je třeba vzít v úvahu.

Administrativní náklady se skládají ze dvou odlišných částí nákladů: "**obvyklých**" nákladů a (business-as-usual costs) a **administrativní zátěže**. Zatímco obvyklé náklady odpovídají nákladům vyplývajícím ze sběru a zpracování informací, kterou by dělaly subjekty i v případě absence legislativy, **administrativní zátěž vyplývá z části procesu, který je prováděn vý-**

⁴² Viz KOM(2005)518 a jejich součást Pracovní dokument Komise SEK(2005)1239. Pro informaci o aplikaci modelu SCM členskými státy, viz síť SCM (<http://www.administrative-burdens.com/>).

hradně z důvodu právních povinností.⁴³

Rozlišení je zvláště důležité pro tvorbu politik. Nové právní povinnosti kodifikující (podnikatelské) osvědčené postupy jsou z definice méně zatěžující pro cílové subjekty než ty, které vyžadují úkoly nikdy předtím neprováděné. Naopak omezení 'ryzí' povinnosti poskytne větší úlevu v nákladech než omezení povinností, která je z velké části součástí obvyklých činností podniků.

Ačkoliv určení toho, co by subjekt 'normálně' dělal, může být otevřeno rozdílným výkladům, redukční úsilí se zaměřuje na způsob minimalizace či redukce 'opravdové' administrativní zátěže.

Hlavní rovnice nákladového modelu

Administrativní náklady by měly být vyhodnoceny na základě **průměrných nákladů vyžadovaných administrativních činností** (Cena) násobených **celkovým počtem činností na roční bázi** (Množství). Průměrné náklady za jednu činnost budou obecně vyhodnoceny vynásobením tarifu (na základě průměrných mzdových nákladů na hodinu včetně poměrných režijních nákladů) a časem vyžadovaným pro aktivitu. Tam, kde je to vhodné, budou započítány i jiné typy nákladů, jako jsou náklady na outsourcing, vybavení nebo náklady za dodávky.⁴⁴ Množství bude vypočteno jako četnost vyžadovaných činností vynásobená počtem dotčených subjektů. V případě vícero relevantních administrativních činností na jednu informační povinnost musí být tyto sečteny pro kalkulaci administrativních nákladů na jednu informační povinnost. Hlavní rovnice Standardního nákladového modelu je následující:

$$\Sigma P \times Q$$

kde **P** (pro Cenu) = Tarif x Čas a

Q (pro Množství) = Počet podniků x Četnost

Rozsah aplikace modelu a očekávaná míra přesnosti

Úsilí věnované hodnocení by mělo zůstat úměrné váze administrativních nákladů uložených legislativou a musí být určeno v souladu s principem proporční analýzy (viz kapitola 3 v hlavním textu). Není tedy nutné, aby byly vyčísleny náklady na povinnosti vyžadující např. **malá zařízení, pokud množství času na jednu činnost je krátké a frekvence je nízká, protože**

⁴³ Většina podniků by například měla účetní systém i v případě absence právního vedení účetnictví, ale neposkytovala by nutně informaci o kalorické hodnotě pro každý ze svých výrobků.

⁴⁴ Mnoho malých podniků například využívá externích účetních pro splnění určitých informačních povinností uložených právem obchodních společností. Hospodářské komory a sektorová profesní sdružení rovněž poskytují pomoc s vyplňováním formulářů.

tyto jsou zanedbatelné. Taková rozhodnutí (tj. neprovedení kalkulace) budou učiněna případ od případu a měly by být zdokumentována. Za účelem udržení hodnocení na přiměřené úrovni a zajištění shody s národními metodikami **budou odhady založeny na pracovních předpokladech zjednodušujících komplexní realitu Unie.** Tyto předpoklady jsou prezentovány společně **se specifickými pokyny po jednotlivých krocích níže.**

10.2. Pokyny krok za krokem

Hodnocení pozitivních nebo negativních účinků administrativní zátěže na podniky, občany nebo veřejné správy vyplývající z právních předpisů EU by měly začít **úplným zmapováním zavedení nových nebo zrušení existujících povinností** pro každou ze zvažovaných variant. Tato mapování by srozumitelně mělo ukázat, jak se varianty politik liší co se týče informačních povinností. Takové komparativní srovnání ve formě tabulek obvykle ukáže typ informačních povinností, požadavky na data, cílové skupiny a četnost povinností.

Tato tabulka by také měla ukázat, které povinnosti by mohly uložit **významnou administrativní zátěž.** Význam (vysoký – střední – nízký) je obvykle určován kvalitativním hodnocením pravděpodobného počtu dotčených subjektů, stejně jako četností a složitostí požadovaných údajů.

Významná zátěž bude poté zhruba vyčíslena (peněžními odhady) na základě 'Standardního nákladového modelu' EU (viz hlavní rovnice výše). To bude často provedeno s pomocí '**Kalkulátoru administrativní zátěže**' a '**Databáze administrativní zátěže EU**'⁴⁵.

Vyšší úroveň detailů je očekávána pro peněžní odhady administrativní zátěže vyplývající z preferované varianty. Tato detailní aplikace může být rozdělena do řady kroků. Celkový pracovní postup je shrnut v Tabulce 1 níže doplněný popisem každého kroku.⁴⁶ Následování těchto kroků vám také umožní vyplnit Standardní reportovací list (viz krok 11).

Tabulka 1: aplikace modelu krok za krokem

Fáze I: Přípravná analýza	
Krok 1:	Identifikace a klasifikace informačních povinností (např. certifikace výrobků) & požadavky na údaje (např. certifikát musí poskytnout údaje o výrobě a složení výrobku)
Krok 2:	Identifikace vyžadovaných činností (např. vzdělávání členů a zaměstnanců o informačních povinnostech, vyplnění formulářů)
Krok 3:	Klasifikace právního původu (např. pravidlo EU o certifikaci je transpozicí dohody Světové obchodní organizace)
Krok 4	Identifikace cílových skupin(y), také nazývaná segmentací (např. velké podniky, které musí plnit povinnost 'A' a malé podniky, které musí plnit povinnost 'B', přičemž velikost podniku je definována jejich obratem)
Krok 5	Identifikace četnosti vyžadovaných činností (např. malý podnik musí vyplnit formulář jednou ročně)

⁴⁵ Viz http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm

⁴⁶ Hodnocení je opakujícím se procesem, kde dřívější kroky může být nutné znovu přezkoumat ve světle pozdější práce vykonané během procesu. To samozřejmě platí i zde.

Krok 6	Identifikace příslušných nákladových parametrů (např. zvláštní význam vnějších nákladů – využití účetních firem - a vybavení) Kvalitativní hodnocení významné zátěže (tj. aplikace minimálního testu pro určení toho, které informace vyžadují vyčíslení)
Krok 7	Výběr zdrojů dat a pokud je to nutné, vývoj nástroje na sběr dat (např. rozhodnutí o tom, že určitý počet dotčených subjektů bude extrapolován na základě dat dostupných z Eurostatu, ale že počet hodin, který každý subjekt potřebuje na výkon požadované činnosti bude založen na výsledcích pohovorů s podniky; pro druhý jmenovaný úkol se jedná o přípravu manuálu pro pohovor a výběr reprezentativního vzorku subjektů)
Fáze II: Sběr dat a standardizace	
Krok 8	Hodnocení počtu dotčených subjektů (např. 100 000 malých a středních podniků)
Krok 9	Hodnocení výkonu 'normálně efektivního subjektu' v každé cílové skupině při posouzení nákladových parametrů identifikovaných v kroku 6 (např. podniky musí jednou ročně strávit průměrně 25 pracovních hodin technika pro sběr dat a 5 hodin práce úředníka na vyplnění ročního formuláře)
Fáze III: Výpočet a vykazování	
Krok 10	Extrapolace ověřených údajů na úrovni
Krok 11	Závěrečná zpráva a přenos do databáze

Krok 1	Identifikace a klasifikace informačních povinností
---------------	---

Pro účely usnadnění hodnocení administrativních nákladů prostřednictvím analogie a pro zlepšení analýzy údajů (identifikace a srovnání nejvíce zatěžujících typů povinností napříč různými sektory,...) jsou útvary Komise žádány používat následující typologii povahy informačních povinností (box 1) při vkládání relevantních informačních povinností do Standardního excelového výkazu (příklad je uveden na konci kroku 11).

Okénko 1: Typy povinností

- 1. Oznámení (konkrétních) činností nebo událostí** (např. pro dopravu nebezpečných odpadů; když nehoda ovlivňuje životní prostředí)
- 2. Podávání (opakovaných) zpráv** (např. ročních účetních uzávěrek)
- 3. Informační označování pro třetí strany** (např. energetické štítkování domácích spotřebičů; cenové štítkování)
- 4. Neoznačované informace pro třetí strany** (např. finanční perspektiva; oznamovací povinnost zaměstnavatelů vůči zaměstnancům)

5. **Žádost o individuální povolení nebo výjimky** tj. povinnost naplňovat pokaždé konkrétní úkol musí být vykonána; (např. stavební povolení; silniční přepravci žádající o výjimky z nedělního zákazu jízd)
6. **Žádost o obecné povolení nebo výjimku** (např. průkaz o povolení k výkonu činnosti, jako je např. bankovníctví nebo prodej likérů)
7. **Registrace** (např. zápis do obchodního rejstříku nebo profesního seznamu)
8. **Certifikace výrobků nebo postupů, tj. povinnost doručit osvědčení** (např. zpracovatelská zařízení povinná vydat osvědčení o sešrotování vozidla) nebo získat osvědčení (např. výrobky letecké techniky a organizace podílejících se na jejich konstrukci, výrobě a údržbě musí získat osvědčení Evropské agentury pro bezpečnost letectví – EASA)
9. **Inspekce prováděná v zastoupení orgánů veřejné správy** (např. podniky mající za povinnost sledovat podmínky pro zaměstnance)
10. **Spolupráce s audity & inspekcemi orgánů veřejné správy** nebo s těmi, kteří jsou jimi jmenováni (např. povinnost pro podniky spolupracovat s inspekcemi ke kontrole pracovních podmínek), **včetně vedení příslušných záznamů** (např. povinnost zpracovatelských zařízení vest záznamy údajů o odpadních elektronických zařízeních při vstupu a výstupu ze zařízení; povinnost hotelů vest knihu hostů; tyto záznamy musí být předloženy během inspekcí)
11. **Žádost o dotace a granty** (např. pro strukturální nebo kohezní fondy)
12. **Jiné**

Rozlišení povinnosti poskytnout informaci od jiných regulačních povinností je obvykle jasné. Může nicméně nastat řada **hraničních případů**, kdy je obtížné rozhodnout, zda pravidlo spadá do rozsahu modelu či nikoliv. Je důležité zajistit, aby takové hraniční případy byly diskutovány a vyhodnoceny s ohledem na rozhodnutí přijatá v jiných podobných oblastech tak, aby byl zajištěn soulad.

Okénko 2: Příklady mezních informačních povinností

Náklady vyvolané výkonem práva na stížnost. Tyto náklady nejsou chápány jako administrativní náklady členskými státy, které vyčísľují administrativní náklady za využití Standardního nákladového modelu, protože neexistuje 'povinnost' stěžovat si.

Náklady vyvolané inspekcemi. Obvyklý cíl inspekcí je sběr informací vyžadovaných za účelem ověření vyhovění právním povinnostem (přezkum podnikových knih, atd.). Vyplývající náklady jsou bezpochyby administrativními náklady. Přesto jsou inspekce někdy využívány ke sběru dat, které nesouvisí s právními povinnostmi (úroveň spokojenosti podnikatelů, atd.). Podřízení takové inspekci je z definice dobrovolné a následné náklady tudíž spadají mimo definici administrativních nákladů ukládaných legislativou.

Náklady vyvolané hodnocením politiky. Některé programy EU požadují, aby členské státy vypracovaly národní reformní programy. Navrhování programu reformem je samozřejmě značně rozdílné od povinnosti poskytovat informace. Přesto návrh monitoringu programů, sběr dat o implementaci politiky, vyplnění tabulek a jejich předložení Komisi mají zřetelnou vazbu na informační povinnosti. Tudíž návrh politik by neměl být považován za administrativní náklady, avšak s jedinou výjimkou návrhů hodnocení politik.

Náklady vyvolané povinností nákresu bezpečnostních plánů. Některé akty EU požadují po podnikatelích navrhnout vzorové evakuační plány, vést cvičení k ověření toho, že každý ví, co a kdy udělat, atd. (viz plány pro tzv. závody Seveso, letiště, ...). To je samozřejmě značně rozdílné od povinnosti poskytovat informace; výsledné náklady by tudíž neměly být považovány za administrativní zátěž. Jediné kvalifikované náklady jsou zde v podstatě takové, které souvisí s povinností sběru informací o hrozících rizicích (bezpečnostní plány musí být často založeny na hodnocení rizik) a povinnosti předložit a / nebo zaslat bezpečnostní plán.

Náklady na testování. Když podnikatelé musí předložit své výrobky a procesy testování

za účelem obdržení povolení nebo certifikátu, nejsou tyto náklady považovány za administrativní náklady.

Některé legislativní akty a návrhy také obsahují možnost, aby členské státy žádaly o doplňující informace (tj. '....členské státy mohou ... vyžadovat zahrnutí dalších prohlášení v ročních účetních uzávěrkách navíc k dokumentům uváděným v prvním pododstavci ...'). Takové možnosti by neměly být chápány jako informační povinnosti EU vzhledem k tomu, že členské státy nejsou povinovány žádat o takovou informaci. Nicméně takové možnosti budou doloženy, jelikož často razí cestu pro dodatky členských států (goldplating).

Krok 2	Identifikace vyžadované činnosti
---------------	---

Útvary Komise jsou žádány využívat následující typologii druhů požadovaných akcí (vložené do excelovského výkazu).

Okénko 3: Druhy vyžadovaných činností

1. **Seznamování s informační povinností**
2. **Vzdělávání členů a zaměstnanců v informačních povinnostech**
3. **Získávání relevantních údajů z existujících dat**
4. **Úprava stávajících údajů**
5. **Produkce nových dat**
6. **Projektování informačních materiálů** (např. koncepce letáků)
7. **Vyplňování formulářů a tabulek** (včetně udržování záznamů)
8. **Pořádání setkání** (vnitřní/vnější s auditorem, právníkem atd.)
9. **Dohled a prověřování** (včetně pomoci při kontrole ze strany veřejných orgánů)
10. **Kopírování** (reprodukce zpráv, produkce etiket a letáků)
11. **Předkládání informací relevantním orgánům** (např. jejich zaslání relevantním úřadům)
12. **Vyplnění informací**
13. **Koupě (IT) vybavení a dodávek** (např. etiketovací stroje), kterých se užívá především k plnění informačních povinností
14. **Jiné**

Krok 3	Klasifikace podle původu právních předpisů
---------------	---

S cílem zvýšit transparentnost v tom, kdo je zodpovědný za co, je nutné identifikovat **původ informačních povinností co do původu právních předpisů**. Pro tento účel by měly být

využita následující tři jednoduchá pravidla:

1. Pokud povinnost vzniká v plném rozsahu od veřejného orgánu, který přesně stanoví způsob, jakým má být povinnost splněna, přisudte 100% nákladů vyvolaných touto povinností tomuto orgánu veřejné správy.
2. Pokud povinnost stanovená orgánem vyžaduje transpozici jiným orgánem a jestliže prováděcí orgán sám sebe omezuje na to, co je potřebné ke splnění povinnosti, přisudte 100% nákladů orgánu, který stanovuje povinnost.
3. Pokud povinnost stanovená jiným orgánem vyžaduje transpozici jiným orgánem a pokud prováděcí orgán jde nad rámec toho, co je potřebné ke splnění povinnosti, přisuzujte % podíl vyplývající z 'goldplatingu' prováděcímu orgánu.

Goldplating v případě informačních povinností odkazuje mj. k nárůstu četnosti vykazování, k přidávání 'požadavků na údaje' nebo k rozšíření cílových skupin.

V souvislosti s hodnocením dopadů jsou útvary žádány pouze určit náklady vyplývající z mezinárodní a EU úrovně, ne takových, které mohou mít původ na národní nebo nižší úrovni. Výkaz (viz krok 11 – Zpráva) byl vytvořen za účelem využití institucemi EU a orgánů členských států pro (ex ante) hodnocení navrhovaných opatření a (ex post) ohodnocení stávající legislativy. Pokud národní vláda rozhodne vyhodnotit administrativní náklady ukládané na určitý sektor ve své zemi, je nutné analyzovat čistě národní a regionální povinnosti vedle povinností, které mají mezinárodní původ nebo původ v EU. Naproti tomu pokud Komise vyhodnocuje možná opatření, není na místě odhadovat jakou úroveň goldplatingu může prováděcí orgán v každém členském státě může zavést. Komise musí pouze odpovídat za návrhy transponující mezinárodní závazky v EU a ty, které vyplývají z její vlastní iniciativy. Z definice zde není žádná povinnost regionálního nebo národního původu vztahující se k celé Unii.

Příklad: Světová zdravotnická organizace (World Health Organisation – WHO) přijala rámcovou úmluvu o kontrole tabáku. Společenství a členské státy, jako signatáři úmluvy jsou vázáni těmito mezinárodními pravidly. Článek 11 stanovuje, že informace o emisích tabákových výrobcích se musí objevit na každém balení tabákového výrobku. Rovněž stanovuje, že štítky mohou obsahovat varování ve formě obrázků. Za předpokladu, že Komise předpokládá opatření zavazující výrobce poskytovat informace o tabákových emisích, stejně jako tisk obrázků s rakovinou na každé balení, 100% nákladů vyvolaných první povinností bude přičítáno 'mezinárodní' úrovni, zatímco 100% nákladů vyvolaných druhou povinností bude přičteno úrovni EU. Uložení povinnosti přidávat obrázky by totiž EU šla za rámec toho, co je potřebné ke splnění povinností WHO.

V odkazech právního aktu by pozornost měla být věnována **původu povinnosti**. Za účelem zajištění optimálního přidávání a srovnání dat byly všechny strany využívající společnou EU metodiku (Komise, Evropský parlament, Rada) nebo poskytující data (členské státy na rozdílných úrovních veřejné správy) požádány využívat EU-Lex formát pro existující legislativu. Výčet pořadí se liší podle typu aktu⁴⁷ a je tudíž snazší provést 'vyjmutí a vložení' odkazu daného vyhledávačem (http://europa.eu.int/eur-lex/lex/RECH_menu.do?ihmlang=en), než uvádět pravidla pro odkazy.

- Pro **návrhy Komise** bude EU-Lex normálně užívat následující formát: 'Návrh směrnice Evropského Parlamentu a Rady o vykonávání hlasovacích práv akcionáři společností, které mají své sídlo v členském státě a jejichž akcie jsou přijaty k obchodování na regulovaném trhu, a o změně směrnice 2004/109/ES, KOM2005/0685 v konečném znění'.

---

⁴⁷ 'Nařízení' Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 2560/2001 ze dne 19. prosince 2001 o příhraničních platbách v eurech, Úřední věstník L 344 , 28/12/2001 P. 0013 – 0016', ale 'Nařízení Rady (ES) č. 2580/2001 z 27. prosince 2001 o zvláštních omezujících opatřeních namířených proti některým osobám a subjektům s cílem bojovat proti terorismu, Úřední věstník L 344 , 28/12/2001 P. 0070 – 0075' .

Pro **akt EU transponující mezinárodní akt**, budou úřady také poskytováno jméno a odkaz na tento mezinárodní akt, stejně jako informace o transpozici. Vyplní jednoduchou korelační tabulku obsaženou ve výkazu. Tabulka je tvořena dvěma sloupci: první sloupec odkazuje na článek upřesňující posuzovanou povinnost; druhý sloupec odkazuje na 'původní' povinnost, tj. článek aktu zakotvující povinnost transponovanou posuzovaným aktem.

Krok 4	Identifikace cílových skupin
---------------	-------------------------------------

Co se týče cílových skupin, může být užitečné rozlišovat mezi skupinami na základě jejich velikosti, typu a umístění. Velikost může být zvláště důležitá pro podniky. Je vskutku častým případem, že povinnost je více zatěžující pro malé podniky než pro ty rozsáhlejší, které těží z úspor z rozsahu. Nařízení často upřesňuje typ informační povinnosti podle počtu objektivních kritérií (počet zaměstnanců, úroveň obratu, finanční způsobilost občanů, atd.).

Krok 5	Zjištění četnosti požadovaných činností
---------------	--

Četnost uvádí, kolikrát za rok je určitá činnost vyžadována.⁴⁸ Pokud např. musí být informace předložena jednou za rok, četnost = 1, pokud je to jednou za 6 měsíců, četnost = 2; pokud nastává jednou za tři roky, frekvence = 0.33 apod.

V některých případech se četnost může lišit v průběhu času. Např. v řadě předpisů v oblasti statistiky jako je Intrastat musí podniky podávat zprávu, pokud jsou jejich záznamy nad stanoveným prahem. Jejich úroveň prodeje uvnitř Společenství tudíž určí, jestli musí podávat zprávu či ne. Opět zde platí základní rada zachovat jednoduchá pravidla. Pokud se takové výkyvy týkají omezeného počtu podniků, neměly by být brány v potaz.

Krok 6	Zjištění příslušných nákladů parametrů
---------------	---

Příslušné náklady parametrů jsou samozřejmě odvozeny od základní rovnice (viz základní rovnice standardního nákladového modelu). Předpokládá se, že hlavní náklady způsobené informačními povinnostmi jsou **náklady na pracovní sílu**. Kde je to vhodné, měly by být brány v potaz **náklady na výbavu nebo dodávky** nebo náklady na činnost anebo využity jako základ pro analýzu (spíše než brát jako základní jednotku čas).

- Nákladový ukazatel pro *cenu za činnost* (administrativní činnost vykonávaná samotnou cílovou jednotkou) jsou (i) **počet minut strávených na určitou specifickou činnost**, (ii) **hodinová mzda** lidí, kteří tuto činnost vykonávají.⁴⁹ Tato hodinová mzda by měla odpovídat hrubé mzdě doplněné o režijní náklady (25% ve výchozím nastavení). Za účelem zajištění celkové soudržnosti jsou útvary žádány využít celkový tarif (všechny členské státy & 9 kvalifikačních segmentů) využívaných referenčním měřením v EU.
- Nákladový ukazatel pro *vybavení & dodávky* (tj. získaného cílovou jednotkou za účelem přizpůsobení se informační povinnosti a výhradně užívané pro tento účel) jsou **pořizovací cenou a dobou odpisu** (životnost 'x' let).⁵⁰

⁴⁸ Z definice se tento pojem nevztahuje na jednorázové náklady, jakými jsou 'seznamování se s informačními povinnostmi'. Tyto náklady tudíž nebudou zahrnuty do standardního reportovacího formuláře umožňujícího sledovat úroveň opakujících se nákladů.

⁴⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/home_en.htm

⁵⁰ Např. tiskárna čárových kódů a skaner..

- Nákladové ukazatele pro *náklady na outsourcing* (administrativní činnost zadaná externímu subjektu) je službou, kterou si poskytovatel služby účtuje průměrně za informační povinnost na jednotky a za rok.

Krok 7	Výběr zdrojů dat a pokud je to nutné, vývoj nástroje (nástrojů) sběru dat
---------------	--

Metody sběru dat mohou být zvoleny podle jednotlivých případů a zahrnují: focus groups, konzultace zájmových stran, pokusy v terénu, poradenské studie a expertní hodnocení. Bez ohledu na zdroj a způsob sběru mají útvary Komise za povinnost ověřit a interpretovat data (viz Příloha 11.1 sblížení čísel).

Ve standardních případech bude postačující zpracovat celkové odhady založené na

(i) 'databázi EU o administrativní zátěži' a 'Kalkulátor administrativní zátěže' stejně jako dostupné statistiky EU (mj. poskytované Eurostatem <http://epp.eurostat.ec.eu.int/> a Observatoří malých a středních podniků a celkových hodinových tarifech (všechny členské státy & 9 kvalifikačních segmentů) využívaných referenčním měřením v EU (viz krok 6)⁵¹;

(ii) standardních poměrech (např. vyhodnocení režijních nákladů na základě režijního navýšení k nákladům na pracovní sílu);

(iii) názorů expertů;

(iv) studií členských států.

V omezených příkladech může být využito **šetření v terénu** omezené na vzorek členských států a / nebo dotaznicích zaslaných standardnímu vzorku podnikatelské veřejnosti a na základě simulace. Klíčové šablony jsou poskytnuty ve 'Startovacím balíčku pro měření a redukci administrativní zátěže'. I v případě, že data nejsou sbírána těmito prostředky je užitečné konzultovat budoucí adresáty povinnosti do té míry, že jsou nejlépe schopni posoudit skryté náklady.

Členské státy odsouhlasily napomáhat Komisi při sběru dat tam, kde standardní zdroje jsou nedostačující.⁵²

Okénko 4: Program na snižování administrativní zátěže: V r. 2007 Komise zahájila program na snížení administrativní zátěže do roku 2012 o 25%. Je omezen na 13 prioritních oblastí a zahrnuje referenční měření existujících nákladů v těchto oblastech. Ačkoliv je program omezen na specifické právní akty a na hodnocení nákladů pro podnikatele, jsou tyto výsledky užitečné pro porozumění mechanismů, jakými administrativní náklady vznikají. Rada členských států prováděla vlastní národní měření referenční úrovně administrativní zátěže (jejichž výsledky byly vzaty v potaz Komisí v jejím vlastním programu). Pro vícero informací: http://ec.europa.eu/enterprise/admin-burdens-reduction/action_program_en.htm

⁵¹ Specifické odkazy na data o počtu podnikatelů, nákladů na pracovní sílu a ostatní sektorové ukazatele jsou poskytovány na http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/impact/docs_en.htm.

⁵² 'Rada... potvrzuje svůj závazek z října 2004 napomáhat Komisi při implementaci metodiky. V tomto kontextu ministři souhlasí: poskytovat na základě žádosti a přiměřeným způsobem informace potřebné k provedení hodnocení administrativní zátěže EU a dále, že metodika navržená Komisí poskytuje společný základ pro sběr a výměnu dat' (Rada Evropské Unie (ECOFIN), 2688. Jednání, 8. Listopad 2005). Evropská rada uznává důležitost toho, aby členské státy poskytly na základě žádosti a přiměřeným způsobem informace potřebnou k vyhodnocení administrativních nákladů uložených legislativou EU' (Závěry Předsednictví z Evropské rady dne 15. A 16. prosince 2005).

Krok 8 Vyhodnocení počtu dotčených subjektů

Za účelem zajištění srovnatelnosti odhadů provedených rozličnými GŘ a k zajištění odhadů zpracovaných řadou členských států budou útvary Komise zakládat své odhady administrativních nákladů na **předpokladu úplného plnění ze strany všech zapojených subjektů**. Všechny předpoklady týkající se velikosti populace (např. MSP), zvláště pro návrhy s dlouhodobým časovým horizontem, by měly být srozumitelně vysvětleny.

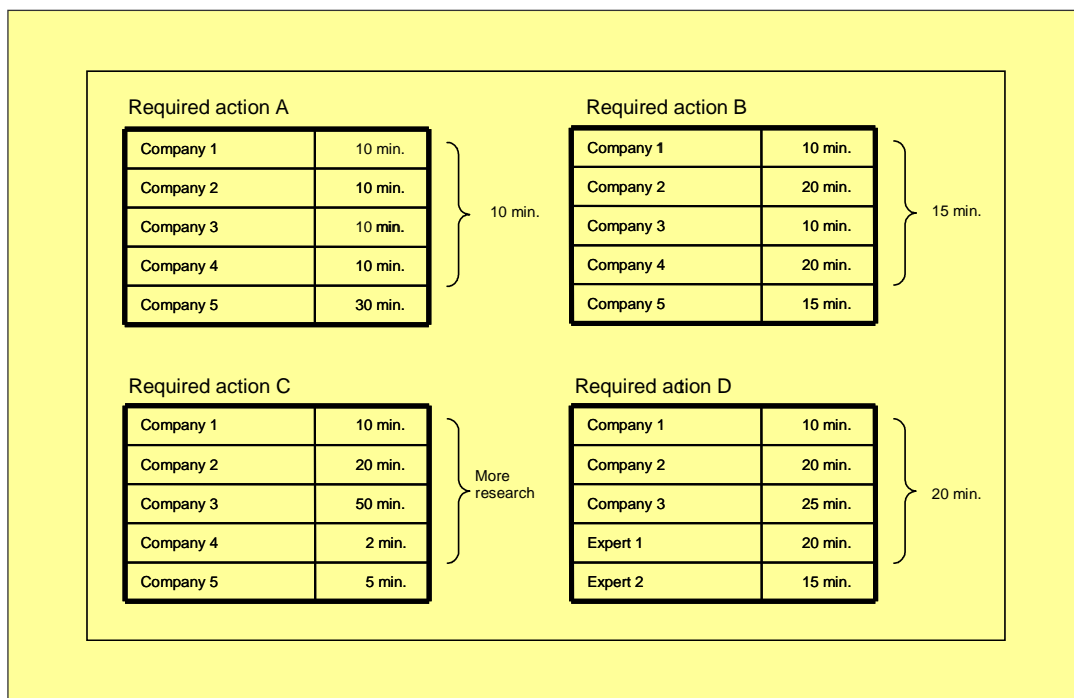
Krok 9 Vyhodnocení výkonnosti 'normálně efektivního subjektu'

Za účelem zachování hodnocení na rozumné úrovni a k zajištění porovnatelnosti s národními metodikami bude **hodnocení založeno na ideálních typech** (typický podnik, typická veřejná služba, atd.). Národní databáze nepracují s rozsahy odhadů, ale se samostatnými hodnotami odpovídajícími standardizovaným nákladům.

Za začátku útvary Komise učiní kritické zhodnocení dostupných dat, identifikují a odstraní zřejmé mezní hodnoty (subjekty, jejichž výkonnost je zjevně vychýlená, tj. výrazně pod či nad výkonem ostatních). V mnoha případech kalkulace mediánu nebo průměru zbývajících dat může být postačující. Směrodatné odchylky a rozptyly (měření toho, jak rozptýlená jsou ověřená data) napomůže k rozhodnutí o nejvhodnější metodě pro identifikaci výkonu 'normálně efektivního subjektu'.

Následující příklad vypůjčený z 'Mezinárodního manuálu SCM' ukazuje, jak postupovat s jednoduchými případy.

Okénko 4: Identifikace typické činnosti

Vysvětlení: pokud se jedná o činnost A, podnik 5 se zřetelně odlišuje od ostatních a neměl by být tudíž zahrnut při určení výkonnosti typického (nebo normálně efektivního) podniku. Sbližování ostatních dat je postačující k výběru 10 minut jako základu pro kalkulaci nákladů uložených na 'normálně efektivní subjekt'. V případě činnosti B zde nejsou žádné zjevné mezní hodnoty. Standardní výkon může být vyhodnocen na průměrné (13 min.) nebo medi-

ánové hodnotě (15 min.). Rozdíl je zanedbatelný (2 min.) pro jakoukoliv z metod. V případě činnosti C nemůže být proveden žádný odhad na základě dat týkajících této činnosti z důvodu přílišné kolísavosti. Vyžaduje proto provedení dalšího zkoumání. Pozornost by měla být věnována skutečnosti, zda vybrané podniky nejsou dostatečně reprezentativní anebo zda zvláštní okolnosti mohou vysvětlit tuto širokou proměnlivost ve výkonu. Měla by být uznána Segmentace (viz Krok 4 – identifikace cílové skupiny (skupin)) a v případě potřeby provedeno více pohovorů. V případě činnosti D pouze tři podniky zodpověděly dotazník. Expertní posouzení bylo považováno za nezbytné. Kombinace dvou sad dat vede k výběru výsledku 20 minut.

Kromě počtu minut budou útvary Komise muset určit 'běžnou' úroveň kvalifikace vyžadovanou hlavními činnostmi ve vazbě na informační povinnosti a '**běžné**' náklady na pracovní sílu za hodinu včetně průměrných režijních nákladů (náklady za prostory, telefon, topení, elektřinu, IT vybavení atd.).

Krok 10	Extrapolace ověřených dat na úroveň EU
----------------	---

Neexistuje **potřeba poskytovat specifické odhady pro každý členský stát** nebo dotčený správní organ, pakliže by tento krok nebyl úměrný situaci. Ve většině případů útvary Komise provedou odhad nákladů EU extrapolací dostupných dat na národní úrovni nebo úrovni EU.

Pokud jsou data dostupná pouze pro omezený počet členských států, může být extrapolace provedena na základě národního rozložení administrativních nákladů v podobném sektoru nebo obdobné události. 'EU databáze administrativní zátěže' poskytuje přibližně 340 takových (viz krok 6). Benchmarkové projekty stejně jako národní měření referenční úrovně⁵³ prováděné řadou členských států a nejpokročilejší hodnocení dopadů zpracovaná Komisí jsou primárním zdrojem informací co se týče rozdělení mezi zeměmi.

Krok 11	Zpráva
----------------	---------------

Odhady musí být zveřejňovány standardizovaným způsobem pro účely umožnění srovnání a doplnění. Výkaz, který je ke stažení na webové stránce Generálního sekretariátu k hodnocení dopadů, by tudíž měl být využíván http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/eu_cost_model_report_sheet_v2.xls. Výpočet se automaticky provádí ve výkazu listu Excel.

Pro strategické návrhy budou **společné výkazy často sloužit jako shrnutí detailnějších analýz**. To nebrání útvarům Komise prezentovat detailnější data (jako rozsahy nákladů nebo klíčové nejistoty) v samostatných tabulkách a textech.

Kódování instrukcí: Vložte roční náklady zařízení založené na odpisovém období do odpovídajícího sloupce. Pokud opatření novelizuje existující ustanovení a pokud odstraňuje administrativní povinnosti, bude výkaz obsahovat záporná čísla odpovídající k redukci zátěže. Podrobnější instrukce jsou uvedeny ve standardním roztažitelném výkazu (viz odkaz výše a příklad níže).

Metodické výhrady: Při podávání zpráv z posouzení musí být zvláštní pozornost věnována stručnému, ale jasnému uvedení pracovních předpokladů a metodických omezení. To bude obsahovat předpoklady týkající se míry plnění a varování ohledně povahy uvedených dat (odhady a nepřesná opatření).

Mějte na paměti, že je postačující uvést výsledky výpočtů EU modelu SCM v hlavním textu. Reportovací výkaz, hlavní předpoklady, nákladové ukazatele apod. by měly být zahrnuty do přílohy.

⁵³ Pro detaily viz webová stránka network SCM <http://www.administrative-burdens.com/>

10.3. Nástroj sběru

Tato část poskytuje příklad dotazníku vytvořeného pro sběr dat potřebných pro uplatnění modelu k administrativním nákladům. Dotazník je zacílen na reprezentativní vzorek podnikatelské komunity.

Některé otázky jsou určeny pro sběr kvantitativních dat nezbytných k vyhodnocení peněžních nákladů regulace (počet hodin...). Jiné jsou určeny ke sběru kvalitativních informací užitečných pro námitky (např. uvedení do souvislosti samotného pojmu 'zátěž' poukazem na to, že některé povinnosti budou odpovídat dobré praxi podnikatelů) nebo užitečných pro tvorbu politik. Např. vědomí toho, které typy povinností jsou hlavním zdrojem iritující zátěže, je důležitým prvkem pro stanovení iniciativ v oblasti zjednodušování, zlepšení vnímání právního prostředí a zlepšení dodržování právních norem.

Tabulka 1: Dotazník pro sběr dat k statistické legislativě

Evropský průzkum k administrativním nákladům tvorby statistik o obchodu se zbožím uvnitř EU (European Business Test Panel) ⁵⁴	
V posledních letech získala záležitost lepší regulace a zvláště administrativních nákladů na podnikatele stoupající mezinárodní pozornost, jak na úrovni EU, tak členských států.	
Evropská komise a její statistický úřad Eurostat tudíž zvyšují své úsilí měřit a lépe řídit administrativní náklady způsobené evropskou legislativou. Systém známý jako Intrastat byl navržen pro sběr statistik o obchodu v rámci Společenství. Intrastat, který byl vyvinut Eurostatem a v užívání je od 1. ledna 1993, zahrnuje sběr informací přímo z podniků na měsíční bázi. Společnosti, které přesáhnou určité množství obchodu se zbožím uvnitř Evropské unie, jsou odpovědné za výkazy pro Intrastat.	
Pro zlepšení znalosti o administrativních nákladech způsobených specifickou legislativou vás žádáme o vyplnění a předložení tohoto krátkého dotazníku..	
1	Musí vaše společnost poskytovat hlášení Intrastatu příslušným vnitrostátním orgánům (competent national administration - CNA)? (Zpravidla národní statistické úřady nebo národní banky.) – ANO / - NE (pokud NE, pokračujte prosím otázkou 9).
2	Informace se týká: - pouze dovozu & přepravy / - pouze dovozu & potvrzení / - obojího, tj. vyvážení zboží & potvrzení a dovozu & přepravy?
3	Kolik času průměrně věnujete každý měsíc sběru informací požadovaných pro hlášení Intrastatu? Jaké jsou průměrné náklady práce na hodinu (včetně poměrných režijních nákladů)? (Prosím nepoužívejte symboly měn, mezer nebo teček mezi tisíci.)
4	Kolik hodin strávíte v průměru měsíčně sestavováním hlášení pro Intrastat? Jaké jsou průměrné náklady na pracovní sílu na hodinu (včetně poměrných režijních nákladů)? (Prosím nepoužívejte symboly měn, mezer nebo teček mezi tisíci.)
5	Jak vaše společnost odesílá data do CNA? – elektronicky / - papírově
6	Myslíte si, že příprava vašeho hlášení intrastatu dnes zabere méně času než v době zhruba před 10 lety, kdy by původně systém zaveden? – ANO / - NE / - NEVÍM. Pokud ANO, mohl byste vyjádřit změnu v %: .....
7	Očekáváte, že doba požadovaná Intrastatem se bude vyvíjet v budoucnu, např. z důvodu organizačních nebo technologických úprav? – ANO / - NE / - NEVÍM. Pokud ano, bude KLESAT / - STOUPAT – Můžete vyjádřit změnu v %: .....
8	Domníváte se, že hlášení Intrastatu je (na škále od 1 do 5) vůbec zatěžující (1) nebo velmi zatěžující (5)?
9	Využívá vaše společnost statistiky o vnitřní obchodě se zbožím tak, jak jsou publikovány na národní úrovni a / nebo Eurostatem? – ANO, prosím upřesněte využití: / - NE

⁵⁴ Evropský podnikatelský konzultativní panel je reprezentativní skupinou přibližně 3600 evropských společností, které mohou být přímo konzultovány k vývoji důležitých iniciativ. Nynější průzkum se odehrál v srpnu a září 2005.

Komentáře k přizpůsobení nástroje sběru dat podle vyhodnocované legislativy

V tomto případě nebyla potřeba klást otázky ohledně externích nákladů, protože pouze pár podniků zajišťuje dodávky zásilek a přejímek formou subdodávek.

V tomto případě (zaslání tabulek s daty) byl expertní posudek postačující k vyhodnocení nákladů na přenos. Náklady elektronického přenosu jsou zanedbatelné, jelikož vyžadují jen velmi málo času a žádné specifické vybavení (podniky využívají IT zařízení a spojení, které potřebují pro svoji profesionální práci). Čas a úroveň kvalifikace potřebné pro přenos dat v papírově podobě je poměrně standardní a náklady zásilek zasílaných poštou v členském státě jsou snadno zjistitelné. Vyhodnocení poměru podniků využívajících zasílání v papírové podobě bylo tudíž postačující. To přispělo k tomu, aby dotazník zůstal co nejkratší a zajistil vysokou návratnost odpovědí.

Naopak z důvodu zvláštní četnosti zasílání informací a celkových nákladů regulace bylo důležité sbírat informace ohledně křivky učení podniků (viz otázky 6 & 7) a mít poměrně jasnou představu běžných nákladů tak, abychom se vyhnuli nadhodnocení. Tyto informace rovněž napomáhají tomu, abychom nepřímo odvodili jednorázové náklady.

10.4. Příklad vyplněného výkazu

Věnujte pozornosti skutečnosti, že informační povinnosti uváděné v tomto výkazu níže jsou **čistě** ilustrační. Nejsou založeny na skutečných odhadech.

Činnosti 1,2 a 10 by neměly být plně vyhodnoceny a uváděny. S ohledem na jejich nízkou četnost, velmi omezený požadovaný čas a bez žádných specifických požadovaných sběrů informací musely být celkové náklady nevýznamně nízké. Analýza měla být pozastavena po vyhodnocení požadovaného počtu hodin. Nebyla zde potřeba vyhodnocovat jiné ukazatele, jakými jsou např. hodinová mzda nebo režijní náklady a připravit peněžní odhady těchto informačních povinností (viz 10.1 Rozsah aplikace modelu a očekávaná úroveň přesnosti).

Regulation (EC) No 2560/2001 of the European Parliament and of the Council of 19 December 2001 on cross-border payments in euro, Official Journal L 344 , 28/12/2001 P. 0013 - 0016						Tariff (€ per hour)	Time (minutes)	Price (per action)	Freq (per year)	Nbr of entities	Total number of actions	Equipment costs (per entity & per year)	Outsourcing costs (per entity & per year)	Total Administrative Costs	Business As Usual Costs (% of AC)	Total Administrative Burdens (AC - BAU)
No.	Art.	Orig. Art.	Type of obligation	Description of required action(s)	Target group											
1	4§1		Non labelling information for third parties	Familiarising with the information obligation	Banking sector	30	60,00	30	1	500	500			15,000	0%	15,000
2	4§1		Non labelling information for third parties	Retrieving relevant information from existing data	Banking sector	25	30,00	13	1	500	500			6,250	20%	5,000
3	4§1		Non labelling information for third parties	Designing information material (leaflet conception...)	Banking sector			0	1	500	500		400	200,000	0%	200,000
4	4§1		Non labelling information for third parties	Copying (reproducing reports, producing labels or leaflets)	Banking sector			0	1	500	500	3,000		1,500,000	50%	750,000
5	4§1		Non labelling information for third parties	Submitting the information (sending it to the designated recipient)	Banking sector			0	300	500	150,000	500		75,000,000	0%	75,000,000
6	5§1		Non labelling information for third parties	Retrieving relevant information from existing data	Banking sector	25	6,00	3	3	500	1,500			3,750	0%	3,750
7	5§1		Non labelling information for third parties	Submitting the information (sending it to the designated recipient)	Banking sector			0	3	500	1,500	1		1,500	0%	1,500
8	6§1		Submission of (recurring) reports	Retrieving relevant information from existing data	Banking sector	25	-10,00	-4	1	-500	-500	50	300	-172,917	0%	-172,917
9	6§1		Submission of (recurring) reports	Filing forms and tables	Banking sector	50	-5,00	-4	1	500	500			-2,083	30%	-1,458
10	6§1		Submission of (recurring) reports	Submitting the information (sending it to the designated recipient)	Banking sector			0	1	500	500	-80		-40,000	0%	-40,000
No. = gives a number for each action.																
Art.= article and § detailing the obligation assessed on that line.																
Orig. Art. = if the act assessed is the transposition of an act adopted at another level, insert here the article and § of the 'original' act corresponding to the obligation assessed on that line																
(for ex., article of the EC directive at the origin of one specific obligation imposed by national law)														Total administrative costs (I)	76,511,500	
Price per action (P) = Tariff * Time. Total Nbr of actions (Q) = Frequency * Number of entities. Total cost per action = P*Q + Equipment + Outsourcing.												<i>Total administrative burden (I)</i>		75,760,875		
For equipment, yearly cost is calculated on the basis of the depreciation period.												<i>Administrative costs by origin (II)</i>				
When the act amends existing provisions and reduce the value of a parameter (lower frequency, lower number of entities concerned, etc), negative figures corresponding to that reduction should be typed in																
Regulatory act refers to legislative and statutory acts																
For the reference of the proposal / act, use EU-Lex format ('cut and paste' of the reference given by http://europa.eu.int/eur-lex/lex/RECH_menu.do?ihmlang=en).																
No. = gives a number for each action.																
Art.= article and § detailing the obligation assessed on that line.																
Orig. Art. = if the act assessed is the transposition of an act adopted at another level, insert here the article and § of the 'original' act corresponding to the obligation assessed on that line																
(for ex., article of the EC directive at the origin of one specific obligation imposed by national law)																
Price per action (P) = Tariff * Time. Total Nbr of actions (Q) = Frequency * Number of entities. Total cost per action = P*Q + Equipment + Outsourcing.																
For equipment, yearly cost is calculated on the basis of the depreciation period.																
When the act amends existing provisions and reduce the value of a parameter (lower frequency, lower number of entities concerned, etc), negative figures corresponding to that reduction should be typed in the relevant columns																

11. Přístupy a nástroje pro analýzu dopadů

11.1. Aproximace čísel

Patton a Sasicko (1993) nabízejí následující pokyny pro určení neznámých hodnot. Většina z těchto pokynů je platná pro kvalitativní analýzy.⁵⁵

Využití zdrojů dat

- Ověřte detaily o tom, jak byla čísla odvozena. Různé zdroje mohou používat odlišné operační definice.
- Využívejte vícero zdrojů, ale ujistěte se, že vaše ocenění jsou konzistentní.
- Pokud můžete, vyvarujte se zdrojů, které neuvádějí operační definice.

Využití průzkumů

- Systematicky sledujete zájmové strany.
- Pokud se nedostává času / zdrojů k vedení ad doc. průzkumu, poohlédněte se po celostátních nebo místních průzkumech prováděných pravidelně všeobecně známými organizacemi (výzkumná centra, přední noviny...).

Odhad

- Použijte míry, které se příliš neliší od místa k místu k odhadnutí celkového čísla (k stanovení počtu úmrtí vynásobte míru úmrtnosti celkovou populací místo kompilace skutečných údajů z registru obyvatel).
- Hledejte, zda existují široce uznávaná vodítka / směrnice.
- Použijte poměry charakterizující podobné fenomény.
- Užívejte známou proměnnou k odhadnutí jiné, pokud je vztah mezi těmito dvěma znám (růst populace jako funkce času a předchozích temp růstu).
- Stanovte hranice odkazem na jiné proměnné (maximální počet dětí používajících pleny nemůže být větší než celková populace dětí ve věku od narození do čtyř let věku).
- Využijte vyměňování, tj. využití několika odlišných přístupů / zdrojů dat pro odhadnutí množství a porovnání výsledků.

Využití expertů

- Ověřte kvalifikaci expertů.
- Použijte metody pro sběr jejich odhadů a snížení jejich odhadu mezní odchylky (viz Delfská metoda).

11.2. Strom problému / kauzální modely

Přístup využívající Strom problémů sestává ze tří kroků:

1. Vyjmenování různých problémů spojených s řešenou otázkou
2. Stanovení problémů v hierarchickém pořadí, tj. identifikace vztahů mezi problémy (primární důvody na nižší úrovni; účinky jdou výše; pokud není příčinou ani účinkem, nachází se na stejné úrovni)
3. Nakreslete strukturu stromu (v komplikovaných situacích zde může být více zdrojů pro-

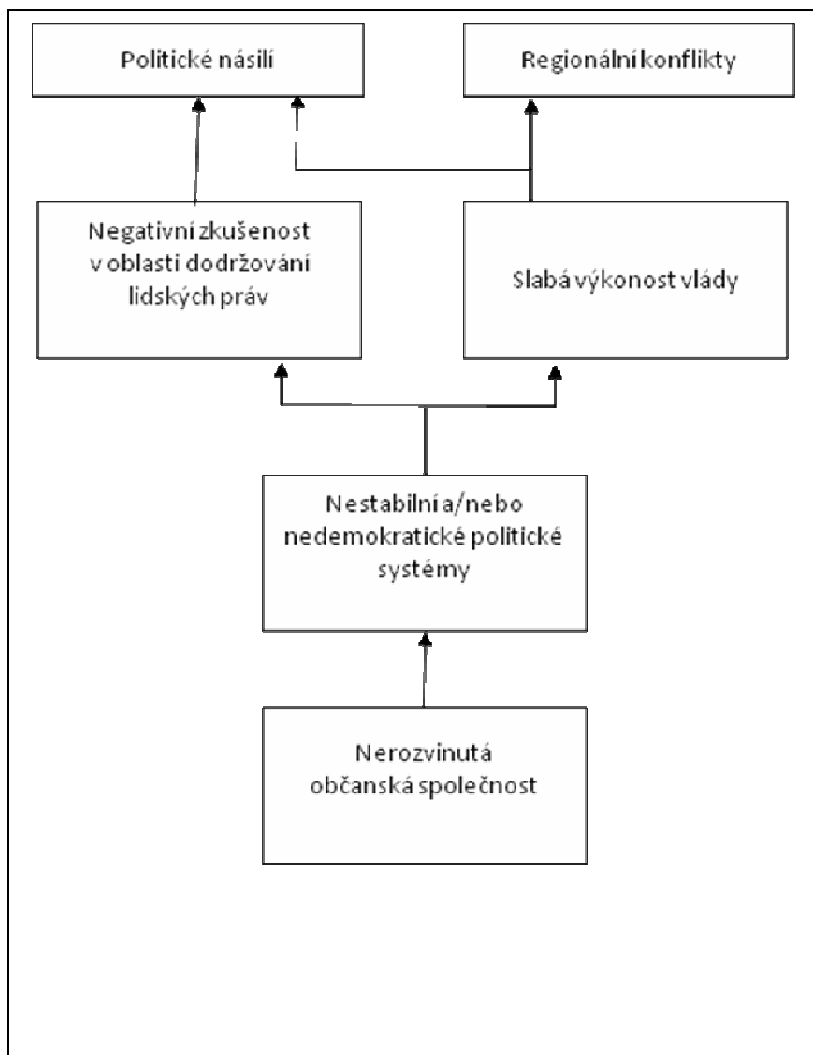
---

⁵⁵ Ve společenských vědách se kvalitativní analýza zpravidla odkazuje k výzkumným přístupům, které se týkají zkoumání fenoménu za určitého stavu – srov. studium skutečného chování cílové populace prostřednictvím pohovorů tváří v tvář. Zde je pojem jednoduše použit k pojmenování nekvantitativních přístupů.

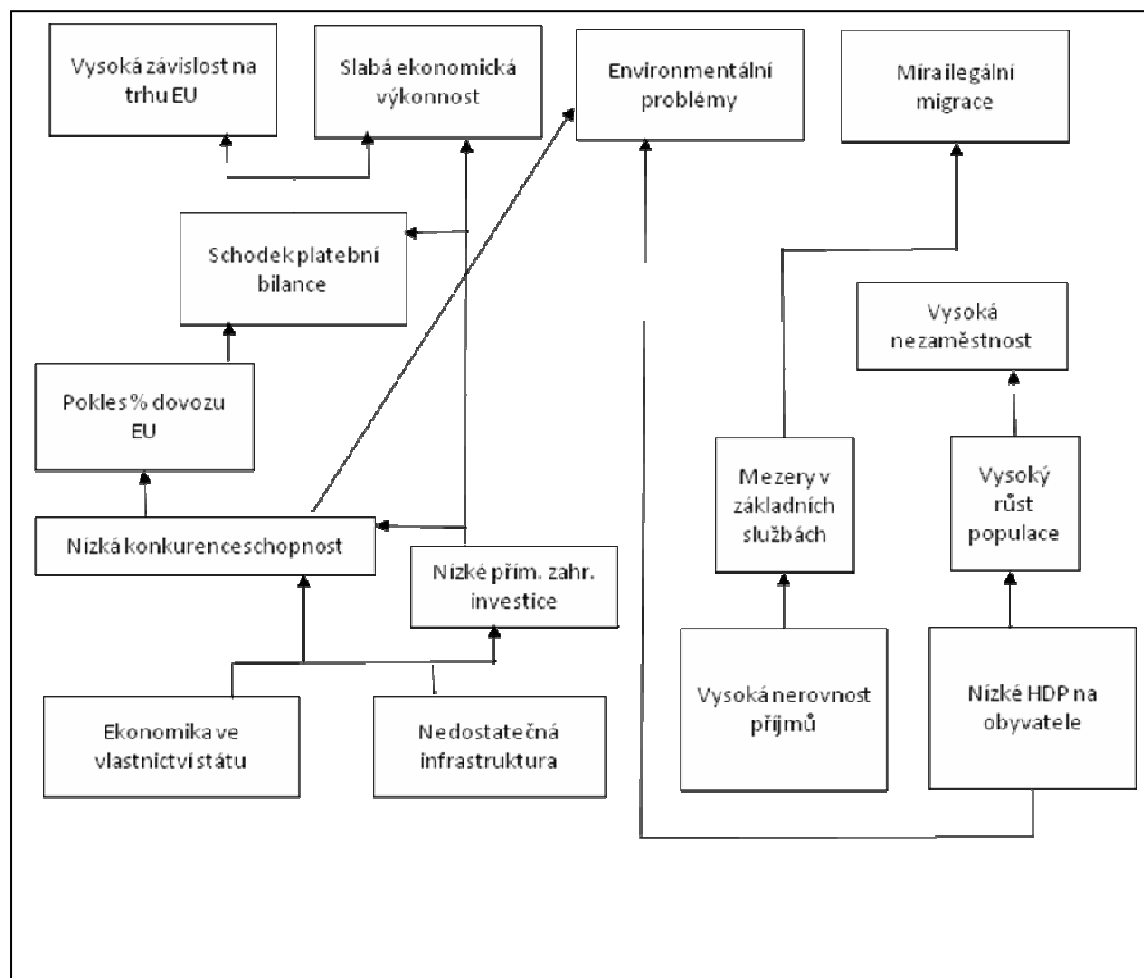

blémů nebo počátečních uzlů stromu).

Veźměte si příklad regionu ve světě, který působí bezpečnostní a hospodářské problémy Unii. Začněte psaním oddělených listů pro různé politické a bezpečnostní problémy v regionu: regionální konflikty, politické násilí, slabý respekt k základním lidským právům, nestabilní demokratické politické systémy, nedemokratické politické systémy, špatná správa (odpovědnost) a nerozvinutá občanská společnost. Vyhodnoťte vztah mezi řekněme např. špatným stavem lidských práv a nedemokratickými politickým systémy. Dojdete k závěru, že špatný stav lidských práv je důsledkem autoritářské povahy politického režimu. Umístěte list s autoritářským systémem pod list ke stavu lidských práv. Jakmile jsou všechny pravděpodobné vztahy identifikovány, nakreslete strom problémů. Např.:

Čím je počet problémů, které má politika řešit, větší, tím bude strom složitější. Pokud do vašeho seznamu přidáte ekonomické a finanční problémy⁵⁶ a socioekonomické problémy⁵⁷, strom by mohl vypadat takto:

⁵⁶ Např. pokles ekonomického růstu, malý objem přímých zahraničních investic, neodpovídající infrastruktura, neudržitelná bilance platebních schodků, komparativní nízká konkurenceschopnost, klesající podíl ve vývozu EU, neslučitelný legislativní rámec s pravidly WTO a vysoká závislost na trhu EU.

⁵⁷ Např. výrazný a narůstající propad mezi příjmem na hlavu mezi EU a zeměmi regionu, enormní nerovnosti v příjmech mezi zeměmi, propastné rozdíly v základních službách mezi oblastmi a skupinami obyvatel (venkovské oblasti v útlumu, vysoká nezaměstnanost mladých, závažné environmentální problémy (pobřežní oblasti, kvality vod, rozrůstání pouště, městský a průmyslový odpad).

11.3. Jak vyhodnotit nákladovou účinnost

Veřejné zdroje by měly být užívány v souladu s principy řádné finanční správy, která zahrnuje úsilí o dosažení co nejlepšího vztahu mezi využitými zdroji a dosaženými výsledky. Veřejný zásah by tudíž mohl být považován za 'účinný' nebo 'nákladově účinný', pokud jím stanovené cíle jsou dosaženy při nejnižších nákladech, nebo pokud požadovaný dopad je maximalizován při dané úrovni dostupných zdrojů. Posouzení dopadů by mělo poskytnout přiměřený podklad pro tvorbu takového úsudku.

Všechny návrhy s finančními dopady na rozpočet Společenství musí být doplněny legislativním finančním stanoviskem, které zahrnuje detailní propočty finančních a lidských zdrojů potřebných pro zásah.⁵⁸

Jak vyhodnotit nákladovou účinnost výdajových opatření (např. výdajových programů)

Rozpočtová *analýza nákladové účinnosti* propojuje účinky zásahů s celkovými náklady na vytvoření těchto účinků. Kritériem pro posouzení je zpravidla cena za jednotku dosaženého výsledku (např. náklady na jedno vytvořené místo nebo vyživované dítě). Tato jednotka nákladů je potom porovnána s jinými zásahy nebo s jinými metodami pro dosažení stejného výsledku. Skutečnost, zda návrh politiky je nákladově účinný záleží na tom, zda překonává jiné konkurenční návrhy v **dosažení** stanovených cílů při nižších nákladech.

Příklad: Pokud je cíl zásahu zaměřen na snížení dopravní nehodovosti v dané oblasti o stanovený objem, posouzení dopadů nákladové účinnosti by mohlo zahrnovat srovnání nákladů a očekávaných výsledků tří následujících variant činnosti: (i) kampaň pro zvýšení bezpečnosti na silnicích; stavění mostů pro oddělení chodců a automobilů; (iii) zavedení většího počtu semaforů.

Typy nákladů, které byste měli vzít v potaz, jsou

- přímé finanční výdaje (příjemcům nebo třetím stranám) z rozpočtu EU a jiných veřejných prostředků
- administrativní náklady pro Komisi a správní úřady (např. externí pomoc ve formě hodnotících studií nebo studií proveditelnosti, nákladů na informatiku apod.)
- lidské zdroje potřebné k řízení zásahu.

V každé z těchto tří variant jsou úrovně nákladů a očekávané úrovně výsledků, kterých může být dosaženo zjevně odlišné. Jejich nákladová účinnost může být srovnána za pomoci kvantifikovaných odhadů nákladů na počet nehod, kterým bylo zabráněno v každém z případů.

Čím jasněji jsou cíle a očekávané výsledky uvedeny, tím jednodušší bude vyhodnocení nákladové účinnosti. Pokud je počet cílů větší a ne dostatečně kvalitně specifikován co se týče očekávaných výsledků, může být obtížné přisoudit náklady příslušným dopadům. Výpočet poměrů nákladové účinnosti může vyžadovat formulaci řady předpokladů. Tyto by měly být vždy výslovně uvedeny ve zprávě z hodnocení dopadů.

I když je obtížné vypracovat podložené odhady nákladové účinnosti, měl by proces identifikace dopadů napomoci porozumět a vysvětlit důsledky návrhu pokud jde o rozdílné typy nákladů. V určitém ohledu je toto stejně důležité jako provedení přesných měření a výpočtů. Hodnocení dopadů by mělo minimálně

- představit hrubé odhady nákladů navrženého zásahu
- prokázat, že cíle odůvodňují náklady – s ohledem na to, že se jedná nakonec o politický úsudek

⁵⁸ Pro další pokyny viz <http://www.cc.cec/budg/preparation/en/preparation/fiche-fin/summary.htm>.

- prozkoumat, zda by stejných výsledků mohlo být dosaženo za nižších nákladů při využití rozdílných přístupů či jiných nástrojů, nebo zda-li by lepších výsledků mohlo být dosaženo za stejných nákladů za využití rozdílných přístupů či jiných nástrojů
- Představit nejlepší varianty co do nákladové efektivity.

V určitých případech tyto otázky mohou vést k přehodnocení cílů a samotných navržených variant zásahů. Bude to vyžadovat seriózní zvážení alternativních variant a mechanismů pro jejich dosažení, nebo jejich společnou kombinaci.

Jak vyhodnotit nákladovou účinnost nevýdajových opatření

Typy nákladů zjištěné výše se vyskytují v kontextu výdajových programů (nebo srovnatelných opatření), které jsou zacíleny směrem k jasně identifikovaným příjemcům, kteří mají mít prospěch ze zásahu (tudíž jsou obvykle uváděni jako 'příjemci').

Naproti tomu ne všichni příjemci nevýdajového opatření (např. politik, legislativního návrhu) budou z něho mít nutně 'prospěch'. Taková opatření mají tendenci směřovat k více globální cílům (na vyšší úrovni) než výdajový program a mohou tvořit jak výhody, tak nevýhody pro různé příjemce. Takovéto nevýhody mohou velmi dobře tvořit dodatečné náklady pro některé příjemce.

Tyto dodatečné náklady představují potencionálně hlavní kategorii negativních dopadů nástrojů politiky a měly by tudíž být zahrnuty do analýzy nákladové účinnosti. Tabulka níže uvádí nejtypičtější příklady nákladů, které mohou být výsledkem politik obsahujících výdajové, stejně jako nevýdajové prvky, a to jak na úrovni orgánu nebo orgánů implementujících opatření, tak jeho příjemců.

Typy nákladů	Orgán nebo orgány zapojené do implementace opatření	Příjemci
Rozpočtové náklady	Přímé finanční výdaje z rozpočtu EU a dalších veřejných prostředků. Administrativní náklady (např. studií) pro Komisi a orgány veřejné správy (např. členských států). Lidské zdroje potřebné k implementaci zásahu.	Nepoužije se
Transakční náklady	Náklady spojené s implementací, monitorováním a vymáháním politiky.	Náklady vzniklé při identifikaci a výběru nejvhodnějšího způsobu plnění povinností.
Náklady na dodržování	Nepoužije se	Přímé náklady vzniklé příjemcům za účelem toho, aby se přizpůsobily požadavkům politického opatření, a to včetně administrativních nákladů. ⁵⁹ Náklady příležitosti. ⁶⁰
Náklady na přizpůsobení	Viz výše (transakční náklady)	Náklady nebo přerozdělené zdroje z důvodu změn v chování (co se týče produkce nebo spotřeby) vyvolaných politikou.

⁵⁹ Oproti administrativním nákladům, které vznikají Komisi a orgánům veřejné správy při implementaci zkoumaného opatření, administrativní náklady, které vznikají příjemcům, mají svůj původ v 'právních povinnostech poskytnout informaci o jejich činnosti nebo produkci, a to buď orgánům veřejné správy nebo třetím stranám'.

⁶⁰ Náklady příležitosti odkazují k nejcennější alternativě, která by nesplnila politické požadavky. Zdroje potřebné k umožnění politiky nemohou být alokovány pro další potřeby. Za účelem vyhodnocení skutečných nákladů politiky je tudíž nutné vzít v potaz, co by tyto zdroje bývaly mohly vydělat, pokud by byly investovány do nejlepší investičně bezpečné alternativy. Referencí je často úroková míra vyplácená bankami z uložených prostředků nebo převažující mzdové tarify.

11.4. Webový portál 'Nástrojů pro hodnocení dopadů' ('IA TOOLS')

Cíle

[NÁSTROJE HODNOCENÍ DOPADŮ](#) (IA TOOLS) představují on-line platformu, jejímž cílem je poskytnout tvůrcům politik v Komisi a odborníkům na hodnocení dopadů zdroj poradenství, informací a nejlepší praxe pro hodnocení dopadů nových politik a legislativních návrhů.⁶¹ NÁSTROJE HODNOCENÍ DOPADŮ poskytují expertům i laikům informace o hlavních krocích, které mají být dodrženy při provádění hodnocení dopadů. Obsahuje seznam sociálních, ekonomických a environmentálních ukazatelů pro hodnocení dopadů. Poskytuje také přehled kvalitativních a kvantitativních nástrojů dostupných pro analýzu dopadů politik, stejně jako přístup k aktualizovaným databázím..

Čtyři hlavní odlišné moduly NÁSTROJŮ PRO HODNOCENÍ DOPADŮ

- [Inventář dopadů](#) by měl napomoci standardizovat kroky 'Identifikace dopadů, Analýza a Vyhodnocení' procesu hodnocení dopadů a zvýšit porozumění ve vztahu k posouzení např. nepřímých dopadů politik. Vazba mezi možnými zdroji údajů by měla rovněž usnadnit v některých případech kvantifikaci. Inventář dopadů je strukturován podle rozdělení oblastí dopadů (hospodářské, environmentální a sociální) přijatých podle Pokynů Komise pro hodnocení dopadů. Pokyny vyžadují ve skutečnosti rozmyšlení celé řady klíčových otázek o možných dopadech rozdílných variant politiky. V NÁSTROJÍCH HODNOCENÍ DOPADŮ je každá otázka doplněna krátkým popisem, odkazem na základní informace na webových stránkách Komise a zdroje dat (kvantitativní indikátory vztahené ke každé oblasti dopadů) z Eurostatu, jiných evropských agentur (např. EEA) a mezinárodních organizací (např. OECD). Navíc poskytuje přímé odkazy na relevantní zdroje dat pro jednotlivé oblasti dopadů.
- Tento [Inventář modelů](#) by měl usnadnit úředníkům určit v jednotlivých krocích 'Identifikace, Analýza a Vyhodnocení', zda dopady určitého návrhu politik mohou být vyhodnoceny a kvantifikovány za využití existujících modelů. Poskytnutí ústředního seznamu snadno dostupných, standardizovaných a předem připravených modelů je určeno k poradenství a usnadnit přijímání sofistikovanějších nástrojů pro hodnocení dopadů, tam, kde je to možné a užitečné. Ekonomické nebo technické modelování není nutně relevantní nebo proveditelné pro všechny aspekty hodnocení dopadů. NÁSTROJE HODNOCENÍ DOPADŮ navádějí uživatele k těm modelům, které by mohly být užitečné pro plánované hodnocení dopadů a poskytují základní informace mimo komplexní inventář modelů. Inventář modelů obsahuje seznam modelů, které jsou z principu schopné kvantifikovat dopady, ať již v hmotném nebo peněžitém vyjádření. Modely jsou popsány netechnickým způsobem a poskytují kontakty a odkazy.
- [Inventář dobré praxe](#) by měl poskytnout úředníkům poradenství k řádným postupům a nástroje pro identifikaci a kvantifikaci dopadů politik, porovnání variant politik, provedení konzultací se zájmovými stranami a stanovení procedur pro monitoring a vyhodnocení politik. Inventář dobré praxe obsahuje příklady hodnocení dopadů pro odlišné roky (počínaje rokem 2003) a pro všechny fáze hodnocení dopadů (od popisu problému až po konzultace zájmových stran) v Evropské unii. Inventář dobré praxe je aktualizován a udržován v souladu s Pokyny pro hodnocení dopadů Komise. Přesto menší rozdíly mohou dočasně nastat v přehledu osvědčených postupů v NÁSTROJÍCH HODNOCENÍ DOPADŮ a na informačních stránkách k hodnocení dopadů Generálního sekretariátu Komise z důvodu toho, že aktualizace jsou prováděny v průběhu jedno-dvouletých cyklů.

---

⁶¹ IA TOOLS byly vyvinuty v souladu s Pokyny Evropské komise na posuzování dopadů. Původně byl nástroj vyvinut konsorciem Evropských výzkumných institutů v rámci 6. Komunitárního rámcového programu pro výzkum. Dnes je IA TOLLS umístěn a spravován JRC Institutem pro perspektivní technologické studie IPTS.

- [Příručka NÁSTROJŮ HODNOCENÍ DOPADŮ](#) poskytuje centrální zdroj databází a informací, které jsou užitečné pro každou fázi hodnocení dopadů. Příručka popisuje, třídí a poskytuje přístup k informacím týkajícím se hodnocení dopadů a vyplývajících z různých zdrojů (dokumenty Komise, výzkumné projekty EU, publikace členských států a mezinárodních organizací). Je to zdroj, který může být využit k zodpovězení otázek, které vyvstanou při provádění konkrétního hodnocení dopadů.

Pro další informace a podporu prosím navštivte: <http://iatools.jrc.ec.europa.eu>

11.5. Kvantitativní modely

Vývoj, přijetí a využití kvantitativních modelů může být náročné na čas i zdroje. Některé kvantitativní modely byly vyvinuty pro zvláštní účely spjaté s konkrétní politikou (často za finanční podpory Komise). Měli byste proto v jednotlivých případech začít vyhodnocením, zda jeden z těchto modelů odpovídá analytickým potřebám vašeho hodnocení dopadů. Pokud situace vyžaduje přizpůsobení existujícího modelu, je nejprve doporučováno využití vlastních zdrojů (v podobě Společných center výzkumu (JRC) (k modelování viz kapitola 7). Pokud vývoj a přizpůsobení kvantitativního modelu musí být provedeno na základě smlouvy, výběrové řízení by mělo v ideálním případě zajistit, že bude uveden kód životního prostředí, je dodán zdrojový kód a stane se majetkem Komise a je počítáno se vzdělávacími materiály pro zaměstnance Komise.

Výběr modelů nebo instrumentů by měl být přiměřený účinkům, které odhadujete. Celoeconomické, makroekonomické výsledky nesmí být založeny na dílčích rovnováhách nebo sektorovém modelování, ale na makroekonomickém modelování (s tou výjimkou, pokud vedlejší účinky z postižených sektorů jsou vzhledem ke zbytku ekonomiky bezvýznamné). V případě, že byly použity pouze části těchto modelů nebo jsou provedeny 'opravy', musí být toto výslovně uvedeno, stejně jako způsob, jak tyto změny ovlivnily výsledek. Neměly by existovat žádné významné 'otevřené smyčky'. To se týká např. financování politik, kdy musí být zvažován dopad zvolených prostředků financování. To samé platí pro politiky vyvolávající výdaje v soukromém sektoru.

Ilustrované nástroje jsou vhodné k určení dopadů kvantitativním způsobem, a to v hmotném vyjádření, pokud je použita multikriteriální analýza při hodnocení politiky, nebo v peněžitém vyjádření, pokud je použita analýza nákladové účinnosti nebo analýza nákladů a užitků.

Tato část poskytuje příklady tohoto druhu modelů. Některé z nich jsou dostupné v Komisi a jejich vlastníkem je Komise, většina z nich ale byla vyvinuta výzkumnými centry v rámci Rámcových výzkumných programů a jsou ve vlastnictví těchto center.

Modely pokrývají různé dopady, oblasti politik a nástroje. Softwarový program, který vám pomůže ve výběru relevantního modelu, je právě vyvíjen jako součást projektu NÁSTROJŮ HODNOCENÍ DOPADŮ popsaném v těchto Pokynech (viz výše). Tabulka 1 představuje vybraná kritéria pro výběr vhodného modelu:

Tabulka 1: Vhodnost modelů s ohledem na vybraná kritéria

	Modely obecné ekonomické rovnováhy (CGE)	Sektorové modely	Makroekonomické modely	Modely hodnocení dopadů na životní prostředí	Mikro simulační modely
Rozsah působnosti opatření					
Analyza jednoho trhu bez dopadů na ekonomiku jako celek		x			
Analyza jednoho trhu s dopady na ekonomiku jako celek	x		x		
Analyza většího počtu trhů s dopady na sekundární trhy	x		x		
Ekosystém				x	
Účel modelové analýzy					
Simulace (dlouhodobá)	x	x		x	x
Zpracování prognóz (krátkodobé/střednědobé)			x		
Dopady, které je třeba analyzovat					
Ekonomické dopady (v daném modelovém rámci)	x	x	x		
Ekologické dopady hospodářských činností	x	x	x	x	x
Ekologické dopady					x
Distribuční dopady					
mezi zeměmi	x	x	x	(x)	
mezi sektory	x		x		
mezi domácnostmi	x		x		x
Míra desagregace					
Mezi sektory nebo domácnostmi					
potenciálně vysoká	x				x
potenciálně nízká			x		
V rámci sektoru					
potenciálně vysoká		x			
potenciálně nízká	x		x		
Dopady na:					
HDP	x		x		
Ekologické škody				x	
Nezaměstnanost	x		x		
Veřejný rozpočet	x		x		
Mezinárodní obchod	x		x		
Emise	x	x	x	x	
Imise/ukládání				x	
Příjem domácností	x		x		x

Modely, které mohou být použity jako **kvantitativní nástroje** pro účely hodnocení dopadů spadají pod následující body:

Modely obecné ekonomické rovnováhy (Computable General Equilibrium (CGE))

Modely CGE vypočítávají takový vektor cen, že všechny trhy ekonomiky jsou v rovnováze, což znamená, že zdroje jsou alokovány efektivně. Jsou založeny na ekonomické teorii a teoretické soudružnosti (tj. walrasiánské pojetí ekonomiky). Tudíž parametry a koeficienty jsou vyvažovány matematickými metodami a ne odhadovány jako v ekonometrickém modelování. Mohou být statické – porovnávající situaci v jednom nebo více datech – nebo dynamické, které ukazují vývoj z jednoho období do jiného. Modely CGE vyžadují matici sociálního účetnictví (Social Accounting Matrix), která je vystavěna kombinací tabulky vstupů-výstupů (k modelování vzájemných vztahů mezi výrobními sektory s vnitrostátními účetními daty).

Silnou stránku modelů všeobecné rovnováhy (CGE) představuje jejich vnitřní soudružnost, jelikož umožňují důslednou komparativní analýzu variant politik prostřednictvím toho, že zajistí, že ve všech scénářích ekonomický systém zůstává ve všeobecné rovnováze (přesto lze rozšířit o aspekty nedokonalosti trhu). Integrují mikroekonomické mechanismy a institucionální rysy do konzistentního makro-ekonomického rámce a zvažují mechanismy zpětné vazby mezi všemi trhy. Všechny rovnice chování (poptávka a nabídka) jsou odvozeny od mikroekonomických principů. Jelikož modely všeobecné rovnováhy jsou vyvažovány na výchozí nebo srovnávací soubor dat (a base year data set), jsou požadavky na data omezené i pokud je stupeň rozčlenění (disaggregation) vysoký. Umožňují vyhodnocení distribučních účinků napříč zeměmi, hospodářskými sektory a ekonomickými subjekty. Modely všeobecné rovnováhy jsou výhodné pro analýzu obecných hospodářských politik jako například v oblasti veřejných financí, zdanění a sociálních politik a jejich dopadů na dlouhodobé strukturální změny.

Slabinou modelů všeobecné rovnováhy je jejich poněkud tautologická struktura (všechny výsledky jsou implicitně vztaženy k učiněným předpokladům a provedené vyvážení). Na rozdíl od makroekonomických modelů modely všeobecné rovnováhy mohou být použity pouze pro účely simulace, ne pro předpovědi. Další nevýhodou ve srovnání se sektorovými modely je to, že modely všeobecné rovnováhy typicky postrádají detailní zdola provedené vyjádření stránky nabídky a produkce. Jelikož modely shora spoléhají na předpoklad, že všechny 'nejlepší dostupné technologie' byly již nainstalovány, jsou kalkulované náklady specifického opatření na redukci emisí typicky vyšší, než ve studiích uplatňujících pohled zdola.

Příklady Modelů všeobecné rovnováhy financovaných EU
EDGE; GEM-CCGT; GEM-E3; OECDTAX; PACE; WORLDSCAN

Sektorové modely

Tyto modely jsou konstruovány na základě rovnováhy jednoho specifického sektoru ekonomiky. Silná stránka sektorálních modelů je ta, že se zaměřují pouze na jeden ekonomický sektor a tudíž umožňují relativně vysoký stupeň rozčlenění a detailní prezentaci specifických ekonomických a institucionálních faktorů. Dílčí modely jsou vhodným nástrojem, pokud se analýza politiky zaměřuje na jeden specifický sektor (např. dopravu) a pokud zpětná vazba mezi zbytkem ekonomiky (např. prostřednictvím substitučního a poptávkového efektů) může být do velké míry ignorována. Pověšimněte si, že význam těchto nepřímých účinků zpětné vazby se zvyšuje s intenzitou regulace. Sektorové modely jsou často velmi detailní, jelikož jsou často doplněny specifickými modely zdola (např. inženýrsko-ekonomickými). Druhé jmenované jsou výhodné, jelikož například jsou schopny zvládnout nelineární závislost.

Nejdůležitějšími nedostatky sektorových modelů je jejich neschopnost zachytit účinky na jiné trhy a zpětnou vazbu ve specifickém trhu, který je zvažován.

Příklady sektorových modelů financovaných EU

Energetika: PRIMES, POLES, SAFIRE. *Doprava:* ASTRA, EXPEDITE, SCENES, TREMOVE, TRANSTOOLS, *Zemědělství:* CAPRI. *Emise Trading:* SIMAC

Makroekonometrické modely

Tyto modely jsou empirické a tudíž vyvinuty za využití koherentních souborů dat. Parametry rovnic jsou odhadovány za využití ekonometrických metod. Ty jsou v zásadě určeny k vyhodnocení makro-sektorových dopadů hospodářských politik, ačkoliv byly rozšířeny i k zahrnutí environmentálních rozměrů. Silná stránka makro-hospodářských modelů spočívá v potvrzení rovnic modelů se statistickými metodami a ve schopnosti modelů poskytnout krátkodobou předpověď a vyhodnotit dopady politik. Tyto modely rovněž zajišťují koherentní rámec pro analýzu vazeb mezi proměnnými. Slabinou těchto modelů je ta, že je obtížné postihnout dlouhodobé fenomény, jelikož rovnice, na kterých jsou založeny, jsou spojeny s daným časovým rámcem. Navíc v důsledku rozsáhlé potřeby dat je stupeň odvětvového členění obvykle menší než ve vyvážených modelů všeobecné rovnováhy. Behavioralistické předpoklady se ne vždy opírají o mikroekonomickou teorii.⁶²

Příklady makroekonometrických modelů financovaných EU:

E3ME; NEMESIS; QUEST II; WARM

Modely environmentálních dopadů

Tyto modely jsou zamýšleny k měření a evaluaci environmentálních dopadů ekonomických činností nebo politických opatření. Zavedený přístup těchto modelů je 'analýza dráhy dopadů': Jedná se o přístup zdola pro odhad externích nákladů, přičemž se začíná od jednotlivého procesu a jeho emisí, pokračuje se jejich interakcemi se životním prostředím až k měření dopadů ve fyzických jednotkách (nejdůležitější položkou je zdraví) a tam, kde to je možné, také k ocenění v peněžních jednotkách. Krok analýzy 'dávka-reakce' (The Dose-Response) používá data z fyzikálních, biologických věd a epidemiologie k propojení určité znečišťující látky (dávky) na různých úrovních s rozdílnými úrovněmi fyzického poškození lidského zdraví nebo ekosystému. Proces výpočtů je vysoce citlivý na místo, jelikož celkový dopad je určen geografickým rozložením obětí nebo postižených ekosystému.

Analýza dráhy dopadů umožnila Komisi přezkum mnoha rozhodnutí v oblasti životního prostředí za účelem dosažení lepšího kompromisu mezi ekonomickými a environmentálními cíli. Kvantifikací škod na životním prostředí a na zdraví metodologie často napomohla lépe informovanému politickému rozhodnutí, které odpovídalo cílům udržitelného rozvoje.

Příklady modelů environmentálních dopadů financovaných EU:

ECOSENSE; FUND; IMAGE; RAINS; SMART

Mikrosimulační modely

Tyto modely založené na mikroekonomických datech vypočítávají dopady rozdílných změn politik na malé jednotky, jako jsou jednotlivci, domácnosti nebo podniky. Ty jsou charakterizovány individuálními vlastnostmi (např. příjmy a výdaji, věkem, rodinným stavem, ziskem). Využitím reprezentativního vzorku mohou být mikroekonomické změny agregovány, aby byly reprodukovány na makro-ekonomické úrovni. Modely mikrosimulace jsou nástroji pro politická doporučení: za posledních deset let byly široce využívány zvláště v empirické analýze daňové politiky v řadě evropských zemí a zemí OECD. Např. typickým využitím modelu daní a dávek je výpočet distribučních efektů rozdílných variant politik daní a příjmů (tj. výpočet splatné daně, identifikace jedinců, kteří by získali nebo ztratili v rámci konkrétní politiky, atd.).

⁶² Modely musí být pečlivě zkontrolovány, pokud nejsou vyvinuty v rámci útvarů Komise.

Příklady mikrosimulačních modelů financovaných EU:
EspaSim; ETA; EUROMOD; TAXBEN

Projekty a programy

Tato kategorie zahrnuje projekty a programy financované Evropskou komisí. Typicky tyto projekty / programy využívají jiné modely, ale jsou dobře známy a široce využívány. Vzhledem k jejich důležitosti bylo rozhodnuto zahrnout následující projekty a programy: CITY DELTA, DYNAMO, EMEP.

11.6. Diskontování

Většina variant politik má za výsledek náklady a přínosy, které nastávají v rozdílný čas. Stavba železnice má okamžité náklady, ale poskytuje přínos napříč dlouhým obdobím. Pokud budou příjemci dostávat stejnou peněžní částku po danou dobu, bude mít její přínos v prvním roce vyšší hodnotu než v posledním roce programu. Naopak náklady, které musí být zaplacený v budoucnu, jsou méně zatěžující.

Diskontní sazba je opravný faktor odrážející tyto skutečnosti. Celkem vzato diskontování umožňuje přímé srovnávání nákladů a přínosů, které nastanou v rozdílném čase, oceňujíc okamžité náklady a přínosy výše než ty, které nastanou později. Když je používáno 'diskontování', mělo by být používáno jak na náklady, tak přínosy.

Měli byste používat diskontní sazbu ve výši 4%.⁶³ Tato diskontní sazba je vyjádřena v reálných číslech, která berou v potaz inflaci. Měli byste ji tudíž aplikovat na náklady a přínosy vyjádřené v konstantních cenách. Souhrn diskontovaných nákladů a přínosů varianty politiky je též nazýván **čistou současnou hodnotou**.

Příklad

Předpokládejme, že projekt přinese náklady ve výši 1,000,000 € tento rok a vytváří přínosy ve výši 200,000 € po každý následující rok po dobu 6 let poté, po očištění o inflaci. Dále; za využití diskontní sazby 4% doporučených těmito Pokyny, je **čistá současná hodnota** projektu činí:

$$\frac{200,000}{1.04} + \frac{200,000}{1.04^2} + \frac{200,000}{1.04^3} + \frac{200,000}{1.04^4} + \frac{200,000}{1.04^5} + \frac{200,000}{1.04^6} - 1,000,000$$

To se rovná 1,048,427 – 1,000,000, takže současná čistá hodnota projektu se rovná €48,427.

Tudíž projekt vytváří čistý přínos pro společnost a pokud distribuce nákladů a přínosů mezi rozdílné společenské skupiny je považována za přijatelnou, projekt by měl pokračovat.

Pro některé případy, které zahrnují dlouhodobý horizont – jakými jsou například účinky klimatických změn – může být vhodné užít nižší diskontní sazbu. To může být odůvodněno dlouhodobými důsledky udržitelného rozvoje a zvláště potřebou náležitě zvážit preference budoucích generací (více k tématu 'diskontování a udržitelnost: otázky o volbě diskontních sazeb pro dlouhodobou environmentální politiku', podklad pro zasedání EN-VECO, 2.-3. června 1999).

Vzorec pro čisté současné hodnoty

Čistá současná hodnota projektu se vypočítává jako (diskontovaná hodnota přínosů) minus (diskontovaná hodnota nákladů).

Algebraicky, pokud B_i a C_i jsou přínosy a náklady v roce i projektu, jehož životnost je $n+1$

---

⁶³ Tato sazba obecně odpovídá průměrnému reálnému výnosu dlouhodobých státních dluhopisů v EU v průběhu doby od počátku 80. let 20. Století. Pro dopady, které nastávají více jak 30 let v budoucnu, může být klesající diskontní sazba užita pro analýzu citlivosti, pokud to lze zdůvodnit ve zvláštním kontextu.

let (počítajíc tento rok jako rok 0), a pokud r je diskontovaná sazba (vyjádřena jako desetinné číslo), potom čistá současná hodnota projektu je

$$\sum_{i=0}^{i=n} \frac{Bi}{(1+r)^i} - \sum_{i=0}^{i=n} \frac{Ci}{(1+r)^i}$$

Roční náklady a přínosy

při srovnání politik s rozdílnými časovými výhledy musíte být opatrní, jelikož kritérium čisté současné hodnoty již není platné. K provedení spolehlivých srovnání za takových podmínek je často užitečné vypočítat *roční hodnotu* alternativních politik. Ta je definována jako fixní roční příjem, který by byl vyplácen z anuity s pevnou úrokovou sazbou se stejnou současnou čistou hodnotou, jakou představuje politika. Je určena vzorcem:

$$\text{ročoč\_náklady} = \frac{\text{čistá\_hodnota} \times \text{diskontní\_sazba}}{1 - (1 + \text{diskontní\_sazba})^{-\text{časový\_horizont}}}$$

kde časový horizont je definován v letech a diskontní sazba je vydělena 100 (tj. 4% jsou 0.04).

K porovnání projektu se současnou hodnotou 1500€ a časovým horizontem 5 let s projektem se současnou hodnotou 1750€ a horizontem 7 let počítáme jejich roční hodnoty. Pro první projekt:

$$\frac{1500 \times 0.04}{1 - (1 + 0.04)^{-5}}, \text{ což se rovná } \frac{60}{1 - 0.822}, \text{ tudíž roční hodnota je } 336.94\text{€}.$$

Pro druhý projekt

$$\frac{1750 \times 0.04}{1 - (1 + 0.04)^{-7}}, \text{ nebo-li } \frac{70}{1 - 0.76}, \text{ což dává roční hodnotu } 291.57\text{€}.$$

Tudíž ačkoliv druhý projekt přináší vyšší čistý přínos, představuje první projekt ve skutečnosti lepší hodnotu, jelikož je rozprostření přínosů u druhého projektu do delšího časového období a menších objemů v průběhu času.

Pro další materiály k diskontování viz sekce 3.7 a 3.8 'Pokynů pro výpočet nákladů environmentální politiky 'GŘ ENV, říjen 1999, a 'Obecné zásady pro vymezení a dokumentaci údajů o nákladech možných nástrojů ochrany životního prostředí Evropské agentury pro životní prostředí', technická zpráva č. 27, 1999.

Tabulka diskontovaných současných hodnot

Tabulka ukazuje hodnotu 1,000 € diskontovanou různými sazbami od 1 do 25 let. Tudiž přínos 1,000 € (ve stálých cenách), který nastane 12. rokem má současnou hodnotu 624.60 €, pokud je diskontována 4% sazbou, nebo 318.63 € pokud je diskontována 10% sazbou.

Diskontní sazba v procentech

rok	Diskontní sazba v procentech									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
0	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000
1	990.10	980.39	970.87	961.54	952.38	943.40	934.58	925.93	917.43	909.09
2	980.30	961.17	942.60	924.56	907.03	890.00	873.44	857.34	841.68	826.45
3	970.59	942.32	915.14	889.00	863.84	839.62	816.30	793.83	772.18	751.31
4	960.98	923.85	888.49	854.80	822.70	792.09	762.90	735.03	708.43	683.01
5	951.47	905.73	862.61	821.93	783.53	747.26	712.99	680.58	649.93	620.92
6	942.05	887.97	837.48	790.31	746.22	704.96	666.34	630.17	596.27	564.47
7	932.72	870.56	813.09	759.92	710.68	665.06	622.75	583.49	547.03	513.16
8	923.48	853.49	789.41	730.69	676.84	627.41	582.01	540.27	501.87	466.51
9	914.34	836.76	766.42	702.59	644.61	591.90	543.93	500.25	460.43	424.10
10	905.29	820.35	744.09	675.56	613.91	558.39	508.35	463.19	422.41	385.54
11	896.32	804.26	722.42	649.58	584.68	526.79	475.09	428.88	387.53	350.49
12	887.45	788.49	701.38	624.60	556.84	496.97	444.01	397.11	355.53	318.63
13	878.66	773.03	680.95	600.57	530.32	468.84	414.96	367.70	326.18	289.66
14	869.96	757.88	661.12	577.48	505.07	442.30	387.82	340.46	299.25	263.33
15	861.35	743.01	641.86	555.26	481.02	417.27	362.45	315.24	274.54	239.39
16	852.82	728.45	623.17	533.91	458.11	393.65	338.73	291.89	251.87	217.63
17	844.38	714.16	605.02	513.37	436.30	371.36	316.57	270.27	231.07	197.84
18	836.02	700.16	587.39	493.63	415.52	350.34	295.86	250.25	211.99	179.86
19	827.74	686.43	570.29	474.64	395.73	330.51	276.51	231.71	194.49	163.51
20	819.54	672.97	553.68	456.39	376.89	311.80	258.42	214.55	178.43	148.64
21	811.43	659.78	537.55	438.83	358.94	294.16	241.51	198.66	163.70	135.13
22	803.40	646.84	521.89	421.96	341.85	277.51	225.71	183.94	150.18	122.85
23	795.44	634.16	506.69	405.73	325.57	261.80	210.95	170.32	137.78	111.68
24	787.57	621.72	491.93	390.12	310.07	246.98	197.15	157.70	126.40	101.53
25	779.77	609.53	477.61	375.12	295.30	233.00	184.25	146.02	115.97	92.30

12. Analýza rizik

Analýza rizik je vyžadována, pokud je pravděpodobné, že nastanou významné negativní dopady ve výchozím scénáři (nebo alternativně jako výsledek navržených politik), pro které pravděpodobnost, že mohou nastat, nemohou být předpovězena na základě historicky získaných dat. Taková rizika nemohou být snížena omezením rozsahu negativních důsledků v případě jejich výskytu, ani snížením pravděpodobnosti, že taková událost nastane, například omezením rizikových činností, nebo kombinací obou. Část věnovaná výběru variant by měla zdůraznit odlišné alternativy k řešení rizik, jejichž dopady vyžadují analýzu.

Pokud leží původ rizika mimo lidskou kontrolu (*force majeure*) a jeho pravděpodobnost výskytu nemůže být ovlivněna, je jedinou možností provedení preventivního opatření k omezení jeho negativních dopadů. Za účelem nalezení účinné úrovně prevence by se mezní náklady omezení očekávaných škod měly rovnat meznímu snížení škod. Tam, kde nejsou mezní hodnoty známy nebo jsou obtížně ohodnotitelné, je možné nadále celkové náklady a celkové snížení škod pro každou z variant použít k určení toho, zda je opatření společensky žádané. Pokud existují alternativní prostředky, které vedou k podobným úrovním omezení rizik, můžete rovněž použít analýzu nákladové účinnosti k výběru té, která má nejnižší náklady.

Pokud může být kontrolována pouze pravděpodobnost negativních důsledků, ale ne jejich účinky, analogický přístup může být využit porovnáním nákladů pro snížení pravděpodobnosti škod a očekávanou škodou, které je zabráněno. Ale pokud máte v úmyslu omezit rizikové aktivity, musí být zvažováno, zda tyto aktivity mohou mít rovněž pozitivní dopady, kterým by bylo předejito, například tam, kde má farmaceutický výrobek závažné vedlejší účinky, ale je jedinou cestou k léčbě nemoci. V takovém případě takové ušlé pozitivní dopady musí být zvažovány jako část nákladů na snížení očekávané škody.

Před regulací určité činnosti by mělo být zvaženo, zda nejsou dostupná méně restriktivní omezení, jakými jsou přiznání odpovědnosti, která může vést k internalizaci škod a tudíž k účinnému výsledku. Mělo by být také analyzováno, zda je možné soukromé pojištění. Pokud je nabízeno pojistné krytí potencionálním obětem za soutěžních podmínek, tak zde *a priori* neexistuje potřeba pro vládní zásah. Soukromé pojištění je obecně považováno za prostředek účinné soukromé reakce na hrozící riziko. Regulační zásah může být potřebný v situacích, kdy není soukromé pojištění k dispozici nebo kde regulační zásah je celkově levnější. To může být například v takovém případě, kde jsou rizika extrémně rozsáhlá a obtížná co do sečení.

Komplexnější situací je takový případ, ve kterém může být ovlivněna obojí, tj. jak pravděpodobnost, tak rozsah škod. V takovém případě může být různé úrovně eliminace škod dosaženo vícero kombinacemi, a to dle možností za rozdílné výše nákladů. Za účelem nalezení společensky nejžádanější kombinace by měly být čisté přínosy⁶⁴ všech možných kombinací porovnány a mělo by být vybráno takové opatření, u něhož je očekáván nejvyšší čistý zisk.

Pouhá skutečnost, že některé parametry v analýze nejsou známy přesně nebo je nejasný osud budoucího vývoje, ještě neznamena, že analýza rizik musí být provedena. V tomto případě **analýza citlivosti** může být použita k otestování toho, zda změny v očekávaných parametrech vedou k významným změnám ve výsledcích (viz sekce 5.4 hlavního textu). Napomáhá tudíž určit, zda předpoklady podporující předpověď, jsou solidní, nebo zda existuje potřeba sběru dalších informací. Analýza rizik je místo toho nástrojem určení nejlepší politiky k řešení nejistých, ale potencionálně škodlivých důsledků. Tam však, kde nejsou rizika známa zatím přesně, by analýza citlivosti na výsledky měla být provedena dodatečně.

Zásada předběžné opatrnosti a nevratnosti

---

⁶⁴ Čistý zisk = redukce očekávaných škod – náklady opatření na redukci škod

Ve výjimečných případech může nastat situace, že nebude možné shromáždit relevantní informace nebo odhadnout parametry za situace, kdy existuje akutní potřeba přijmout politické rozhodnutí. V případě, že jsou předpokládány důsledky podstatné a nevratné a pravděpodobnost výskytu negativních důsledků nelze hodnotit, může být uplatněna zásada **předběžné opatrnosti**.

Zásada předběžné opatrnosti⁶⁵ je založena na myšlence, že opatření mohou být přijata na ochranu životního prostředí a lidí, zvířat nebo rostlin i tehdy, pokud chybí vědecká jistota. Například úvodní vědecké hodnocení naznačuje rozumné důvody k obavám, že potenciálně nebezpečné dopady mohou být v rozporu se zvolenou úrovní ochrany. Podobně zásada předběžné opatrnosti by mohla vést k upuštění od činnosti, které zahrnují uvádění určitých látek na trh nebo povolení k používání určitých technik.

Tato zásada platí, pokud:

1. Jsme identifikovali možné nepřijatelné riziko, a
2. nemůžeme určit tato rizika s dostatečnou jistotou. Za těchto okolností může být přijato rozhodnutí i přes nedostatek jistoty.

Princip musí být tudíž nahlížen v celkovém rámci analýzy rizik, a to s možnými vyhraněnými scénáři identifikovanými rutinní analýzou citlivosti.

Užití zásady předběžné opatrnosti je často obhajováno pro případy s nevratnými dopady. Například poté, co byl ztracen zvláštní živočišný druh, je ztracen navždy. V takových případech může možnost nevratných ztrát poukazovat na obezřetnost a uplatnění zásady předběžné opatrnosti.

Opatření založená na zásadě předběžné opatrnosti by měla být v souladu se základními principy platných pro právní předpisy, jakými jsou úměrnost zvolené úrovně ochrany, zákaz diskriminace a soulad s již obdobnými přijatými opatřeními, a dále by měla být založena na zkoumání potencionálních přínosů a nákladů činnosti nebo nečinnosti. Opatření by měla určit odpovědnost pro přípravu vědeckých důkazů potřebných pro komplexnější vyhodnocení rizika a bude podléhat přezkumu na základě nových vědeckých znalostí.

---

⁶⁵ Viz Sdělení k zásadě předběžné opatrnosti COM(2001) 1.

13. Indikátory, monitoring a evaluace

13.1. Indikátory

Indikátory obdobně jako cíle měly být definovány odlišně pro jednotlivé úrovně. Pro **výdajové programy** jsou tyto úrovně následující:

Úroveň cíle	Typ indikátoru	Definice	Příklady
	Zdrojové ukazatele	Poskytují informace o finančních, lidských, materiálních, organizačních nebo regulačních prostředcích potřebných pro implementaci programu.	Roční rozpočtová absorpce; počet lidí pracujících na implementaci programu, apod
Operativní cíl	Výstupní indikátory	Vztahují se k očekávaným výsledkům, které má program přinést..	Kilometry postavených silnic; počet MSP, které si vyžádaly poradenství; počet nabídnutých vzdělávacích zařízení, atd.
Specifické cíle	Výsledkové indikátory	Představují okamžité účinky programu na přímé adresáty nebo příjemce.	Čas ušetřený uživateli silnice; kvalifikace získaná studujícími; spokojenost podnikatelů, kteří byli adresáty konzultantských služeb; atd.
Obecné cíle	Indikátory dopadů	Představují důsledky programu mimo jeho přímé a bezprostřední interakce s adresáty nebo příjemci. Ty zahrnují střednědobé dopady na: <ul style="list-style-type: none"> • Přímé adresáty nebo příjemce programu • lidi nebo organizace mimo působnost programu a • nezamýšlené dopady. 	<ul style="list-style-type: none"> • Míra umístění studentů po dvanácti měsících; míra přežití podniků vytvořených za pomoci programu • Dopad na dodavatele nebo subdodavatele podporovaných firem • Čistá ztráta pracovních míst po zavedení zákazu výrobku.
	Kontextové indikátory	Vztahují se na celé území, populaci nebo kategorie populace – bez rozlišování mezi těmi, kdo byli zasaženi programem a těmi, kteří nebyli.	Počet pracovních míst v turistickém sektoru; úroveň připojení k internetu na území X; míra nezaměstnanosti na území Y.

Pokud jde čistě o regulační návrhy (nebo politiky), může být většina prvků obsažených ve výše uvedené tabulce použita obdobně. Nejvýraznější rozdíly mezi výdajovými programy a regulačními návrhy se týkají pojmu výstupů. Ve výdajovém programu je za výstup považováno to, co je financováno a provedeno s finančními prostředky přidělenými na veřejný zásah (např. 20 kilometrů postavené silnice). Co by bylo výstupem v případě směrnice? Nikoliv přijetí směrnice Radou a Parlamentem, ani její transpozice do národních právních předpisů členských států (ačkoliv oba dva kroky jsou důležitými parametry v monitoringu a implementaci návrhu). Výstupy na úrovni EU mohou být v takovém případě založeny na typologii 'klíčových typů opatření' přijatých členskými státy za účelem vyhovění směrnici.

Do té míry, jak je to proveditelné (což je mimo jiné odvislé od povahy navrhovaného zásahu) by všechny indikátory měly být 'R-A-C-E-R', tj.

- *Relevant* – relevantní, tj. úzce spjatý s cíly, které mají být naplněny
- *Accepted* – přijímány (např. zaměstnanci, zájmovými stranami)
- *Credible* – důvěryhodné pro laiky, jednoznačné a snadno interpretovatelné

- *Easy* – snadné co do sledování (např. sběr dat by měl být proveditelný za nízkých nákladů)
- *Robust* – odolné proti manipulaci.

13.2. Monitorování

V době, kdy budete prezentovat svůj konkrétní návrh, budete muset podrobněji promyslet potřebu a povahu odpovídajících monitorovacích opatření.

Je nezbytné, abyste ve svém hodnocení dopadů specifikovali, které informace by měly být shromažďovány, kdy by měly být dostupné a kým by měly být poskytovány. Návrh monitorovacích mechanismů by měl také brát v úvahu, aby navrhovaný model nevedl k zbytečné administrativní zátěži uvalením nepřiměřených informačních povinností na podnikatele, občany nebo orgány veřejné správy.

Zvláště byste měli:

- Plánovat, jak shromažďovat údaje o indikátorech a jiných faktorech relevantních pro pozdější analýzu úspěchu
- Analyzovat kvalitu a spolehlivost navržených metod a nástrojů pro sběr, ukládání a zpracování následných údajů
- Zajistit, že monitorovací systém funguje od počátku a existují odpovídající právní ustanovení k zajištění toho, aby sběr dat z členských států probíhal spolehlivě a hladce. Je často nezbytné upřesnit požadavky na monitorování v právním základu pro navrhovanou činnost.

Výše uvedené je zvláště platné pro **výdajové** programy, kde systematické monitorování vykazuje údaje zvláště s ohledem na

- spotřebované vstupy / zdroje (např. míra čerpání rozpočtu; soulad s plánovanými náklady projektu)
- implementační proces (např. počet schválených návrhů projektů, čas potřebný na platby, atd.)
- výstupy (např. počet a průměrný rozsah financovaných projektů; počet a průměrný rozsah poskytnutých dotací)
- výsledky (např. počet účastníků kvalifikace s požadovanou úrovní)
- kontext (např. míra nezaměstnanosti na území X).

V případě čistě **regulačních návrhů** (nebo politik) mohou mít monitorovací systémy rozdílný rozsah a účel. Mohou se například zaměřit na:

- implementaci na úrovni členských států (např. transpozici směrnic)
- slučitelnost adresátů s požadavky (např. počet podniků vyrábějících v souladu s určitými minimálními standardy)
- náklady na vymáhání ze strany orgánů veřejné správy
- náklady na přizpůsobení
- dosažení cílových hodnot nebo výsledků specifikovaných v cílech
- Kontextové proměnné.

13.3. Hodnocení

Podle pravidel Komise pro hodnocení⁶⁶ musí být všechny programy a 'ABB' činnosti (ABB: *Activity Based Budgeting* – sestavování rozpočtu podle činností) pravidelně hodnoceny⁶⁷.

S ohledem na návrhy podmiňující **výdaje z rozpočtu EU**:

- Víceleté programy 'jsou pravidelně hodnoceny v souladu s harmonogramem, který umožňuje nálezy z hodnocení vzít do úvahy při rozhodování o obnově, změně nebo zastavení programu'
- činnosti financované na roční bázi musí být hodnoceny alespoň jednou za šest let.

Při plánování hodnocení byste měli mít za cíl vytvořit jasnou vazbu mezi hodnocením, jeho výsledky a rozhodovacím procesem. V případě potřeby byste nejpozději v době podání návrhu pro předpokládaný zásah měli identifikovat:

- Jaké typy hodnocení jsou nutno a v jakém načasování
- hlavní zaměření a účel těchto úkonů
- kdo je odpovědný za jejich provedení (např. Komise, členské státy)
- Komu a kým mají být výsledky hodnocení sděleny (tam, kde je to vhodné např. formou Sdělení Evropskému parlamentu, Radě ministrů); výsledky by minimálně měly být sděleny instituci (institucím), která schválily zkoumaný návrh.

Příklad: Integrovaný Akční program celoživotního vzdělávání

Komise se zavazuje přistoupit k provedení následujících hodnocení:

- Řadu nezávislých externích hodnocení rozličných aspektů integrovaného programu; pracovní plán bude navržen k odsouhlasení Programovému výboru. Průběžná hodnotící zpráva ke kvalitativní a kvantitativní implementaci programu a výsledkům dosud dosaženým k 31. březnu 2011
- sdělení k pokračování programu k 31. prosinci 2011
- hodnotící ex-post zpráva k 31. březnu 2016
- v případě přistoupení nových členských států zprávu o finančních důsledcích tohoto přistoupení následované případně finančními návrhy pro řešení finančních důsledků těchto přistoupení.

Pro více informací

- **k cílům a indikátorům**, konzultujte postup na webové stránce k Strategickému programování a plánování (SPP):
http://www.cc.cec/home/dgserv/sg/i/spp/index.cfm?lang=en&page=obj_ind
- **k evaluaci** konzultujte návod 'Hodnocení činností EU' na
http://ec.europa.eu/budget/documents/evaluation_en.htm?go=t8#table-8

⁶⁶ Viz Sdělení 'Reakce na strategické potřeby: posílení využití evaluace' SEK(2007)213, http://ec.europa.eu/budget/library/documents/evaluation/communication/eval_comm_sec_2007_213_en.pdf, stejně jako článek 27(4) finanční regulace a článek 21 implemenčních pravidel.

⁶⁷ Přestože činnosti 'ABB' typicky obsahují komplexní soubor dílčích činností, bude nutné v praxi provést evaluace podle členění (tj. podle činností, témat, rozpočtových položek atd.). Tato jednotlivá hodnocení by měla vždy obsahovat analýzu způsobu příspěvku dané dílčí činnosti na dosažení celkových cílů politiky na úrovni činnosti.

14. Knihovna nejlepší praxe – praktické příklady z dřívějších zpráv Komise k posouzení dopadů – klíčové analytické kroky

Knihovna nejlepší praxe bude pravidelně aktualizována a rozšiřována. Nejnovější verze je dostupná na http://ec.europa.eu/governance/impact/best_pract_lib_en.htm.

	Key analytical steps – Practical examples of previous IA reports
<i>Analytické kroky/problémy</i>	<i>Název zprávy Komise z posouzení dopadů a internetový odkaz</i>
Definice problému	
Povaha a rozsah problému	Bílá kniha o integraci trhů EU s hypotečními úvěry http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1136_en.pdf Sdělení k bezpečnosti městské dopravy http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1324_fr.pdf proposal cancelled Rekuperace při čerpání pohonných hmot automobilů http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2937_en.pdf
Stanovení vlivů a základních příčin	Bílá kniha o škodách způsobených porušením antimonopolních pravidel ES http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0406_en.pdf Směrnice o kapitálových požadavcích http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2532_en.pdf Strategie Společenství proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1336_en.pdf Strategie EU k demontáži lodí http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2846_en.pdf
Analýza subsidiarity	Evropské výzkumné infrastruktury http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2278_en.pdf
Základní scénář	Nařízení stanovící výkonnostní emisní normy pro nové osobní automobily v rámci integrovaného přístupu Společenství ke snižování emisí CO ₂ z lehkých užitkových vozidel http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1723_en.pdf
Analýza rizik	
Analýza citlivosti	Sdělení o opatřeních ke snížení hluku ze železniční dopravy zaměřené na stávající vozový park http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2203_en.pdf
Odlíšná situace ze strany členských států	Směrnice, kterou se mění směrnice Rady 92/85/EHS o mateřské dovolené http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2593_en.pdf Doporučení o reformě odpovědnosti auditorů http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_1975_en.pdf
Politický kontext / přehled existujících opatření	Sdělení k společné evropské imigrační politice: Principy, činnosti a nástroje http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2026_2_en.pdf Sdělení k integrované námořní politice http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1279_en.pdf
Cíle politik	
Cíle, které odpovídají problémům / příčinám.	PS k hypotečním úvěrům EU http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1136_en.pdf Směrnice o kapitálových požadavcích http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2532_en.pdf Přeshraniční platby v eurech http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2598_en.pdf Sdělení k azylové politice: integrovaný přístup k ochraně napříč EU http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2029_2_en.pdf
Cíle stanovené na různých úrovních	Změna nařízení o Eurodacu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2981_en.pdf Sdělení k zlepšení bezpečnosti výbušnin http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1421_en.pdf
Celkové koherentní cíle	Bílá kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0406_en.pdf Přeshraniční platby v eurech http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2598_en.pdf
Varianty politik	

Identifikace variant	Rekuperace při čerpání pohonných hmot automobilů http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2937_en.pdf Minimální sankce pro zaměstnavatele nelegálně pobývajících státních příslušníků třetích zemí http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0603_en.pdf
Screening variant	Sdělení o opatřeních ke snížení hluku ze železniční dopravy zaměřené na stávající vozový park http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2203_en.pdf Sdělení připravující další opatření v oblasti správy hranic EU http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0153_en.pdf
Varianty pro splnění cílů	Výstražná informační síť kritické infrastruktury (CIWIN) http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2701_en.pdf Návrh směrnice o provádění zásady rovného zacházení s osobami bez ohledu na náboženské vyznání nebo víru, zdravotní postižení, věk nebo sexuální orientaci http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2180_en.pdf
Proporcionalita	Bílá kniha o žalobách o náhradu škody způsobených porušením antimonopolních pravidel ES http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0406_en.pdf Sdělení o veřejno-soukromém dialogu v oblasti bezpečnostního výzkumu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1138_en.pdf
Analýza dopadů	
Distribuční dopady	Rozhodnutí o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky Společenství skleníkových plynů závazky snížení emisí do roku 2020 (změny klimatu a energetický balíček) http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/climate_package_ia_draft_annex.pdf
Kvalitativní hodnocení	Změna nařízení o Eurodacu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2981_en.pdf Proposal for a Nařízení o dobrovolné účasti organizací v systému eko-managementu a auditu (EMAS) http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2121_en.pdf Revize rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o boji proti terorismu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1424_en.pdf
Kvantitativní hodnocení / peněžité vyjádření	Sdělení o opatřeních ke snížení hluku ze železniční dopravy zaměřené na stávající vozový park http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2203_en.pdf Vytvoření železniční sítě zaměřené na nákladní dopravu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1324_fr.pdf Vytvoření železniční sítě zaměřené na nákladní dopravu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1324_fr.pdf Směrnice o ochraně zvířat používaných pro vědecké účely http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2410_en.pdf Sdělení o opatřeních ke snížení hluku ze železniční dopravy zaměřené na stávající vozový park http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2203_en.pdf Nařízení o schvalování typu motorových vozidel a motorů s ohledem na emise z těžkých nákladních vozidel (Euro VI) a o přístupu k informacím o opravách a údržbě informací http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1718_en.pdf Společná organizace trhu s vínem http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0893_en.pdf Přezkum režimu podpory v odvětví bavlny http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1481_en.pdf Nařízení o schvalování typu motorových vozidel a motorů s ohledem na emise z těžkých nákladních vozidel (Euro VI) a o přístupu k informacím o opravách a údržbě informací http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1718_en.pdf Sdělení o výsledcích přezkumu strategie Společenství na snižování emisí CO ₂ z osobních automobilů a lehkých užitkových vozidel http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0060_en.pdf
Administrativní zátěž	Společná organizace trhu s vínem http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0893_en.pdf Revize regulačního rámce pro elektronické komunikace a služby (Evropský úřad pro trh elektronických komunikací) http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1472_en.pdf
Překážky pro dodržování	Směrnice o jediném povolení pro státní příslušníky třetích zemí v členských státech http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1408_en.pdf
Analýza citlivosti	Sdělení o strategii pro internalizaci externích nákladů http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2208_en.pdf
Rizika / nejistoty ve volbě politik	Sdělení o nedostatku vody a sucha http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0993_en.pdf Strategie EU k demontáži lodí http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2846_en.pdf Společná technologická iniciativa v oblasti 'ENIAC' nanoelektroniky http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0851_en.pdf Společná technologická iniciativa v oblasti letectví a letecké dopravy 'Clean Sky' http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0773_en.pdf
Srovnání variant	

Vážení pozitivních / negativních dopadů	
Analýza nákladů a přínosů (CBA)	Sdělení o opatřeních ke snížení hluku ze železniční dopravy zaměřené na stávající vozový park http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2203_en.pdf
Analýza nákladové účinnosti	
Vícekritériální analýza	Sdělení o strategii pro internalizaci externích nákladů http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2208_en.pdf
Účinnost preferované varianty při dosahování cílů	PS k hypotečním úvěrům v EU http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1136_en.pdf
Představení srovnání	Bílá kniha o žalobách o náhradu škody způsobené porušením antimonopolních pravidel ES http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0406_en.pdf Informační systém Visa (VIS) http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2004/sec_2004_1628_en.pdf
Řazení / identifikace preferované varianty	Návrh směrnice o uplatňování práv pacientů v přeshraniční zdravotní péči http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2163_en.pdf Směrnice, kterou se mění směrnice Rady 80/181/EHS o sblížení právních předpisů členských států týkajících se jednotek měření http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1136_en.pdf
Monitoring a evaluace politik	
Ukazatele pokroku pro klíčové cíle	Akční plán pro logistiku nákladní dopravy http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1321_en.pdf
Opatření pro vyhodnocení	Sdělení 'Příprava dalších kroků v oblasti správy hranic v EU' http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0153_en.pdf Strategie Společenství proti nezákonnému, nehlášenému a neregulovanému rybolovu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1336_en.pdf
Přiměřená úroveň analýzy	
	Jednotky měření http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1136_en.pdf Od Káhiry k Lisabonu – Strategické partnerství EU – Afrika http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0855_en.pdf
Veřejné konzultace	
Minimální standardy	Směrnice ke kosmetice: http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_0117_en.pdf Přezkum režimu podpory v odvětví bavlny http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1481_en.pdf Společné plánování ve výzkumu http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2008/sec_2008_2281_en.pdf
Prezentace	
Shrnutí	K obecným zásadám flexikurity: větší počet a vyšší kvalita pracovních míst prostřednictvím flexibility a jistoty http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_0861_en.pdf
Celková délka	Směrnice o používání jmenné evidence cestujících (PNR) pro účely vynucování práva http://ec.europa.eu/governance/impact/docs/ia_2007/sec_2007_1453_en.pdf